

ÎMPREUNĂ
MAI PUTERNICI

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE

ÎN REPUBLICA MOLDOVA

COOPERAREA UE – R. MOLDOVA: NOUTĂȚI

IANUARIE – MARTIE 2025

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Dialog despre viitorul European al Republicii Moldova	9
Prezentarea rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor 2024	11
Lansarea EU Accelerator 2.0: un nou impuls pentru implicarea tinerilor în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova	13
Ambasadorul UE, Jānis Mažeiks, în dialog cu locuitorii din Căușeni despre viitorul european al Moldovei	15
Cu suportul UE, jurnaliștii din Republica Moldova au beneficiat de instruire în compilarea dosarelor de proiect pentru granturi	17
Curtea liceului din Cîrnățeni va fi modernizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene	18
Peste o mie de contribuabili informați cu privire la decontările în numerar în cadrul unui seminar organizat de Misiunea Înaltilor Consilieri ai Uniunii Europene și Ministerul Finanțelor	20
Descrierea sistemului de educație al Republicii Moldova disponibilă pe platforma europeană Eurydice	22
Municipiul Cahul devine un oraș mai sigur, grație unui sistem inteligent de monitorizare video	23
Grădinița „Tereza Sobolevschi” din Ungheni a fost renovată cu sprijinul Uniunii Europene	25
Grădinița „Delia” din Ungheni a fost redeschisă după un deceniu de inactivitate și dotată cu mobilier și materiale în valoare de 310.000 MDL	26
Consolidarea capacității de comunicare strategică și a rezilienței la dezinformare	27
100 de tineri negociază și votează legi europene la ediția a doua a inițiativei „Model European Union Moldova”	28
Protecția consumatorilor în prim-plan	32

Telemedicina reduce decalajele dintre regiuni și capitală	34
10 cabinete de dezvoltare a copiilor au fost amenajate în localitățile din Ungheni și Cahul	35
Carnetul de dezvoltare a copilului: un sprijin esențial pentru circa 16.000 de părinți din Ungheni și Cahul	36
Circa 3.000 de profesori și educatori din Cahul și Ungheni au adoptat tehnici de predare centrate pe copil: 18.500 de copii beneficiază de o educație echitabilă	37
Peste 300 de asistenți medicali din raioanele Cahul și Ungheni au fost echipați cu truse de antropometrie pentru vizitele la domiciliu	38
Crearea unui mediu mai sigur și mai incluziv pentru persoanele LGBTI	39
Cea de-a 15-a ședință a Platformei UE–RM: progresele în procesul de screening bilateral și rolul societății civile	41
Lansarea raportului de monitorizare a bugetelor destinate apărării drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor vulnerabile din Republica Moldova de către Centrul de Justiție Socială „Echitate”	43
Societatea civilă din Republica Moldova în dialog despre politici mai bune în domeniul participării publice	45
Asistența financiară OIM pentru protecție susținută de UE, o resursă vitală pentru a răspunde nevoilor imediate ale refugiaților vulnerabili	47
Peste 400 de repatriați sprijiniți prin programul de asistență pentru întoarcerea voluntară și reintegrare (AVRR) în Republica Moldova	49
Peste 2.723 de persoane vulnerabile, relocate în țări europene prin programul EU+Air Transfers	51
UE sprijină mediatorii de sănătate ai OIM în furnizarea de informații medicale esențiale pentru refugiați	52
Spălătoriile sociale: spații de igienă, solidaritate și comuniune	54
Program interactiv de leadership și implicare civică pentru tinerii din nordul țării	56
Casa Speranțelor – un loc mai incluziv pentru fiecare	58
La fix: celula de comunicare de criză, în acțiune la Soroca	60
Prima emisiune de educație mediatică a TRM: divertismentul combinat cu educația îmbunătățește gândirea critică în rândul moldovenilor mai în vârstă	62
Organizațiile societății civile demontează normele de gen dăunătoare în țările Parteneriatului Estic al UE	64

Liderii religioși din Moldova își unesc forțele pentru a preveni și combate violența în familie cu sprijinul UE	66
UE sprijină femeile cu dizabilități pentru a depăși stereotipurile și a preveni violența	68
Nu există #NICIOSCUZĂ pentru violența față de femei și fete. Campania de 16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen	70
Sprijin pentru victimele violenței sexuale: serviciul finanțat de UE marchează un an de activitate	72
Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a copiilor: UE sprijină dialogul între parteneri pentru soluții concrete	74

03

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Ofițeri de aplicare a legii și procurori din Republica Moldova – instruiți în tehnici de colectare și analiză a informațiilor din surse deschise (OSINT)	76
Inaugurarea laboratorului de criminalitate cibernetică, cu suportul Uniunii Europene	78
Sprijinirea investigațiilor privind criminalitatea cibernetică: Atelierele EU4Security Moldova se concentrează pe inovare și integrare	79
Dezvoltarea competențelor investigative: Instruire OSINT organizată de CEPOL la Chișinău	80
Delegația Inspectoratului General pentru Migrație obține perspective asupra gestionării migrației în UE în timpul vizitei de studiu în România, 16-20 martie 2025	81
Consolidarea instruirii pentru intervenția în situații de urgență în Moldova: atelierul EU4Security Moldova	82
Noul Plan Strategic al Consiliului Superior al Magistraturii pentru perioada 2025-2029, prezentat comunității internaționale de donatori și partenerilor de cooperare	83
Grupurile de lucru interinstituționale, coordonate de Ministerul Justiției, au fost instruite în domeniul dreptului Uniunii Europene	84
Avansarea colaborării cu Poliția Republicii Moldova pentru a schimba atitudinea publică față de cei mai vulnerabili din societate	86
Autoritățile din Republica Moldova analizează reglementarea și supravegherea furnizorilor de servicii de active virtuale	87
Autoritățile publice – instruire privind ajutorul de stat	88

Specialiști din domeniul sănătății din Republica Moldova participă la un atelier dedicat gestionării infodemiei, finanțat de Uniunea Europeană	90
Peste 600 persoane participă la consultările publice pe marginea proiectului legii achizițiilor publice organizate de Misiunea Înaltilor Consilieri UE și Ministerul Finanțelor	92
UE pentru aplicarea legii în Moldova (EU4LEM)	94
EUBAM și OLAF își unesc forțele cu autoritățile moldovenești pentru a consolida aplicarea sancțiunilor	96
IGM și EUBAM consolidează cooperarea în gestionarea migrației	98
EUBAM și Comisia Europeană colaborează pentru a promova controlul coordonat la frontiere în regiunea Dunării de Jos	99
EUPM Moldova: sprijinirea răspunsului Moldovei la fluxurile financiare ilicite și la interferența electorală	100
EUPM Moldova: consolidarea gestionării crizelor în Moldova prin leadership și coordonare	102
EUPM Moldova: Consolidarea capacităților – Un training pentru trainerii în pregătirea pentru crize	103
Frontiere mai eficiente și mai sigure pentru cetățenii moldoveni datorită sprijinului UE	104
Instruire sprijinită de UE privind drepturile omului și supravegherea frontierelor pentru Poliția de Frontieră din Moldova	105
Eveniment public privind politica macroeconomică și fiscală pe calea aderării către Uniunea Europeană	106
Curs de instruire pentru Direcția Generală Trezorerie de Stat a Ministerului Finanțelor privind IPSAS 3 și IPSAS 14	108
Sprijinirea Ministerului Justiției și a reformelor din sectorul justiției în Republica Moldova – Atelier de Consolidare a Capacităților privind evaluarea Strategiei sectorului justiției	109
Funcționarii publici din Republica Moldova și-au îmbunătățit capacitățile pentru alinierea la politicile de dezvoltare regională ale UE	110
Autoritățile locale din Moldova învață din experiența Poloniei în domeniul pompierilor voluntari	112

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale. Lansarea proiectului de modernizare a Școlii Profesionale din Leova	113
Fabrica de unt din Florești: o călătorie a tradiției, inovației și rezilienței	116
UE și BERD stimulează competitivitatea unui producător de vin din Moldova	118
La Crihana Veche a fost inaugurat un Centru de Dezvoltare a Afacerilor, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene	119
EU4Moldova: Comunități Locale – sprijin nou pentru micii producători din Moldova	121
Sprijin pentru antreprenoriatul local: 26,3 milioane de lei în granturi pentru 75 de companii din Republica Moldova	122
Finanțare europeană pentru inovație: compania „Mobimed” implementează soluții digitale pentru dezvoltare	124
Rezultatele măsurii LEADER din cadrul programului „EU4Moldova: Comunități Locale”	125
DAY Foială! YardSale pentru Comunități – eveniment de celebrare a producătorilor rurali și puterii comunității	127
Cinci localități rurale din Moldova se vor transforma în Sate Inteligente cu sprijinul Uniunii Europene	129
Peste 10 milioane de euro au fost investite în sectorul zootehnic din Republica Moldova	130

UE și Moldova convin asupra unei strategii energetice cuprinzătoare pentru a se decupla de aprovizionarea cu energie din Rusia și a se integra pe piața UE	133
13 familii din Briceni și Sîngerei vor beneficia de sprijin pentru renovarea energetică a locuințelor din Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul rezidențial	136
Soare în fiecare casă: un colector solar devine aliatul numărul 1 pentru facturi mai mici	138
Sprijin pentru elaborarea Planurilor Locale de Acțiuni pentru Climă și Energie	140

06

MEDIU ȘI CLIMĂ

Consolidarea gestionării mediului și a calității aerului: progrese în cadrul 143
proiectului Twinning finanțat de UE

Femeile și schimbările climatice – două zile tematice pentru femeile din 145
localitățile semnatare ale Convenției Primarilor

UE colaborează cu Moldova pentru o economie mai ecologică, mai rezistentă 147
și mai competitivă

Școlile din Cahul și Ungheni devin eco-friendly datorită inițiativei Eco-școala 149

07

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Fondul UMAEF se alătură eforturilor de creare a celui mai mare hub de 150
inovare în sudul Moldovei

TRIMEDIA crește securitatea cibernetică: formarea în domeniul securității 153
digitale ajunge la 10 redacții din Moldova

CyberEast+: Echipa de țară din Moldova a analizat reformele legislative 155
privind criminalitatea informatică și prioritățile strategice, în concordanță cu
al doilea Protocol adițional la Convenția privind criminalitatea informatică

CyberEast+: Judecători și procurori din Republica Moldova participă la un curs 156
avansat de formare despre criminalitatea informatică și probele electronice.

CyberEast+: Formare privind aplicarea dispozițiilor de cooperare din 157
Convenția privind criminalitatea informatică (Convenția de la Budapesta) și
din cel de-al doilea protocol adițional

CyberEast+: Anchetatorii moldoveni își aprofundează cunoștințele despre 158
investigațiile financiare, monedele virtuale și Darknet

CyberSEE, CyberEast+, Proiectul Octopus: Exercițiul regional privind 159
criminalitatea informatică stimulează cooperarea între agenții din Europa de
Est, Europa de Sud-Est și Turcia

Emanciparea femeilor în era digitală	160
Consolidarea încrederii prin protecția datelor	162
Moldova adoptă o nouă lege privind comunicațiile electronice, pentru a moderniza infrastructura digitală	164
Mai multe pentru moldoveni: dezvoltare digitală cu EU4Digital	166
EU4Digital lansează sprijin pentru consolidarea capacităților Agenției Invest Moldova	167
Raportul și recomandările EU4Digital privind soluțiile transfrontaliere de identitate digitală	168
Circa 400 de elevi și 100 de profesori din Cahul și Ungheni au creat proiecte STEAM cu ajutorul inteligenței artificiale generative	169
80 de copii de la Grădinița „Tereza Sobolevschi” din Ungheni programează roboței	170
O platformă digitală integrată va îmbunătăți serviciile publice pentru siguranța și protecția cetățenilor	171

MOBILITATE ȘI OAMENI

Dialog despre viitorul European al Republicii Moldova

Peste 300 de reprezentanți ai societății civile, sectorului de afaceri, tineri, ambasadori și parteneri naționali au participat, pe 3 martie, la un dialog despre viitorul european

al R.Moldova cu președinta Maia Sandu și președintele Consiliului European, António Costa.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Vizita are loc la trei ani de la depunerea cererii de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și reconfirmă sprijinul UE pentru parcursul european al țării noastre.

Maia Sandu, președintele Republicii Moldova:

Uniunea Europeană este despre prosperitate. Despre siguranță. Despre un viitor mai bun. Dar mai presus de toate, este despre pace. Trăim vremuri nesigure, cu un război la graniță. Doar în Uniunea Europeană vom fi protejați. Doar în Uniunea Europeană vom fi în siguranță. Calitatea de membru al UE este garanția unui viitor al păcii, al libertății și al dezvoltării."

Antonio Costa, președintele Consiliului European:

"Moldova trăiește un moment definitoriu pe calea sa către Uniunea Europeană. Un

moment care îi va modela profund viitorul pentru generațiile viitoare. Moldovenii au ales un viitor european și și-au arătat angajamentul față de democrație, libertate și o viață mai bună pentru copiii lor.

Unii încearcă să submineze calea Moldovei către progres, prosperitate și stabilitate prin șantaj energetic, știri false și atacuri hibride. Însă, cetățenii Republicii Moldova s-au ridicat și au consolidat parcursul european al țării în cadrul referendumului de acum câteva luni. Uniunea Europeană a demonstrat că este alături de poporul Republicii Moldova în momente de criză și provocări. Puteți conta pe noi ca un partener previzibil și de încredere".

Dialogul poate fi urmărit aici: <https://youtube.com/live/qdNHeUJhcsQ>

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Prezentarea rezultatelor preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor 2024

Circa 2,4 milioane de cetățeni – aceasta este cifra populației Republicii Moldova, urmare a Recensământului Populației și Locuințelor din 2024. Datele au fost prezentate astăzi public, în cadrul unui eveniment organizat de Biroul Național de Statistică cu susținerea Guvernului Republicii Moldova și a partenerilor de dezvoltare, Delegația Uniunii Europene și Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA). Evenimentul dedicat prezentării rezultatelor preliminare ale Recensământului populației și locuințelor din 2024 (RPL 2024) s-a desfășurat în incinta BNS și a întrunit reprezentanți ai administrației publice, ai partenerilor

naționali și internaționali, ai societății civile, mediului academic și mass-media.

În cadrul evenimentului au fost diseminate rezultatele preliminare ale Recensământului din 2024 cu privire la mărimea și structura populației pe sexe, grupe majore de vârstă, medii de reședință și țara de naștere, precum și distribuția populației pe regiuni de dezvoltare și în funcție de caracteristici etno-culturale (etnia, religia, limba maternă, limba vorbită de obicei, dificultăți în desfășurarea activităților zilnice). De asemenea, au fost prezentate explicații de ordin metodologic privind modul de determinare a reședinței obișnuite și alte aspecte ce țin de RPL 2024.

Principalele rezultate prezentate în cadrul evenimentului

Numărul populației cu reședință obișnuită:
2 401,2 mii persoane

Pe regiuni: Nord – 604,7 mii persoane (25,2%), Centru – 667,5 mii persoane (27,8%), mun. Chișinău – 719,7 mii persoane (30,0%), Sud – 306,1 mii persoane (12,7%), U.T.A. Găgăuzia – 103,2 mii persoane (4,3%);

Cetățenie: Cetățenia Republicii Moldova – 83,4%, cetățenia Republicii Moldova și altor state – 15,6%, cetățenia altor state – 0,9%;

Etnie (din total persoane care au declarat etnia): Moldoveni – 77,2%, Români – 7,9%, Ucraineni – 4,9 %, Găgăuzi – 4,2%, Ruși – 3,2%, Bulgari – 1,6%, Romi – 0,4%, alte etnii – 0,5%;

Țara nașterii: Născuți în Republica Moldova – 95,9%, născuți în alte țări – 4,1%;

Mai multe date privind rezultatele Recensământului 2024 (comunicat, tabele Excel, infografice și alte informații utile) puteți găsi accesând www.statistica.gov.md, rubrica Recensământul 2024 / [Rezultatele preliminare](#) sau scanând QR codul:

Rezultate finale succinte ale RPL se preconizează să fie publicate timp de 12 luni de la desfășurarea recensământului, iar rezultatele finale desfășurate, inclusiv pe grupă de vârstă, sex, localitate etc., vor fi disponibile și publicate – timp de 18 luni de la finalizarea recensământului.

Realizarea acestui exercițiu important și complex a fost posibilă datorită suportului acordat de autoritățile publice centrale și locale, sprijinului oferit de Uniunea Europeană, UNFPA Moldova, alte agenții ONU, precum și alți parteneri naționali și parteneri de dezvoltare.

Menționăm că Recensământul Populației și Locuințelor se desfășoară o dată la 10 ani, fiind o activitate de amploare națională care oferă tabloul demografic complet al țării. Pentru Republica Moldova este cel de-al 3-lea recensământ de la declararea independenței și în premieră colectarea datelor a avut loc în format digital.

Lansarea EU Accelerator 2.0: un nou impuls pentru implicarea tinerilor în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova

Peste 80 de tineri din opt localități ale Republicii Moldova s-au reunit la Chișinău pe 21-22 martie pentru lansarea inițiativei „EU Accelerator 2.0: Împuternicirea tinerilor din Moldova pentru integrarea europeană”. Evenimentul, organizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene (UE), a marcat startul unui program dedicat capacitării tinerilor pentru a deveni promotori activi ai valorilor europene și ai parcursului european al Republicii Moldova.

Pe parcursul celor două zile, participanții – membri ai Euro Cluburilor și ai rețelei Centrelor de Informare UE – au fost implicați în sesiuni interactive, ateliere practice și exerciții de consolidare a echipei. Printre temele abordate s-au numărat valorile fundamentale ale Uniunii Europene, combaterea dezinformării, dezvoltarea gândirii critice și abilitățile de advocacy. De asemenea, tinerii au participat la sesiuni de team building și dezbateri privind parcursul european al Republicii Moldova.

Pe parcursul celor două zile, participanții – membri ai Euro Cluburilor și ai rețelei Centrelor de Informare UE – au fost implicați în sesiuni interactive, ateliere

practice și exerciții de consolidare a echipei. Printre temele abordate s-au numărat valorile fundamentale ale Uniunii Europene, combaterea dezinformării, dezvoltarea

gândirii critice și abilitățile de advocacy. De asemenea, tinerii au participat la sesiuni de team building și dezbateri privind parcursul european al Republicii Moldova.

Activitatea s-a încheiat cu o sesiune de planificare a pașilor următori, unde tinerii au stabilit strategii de acțiune pentru 2025. Aceștia urmează să implementeze inițiative educaționale, campanii de informare și activități locale menite să consolideze sprijinul pentru integrarea europeană.

EU Accelerator 2.0 este o inițiativă dinamică ce își propune să sprijine tinerii din Republica Moldova cu cunoștințele, abilitățile și motivația necesare pentru a contribui activ la procesul de integrare europeană al țării.

Printr-un program bine structurat ce combină instruirea, implicarea și cercetarea, inițiativa își propune să fortifice o comunitate de tineri care să sprijine discuții constructive despre Uniunea Europeană (UE) la nivel local. Prin capacitatea tinerilor cu o înțelegere solidă a valorilor, instituțiilor și politicilor UE, EU Accelerator 2.0 urmărește să combată narativele false și dezinformarea, să promoveze gândirea critică în rândul tinerilor și să încurajeze dialogul privind drumul Moldovei în procesul de integrare europeană. Inițiativa își propune să creeze un impact durabil, transformând tinerii în lideri ai schimbării și consolidând sprijinul pentru viitorul european al Republicii Moldova.

Ambasadorul UE, Jānis Mažeiks, în dialog cu locuitorii din Căușeni despre viitorul european al Moldovei

Peste 100 de lideri ai comunității locale din Căușeni au participat la evenimentul EU Talks, unde Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, a discutat despre impactul sprijinului european asupra comunităților locale și despre procesul de integrare europeană.

În cadrul întâlnirii, a fost prezentat Planul de Creștere Economică al UE pentru Moldova, cel mai mare pachet de sprijin financiar oferit de Uniunea Europeană de la obținerea independenței țării. Discuțiile au evidențiat impactul pe termen lung al acestui sprijin asupra economiei și societății moldovenești.

Evenimentul s-a desfășurat într-un format interactiv, în care reprezentanți ai administrației locale, antreprenori, producători agricoli și membri ai societății civile au adresat întrebări și au primit răspunsuri direct de la echipa Delegației UE. Dialogul a oferit o perspectivă clară asupra oportunităților europene în infrastructură, educație și economie.

Un subiect central al întâlnirii a fost dezvoltarea locală în contextul negocierilor de aderare a Republicii Moldova la UE. Printre

temele abordate s-au numărat pregătirea autorităților locale pentru implementarea proiectelor europene, reglementările privind exportul produselor moldovenești pe piața UE, rolul societății civile în procesul de integrare europeană și modalitățile prin care Uniunea Europeană sprijină dezvoltarea raionului Căușeni și a întregii țări.

Evenimentele „EU Talks” sunt organizate de Centrul de Informare al Uniunii Europene în Republica Moldova – Europe Café,

cu sprijinul Uniunii Europene, și oferă o platformă de dialog deschis între oficialii europeni și comunitățile din Republica Moldova. Aceste discuții reflectă beneficiile integrării europene, colaborarea pe proiecte comune în diverse domenii, precum și cultura, tradițiile și istoria UE și a statelor membre.

Inițiativa prezintă angajamentul UE de a sprijini dezvoltarea Republicii Moldova pe parcursul său european, subliniind valoarea parteneriatului strategic dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, precum și statele sale membre.

Cu suportul UE, jurnaliștii din Republica Moldova au beneficiat de instruire în compilarea dosarelor de proiect pentru granturi

Uniunea Europeană (UE) continuă să sprijine mass-media independentă din Republica Moldova, oferind jurnaliștilor instrumentele necesare pentru a accesa finanțări și a-și desfășura activitatea în mod sustenabil. În acest context, pe 14 și 15 martie, în incinta Centrului de Informare al Uniunii Europene la Chișinău – Europe Café – a avut loc un atelier de lucru dedicat scrierii propunerilor

de proiecte pentru granturi destinate presei.

Evenimentul a reunit peste 20 de jurnaliști din cele mai importante instituții media independente locale și naționale. Sub îndrumarea expertei media din România, Ioana Avădani, participanții au fost ghidați prin procesul complex de identificare a oportunităților de finanțare și de redactare a cererilor de grant competitive.

Pe parcursul celor două zile, jurnaliștilor li s-au prezentat oportunitățile de suport ale UE pentru mass-media. La fel, participanții au învățat cum se scrie o propunere de proiect calitativă, să identifice surse relevante de finanțare, să înțeleagă cerințele donatorilor și să pregătească dosare bine structurate. De asemenea, aceștia au lucrat la conceperea unor propuneri de proiecte care să răspundă nevoilor sectorului media și să se alinieze criteriilor cerute în apelurile de finanțare.

Această activitate are loc într-un moment important, când Uniunea Europeană își fortifică sprijinul pentru Republica Moldova, implicit pentru mass-media independentă. Astfel, jurnaliștii își pot îmbunătăți abilitățile și învăța cum să acceseze sprijin pentru a-și continua activitatea în mod sustenabil și profesionist, contribuind la o presă diversă și puternică.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Curtea liceului din Cîrnățeni va fi modernizată cu sprijinul financiar al Uniunii Europene

Elevii și profesorii de la Liceul Teoretic „Grigore Grigoriu” din satul Cîrnățeni, raionul Căușeni vor veni în siguranță spre școală. Principala platformă din fața liceului va fi modernizată cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Școala este frecventată de peste 350 de elevi, iar de la construcția liceului în 1989 curtea școlii nu a mai fost reparată. Principala platformă a instituției de învățământ va fi modernizată prin montarea de pavele, amenajarea aleilor de acces, instalarea bordurilor și a locurilor de recreere. La intrarea principală în liceu va fi montată o rampă de acces, astfel liceul va deveni incluziv.

„În curtea liceului desfășurăm diferite activități și chiar am avut nevoie să o renovăm, deoarece asfaltul era găurit, era risc de traumatism în rândul copiilor. Școala noastră e frecventată de copiii din localitate, dar și din alte colțuri ale țării, avem inclusiv profesori din Tiraspol, Tighina (Bender) specializați în arte, cum ar fi solfegiu, muzică etc.”

spune Natalia Paniș, directoarea Liceului Teoretic cu profil arte „Grigore Grigoriu” din satul Cîrnățeni, raionul Căușeni.

Localitatea Cîrnățeni, alături de alte 11 comunități, beneficiază de susținere pentru dezvoltarea locală sustenabilă, din primăvara anului 2024. De atunci, grupul de inițiativă format a fost asistat la identificarea, formularea și planificarea inițiativelor locale. Așa au putut participa la concursul de selectare a proiectelor de infrastructură finanțat de programul UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD.

„Acum că am fost susținuți și o să avem

finanțare de la Uniunea Europeană, suntem nespuse de bucuroși. Vor fi beneficiari de fapt întreaga localitate, mai ales că noi punem accent pe condiții pentru copii și a fost unul din obiectele alese de întreaga comunitate, atunci când a fost aleasă problema prioritară”, menționează Maria Carauș, președinta AO „Speranța” de la Cîrnățeni.

Pe lângă sprijinul financiar al UE, contribuția comunității din Cîrnățeni și din diasporă va

completa bugetul lucrărilor de infrastructură, acoperind și instalarea unui gard nou la intrarea în curtea școlii.

Anterior, în anul 2016 Liceul Teoretic „Grigore Grigoriu” din Cîrnățeni a beneficiat de un alt proiect de infrastructură și anume reparația fațadei și acoperișului la blocul A. Lucrările de atunci au fost realizate de asemenea cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Împreună mai puternici

Peste o mie de contribuabili informați cu privire la decontările în numerar în cadrul unui seminar organizat de Misiunea Înaltților Consilieri ai Uniunii Europene și Ministerul Finanțelor

Peste o mie de contribuabili au participat la o nouă sesiune de informare cu privire la decontările în numerar, în cadrul unui eveniment organizat de Ministerul Finanțelor, Misiunea Înaltților Consilieri ai Uniunii Europene, Serviciul Fiscal de Stat și P.P. Monitorul Fiscal FISC.md, ieri, 29 ianuarie 2025. Evenimentul a fost conceput pentru a oferi mai multe informații privind interpretarea, mecanismele și procedurile de aplicare și pentru a oferi o înțelegere clară a noilor reglementări privind decontările în numerar.

La sesiunea de deschidere, moderată de directoarea publicației periodice „Monitorul Fiscal FISC.md”, Rodica Musteata-Staci, au participat ministra Finanțelor, Victoria Belous, Înaltul consilier UE în domeniul politicii vamale și fiscale, Rosario de Blasio, directoarea Serviciului Fiscal de Stat, Olga Golban, și secretara de stat a Ministerului Finanțelor, Cristina Ixari, care au subliniat importanța transparenței și informării corecte a contribuabililor cu privire la schimbările legislative, reiterând îndemnul de a derula și în continuare o comunicare proactivă între instituțiile statului și mediul de afaceri.

Reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai Serviciului Fiscal de Stat au comunicat subiecte aferente decontărilor în numerar, precum și măsurile restrictive internaționale ce se impun odată cu intrarea în vigoare a reglementărilor. Speakerilor s-au alăturat și Înalții consilieri ai Uniunii Europene în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și al recuperării și administrării bunurilor infracționale, Žydrūnas Bartkus precum și în domeniul serviciilor financiare, Nicolae Grigore care au prezentat practica UE în acest domeniu și avantajele survenite în rezultatul implementării conceptului

Prevederile Legii cu privire la decontările în numerar se vor aplica din 1 aprilie 2025. În principal, legea prevede limitarea valorii tranzacțiilor în numerar între două persoane fizice la 100 de salarii medii pe economie (aproximativ 1,6 milioane de lei sau 80 de mii de euro în 2025) pentru tranzacțiile de imobile și la 50 de salarii medii pe economie pentru tranzacțiile de automobile. Orice tranzacție care depășește aceste valori va trebui realizată prin transfer.

Campania de informare lansată de Ministerul Finanțelor, în parteneriat cu Misiunea Înalților Consilieri ai Uniunii Europene, a însumat până acum patru sesiuni practice, urmărind să sprijine contribuabilii în adaptarea la noile prevederi legislative și să asigure aplicarea corectă a politicii bugetar-fiscale și vamale.

Descrierea sistemului de educație al Republicii Moldova disponibilă pe platforma europeană Eurydice

Începând cu luna martie 2025, descrierea detaliată și prezentarea generală a sistemului național de educație al Republicii Moldova sunt disponibile pe platforma online a rețelei Eurydice – [Eurypedia](#). Această inițiativă marchează un pas important în integrarea Republicii Moldova în spațiul educațional european și facilitează accesul la informații actualizate despre structura și funcționarea sistemului educațional național.

Începând cu 2024, Republica Moldova, alături de Ucraina și Georgia, au devenit parte a rețelei Eurydice, contribuind la o mai bună înțelegere reciprocă a sistemelor de educație din Europa.

[Rețeaua Eurydice](#) a fost înființată în 1980 de către Comisia Europeană și statele membre pentru a sprijini cooperarea europeană în domeniul educației. Toate statele membre ale UE fac parte din Eurydice, alături de unele țări din afara UE. Rețeaua Eurydice ajută la îmbunătățirea sistemelor educaționale din Europa prin furnizarea de informații de înaltă calitate privind o gamă largă de aspecte ale politicii și practicii educaționale. Aceasta oferă descrieri ale sistemelor naționale de educație, studii comparative dedicate unor subiecte specifice, indicatori și statistici. Rapoartele Eurydice arată modul în care țările abordează provocările la toate nivelurile de educație: educația timpurie, învățământul

primar și secundar, învățământul superior și educația adulților.

Descrierea sistemului educațional al Republicii Moldova pe [platforma online Eurypedia](#) include informații detaliate despre structura sistemului de învățământ, principiile fundamentale și politicile naționale, precum și modul de organizare și guvernare la nivel central și regional. Astfel, utilizatorii pot accesa date despre nivelurile și ciclurile educaționale conform Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED-2011), principiile care stau la baza educației în țară și cadrul legislativ care reglementează funcționarea și dezvoltarea sistemului educațional.

Rețeaua Eurydice este parte a programului Erasmus+ începând cu anul 2024. [Oficiul Național Erasmus+ în Moldova](#) gestionează Unitatea Națională Eurydice, având responsabilitatea de a elabora, actualiza și disemina informațiile despre sistemul de învățământ din Republica Moldova. Prin intermediul acestei platforme, Republica Moldova își reafirmă angajamentul de a promova transparența și cooperarea în domeniul educației la nivel european, facilitând accesul la informații esențiale pentru cercetători, factori de decizie și publicul larg interesat de sistemele educaționale europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Municipiul Cahul devine un oraș mai sigur, grație unui sistem inteligent de monitorizare video

La Cahul a fost dezvoltat un sistem inteligent de monitorizare video, datorită unor investiții de aproximativ 79.000 euro, făcute prin programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF.

Sistemul inteligent de monitorizare video include 58 de camere IP de rezoluție înaltă, amplasate strategic în intersecții, străzi, zone de recreere, instituții publice și platforme de colectare a deșeurilor, o rețea extinsă de fibră optică de aproximativ 6 kilometri și software performant.

Prin instalarea camerelor video în oraș, autoritățile vor putea preveni depozitarea ilegală a deșeurilor, proteja infrastructura urbană de deteriorare și vor optimiza procesele logistice ale serviciilor publice, asigurând o gestionare mai eficientă a resurselor. Acest proiect reprezintă un pas important în consolidarea parteneriatelor dintre autoritățile publice locale, operatorii regionali de gestionare a deșeurilor și forțele de ordine, având drept scop crearea unei comunități mai sigure și mai eficiente.

„Inaugurarea sistemului de monitorizare video în municipiul Cahul marchează un pas important către un oraș mai sigur și mai bine protejat. Acest sistem modern ne va permite să prevenim și să combatem infracționalitatea mai eficient, să intervenim rapid în situații de urgență și să asigurăm

un climat de ordine și siguranță pentru toți cetățenii. Mulțumim partenerilor care au contribuit la implementarea acestui proiect esențial pentru comunitatea noastră”,

a afirmat Ștefan Nucă, Șeful Inspectoratului de Poliție Cahul.

Centrul de Monitorizare Video, creat în cadrul Inspectoratului de Poliție Cahul, a fost dotat cu susținerea UE și PNUD cu tehnologie de ultimă generație. Echipamentul include un perete video de înaltă rezoluție și servere performante, care asigură stocarea securizată a datelor în circuit închis pentru o perioadă de peste 60 de zile. De asemenea, centrul beneficiază de două stații de lucru moderne, echipate cu tehnologie IT, care permit operatorilor să răspundă rapid și eficient alertelor, optimizând astfel capacitatea de monitorizare și intervenție.

Sistemul inteligent de monitorizare video este echipat cu un software analitic avansat, capabil să detecteze vehiculele pe categorii, să monitorizeze mulțimile și să analizeze evenimentele sau incidentele în timp real. Acesta este compatibil cu platforma Smart City, gestionată de Primăria municipiului Cahul, și permite interconectarea cu terți printr-un modul de acces extern, facilitând astfel colaborarea între diverse instituții.

Sistemul inteligent de monitorizare video inaugurat la Cahul este de tip modular, fapt care va permite dezvoltarea în continuare a acestuia prin adăugarea unui număr de până la o mie de camere video. Un sistem inteligent de monitorizare video similar a fost inaugurat în noiembrie 2024 în municipiul Ungheni.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2025) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura locuitorilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

Grădinița „Tereza Sobolevschi” din Ungheni a fost renovată cu sprijinul Uniunii Europene

Grădinița „Tereza Sobolevschi” din Ungheni, una dintre cele mai mari și vechi instituții preșcolare din municipiu, a fost renovată pentru prima dată de la înființarea sa în 1980, cu sprijinul Uniunii Europene prin programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie”. Lucrările, în valoare de 3,3 milioane de lei, dintre care 2,8 milioane finanțate de UE, au vizat în principal reabilitarea acoperișului deteriorat, asigurând astfel un mediu sigur și confortabil pentru cei aproximativ 350 de copii care

frecventează grădinița. Această investiție contribuie la îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor și la dezvoltarea socio-economică durabilă a regiunii.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/gr%C4%83dini%C8%9Ba-tereza-sobolevschi-din-ungheni-fost-renovat%C4%83-cu-sprijinul-uniunii>

Grădinița „Delia” din Ungheni a fost redeschisă după un deceniu de inactivitate și dotată cu mobilier și materiale în valoare de 310.000 MDL

Grădinița „Delia” din Ungheni a fost redeschisă după un deceniu de inactivitate, datorită sprijinului Uniunii Europene și al UNICEF, care au contribuit cu mobilier, materiale didactice și jucării cognitive în valoare de 310.000 MDL (aproximativ 16.763 EUR). Această investiție permite accesul la educație timpurie pentru 130 de copii cu vârste între 2 și 7 ani, oferindu-le un mediu educațional adecvat și sprijinind familiile locale.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/uniunea-europe%C4%83-%C8%99i-unicef-au-sprijinit-redeschiderea-unei-gr%C4%83dini%C8%9Be-%C3%AE>

Video: https://www.youtube.com/watch?v=Yd7gdaqNn44&list=PLujLd9hMbSSzXTyF_9y5e36jv_C8wYcRp&index=7

Consolidarea capacității de comunicare strategică și a rezilienței la dezinformare

Proiectul „Consolidarea capacității guvernamentale privind comunicarea strategică și reziliența la dezinformare în Republica Moldova”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Rețeaua Internațională de Parteneriat a Practicienilor (PractNet), sporește capacitatea și capabilitățile instituțiilor cheie și ale profesioniștilor din Moldova de a promova coeziunea socială și de a spori reziliența societății la manipulările și interferențele informaționale. Ca parte a acestui efort și în cadrul acestui proiect, PractNet a facilitat furnizarea de asistență de specialitate internațională și locală instituțiilor cheie pentru a îmbunătăți elaborarea de strategii privind comunicarea strategică și implementarea acesteia, precum și a organizat activități de consolidare a capacităților, inclusiv ateliere de lucru, seminare și vizite de lucru.

Asistența de specialitate acordată instituțiilor cheie în vederea îmbunătățirii elaborării de strategii privind comunicarea strategică în primul trimestru al anului 2025:

- Consolidarea cooperării juridice și administrative sistemice la nivel de stat pentru a combate manipularea și interferența informațiilor străine: Seminarul practic din ianuarie a reunit reprezentanți ai Centrului pentru

Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării, ai organelor de drept, inclusiv judecători și procurori.

- Discuție de grup condusă de experți în politică externă și comunicare strategică din Moldova: o discuție orientată spre think-tank-uri pentru a sensibiliza și a oferi perspective unui public internațional, inclusiv think-tank-uri, cercetători și comunitatea diplomatică, cu privire la provocările actuale și strategia privind spațiul informațional al Moldovei în februarie. Organizat în Estonia de PractNet în cooperare cu Centrul Internațional pentru Apărare și Securitate (ICDS) și Reprezentanța Comisiei Europene din Estonia.
- Atelier de lucru pentru îmbunătățirea comunicării externe și consolidarea cooperării interne, în martie: consolidarea comunicării interne pentru reprezentanții Biroului președintelui care abordează comunicarea strategică, de stat și consolidarea coeziunii societale și a rezilienței împotriva manipulării informațiilor.
- PractNet oferă, de asemenea, sprijin Ministerului Educației și Ministerului Agriculturii în ceea ce privește consolidarea capacităților de comunicare strategică.

100 de tineri negociază și votează legi europene la ediția a doua a inițiativei „Model European Union Moldova”

Peste 100 de tineri din Republica Moldova au participat la cea de-a doua ediție a Model European Union Moldova (MEU), un exercițiu interactiv ce simulează procesul decizional al instituțiilor Uniunii Europene (UE). Desfășurat între 28–30 martie 2025, în incinta Parlamentului Republicii Moldova,

evenimentul le-a oferit participanților ocazia de a prelua roluri de europarlamentari, comisari europeni, consilieri politici și jurnaliști. Aceștia au dezbătut propuneri legislative reale, au negociat amendamente și au identificat soluții la provocările cetățenilor.

Pe parcursul celor trei zile tinerii se organizează în grupuri politice, simulând componența actuală a Parlamentului European, familiarizându-se astfel cu ideologiile partidelor și pozițiile acestora față de subiectele dezbătute. Prin acest proces,

participanții învață prin practică cum se formează alianțe politice, cum se negociază legislația europeană, cum se formulează amendamente legale și cum sunt luate deciziile la nivelul forurilor europene.

**Doina Gherman, vicepreședinta
Parlamentului Republicii Moldova:**

„Pot spune că astăzi văd viitorul în față. Sunteți viitorii parlamentari, miniștri și secretari de stat. Am toată încrederea că Republica Moldova este pe mâini bune, pentru că voi sunteți generația Uniunii Europene. Voi, tinerii, reprezentați speranța noastră, cei pe care mizăm pentru a duce mai departe agenda și parcursul european al țării”.

**Jānis Mažeiks, ambasadorul Uniunii
Europene în Republica Moldova:**

„Republica Moldova și-a propus să devină membră a Uniunii Europene până în 2030. Peste cinci ani, mulți dintre voi veți ajunge să conduceți această țară și să contribuiți direct la marea schimbare. Iar această schimbare începe chiar astăzi, aici. Model EU vă oferă oportunitatea de a înțelege mai bine procesele complexe de luare a deciziilor la nivel european. Veți descoperi cum funcționează instituțiile UE și cum influențează ele viața de zi cu zi a oamenilor”.

**Margret Maria Uebber, ambasadoarea
Germaniei în Republica Moldova:**

„Implicarea tot mai activă a tinerilor în procesele europene devine esențială. Suntem convinși că astfel de simulări oferă oportunități valoroase pentru tineri de a-și aprofunda înțelegerea Uniunii Europene și de a deveni susținători activi ai integrării europene a Moldovei”.

Ediția din acest an a MEU a propus participanților două subiecte principale pentru discuții. Primul dintre acestea se axează pe procesul de aderare a Moldovei la UE și procedura non-legislativă a Parlamentului European de aprobare a tratatului de aderare. Al doilea se referă la dezbaterile Regulamentului European privind Serviciile Digitale (DSA) și prevederile ce țin de combaterea dezinformării online. Ședințele parlamentului sunt reflectate de către un grup de tineri, care au rolul de jurnaliști de la cele mai importante instituții media din UE, dar și din Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Participanții beneficiază de ateliere dedicate celor două subiecte, modului în care funcționează instituțiile europene și tehnicilor de dezbateri și abilităților de oratorie, astfel încât prestația lor să fie la cel mai înalt nivel. Acest exercițiu are drept scop să dezvolte gândirea critică, comunicarea eficientă, cooperarea și leadership-ul în rândul participanților.

Mohammad Alkasem Abumani, participant „Model EU Moldova”:

„Model EU Moldova este o experiență care îți deschide orizonturile. Aici am avut ocazia să explorez noi cunoștințe, să dezvolt abilități

esențiale și să stabilesc conexiuni valoroase cu colegii care împărtășesc aceleași aspirații. Cred cu tărie în puterea diplomației, a comunicării nonviolente, a proceselor democratice și a viitorului european al Moldovei”.

Model European Union Moldova (MEU) este un exercițiu interactiv care simulează procesul decizional al instituțiilor UE. Prima ediție a Model European Union Moldova a avut loc în aprilie 2024 și a reunit peste 80 de tineri. În ediția din acest an, s-au implicat peste 100 de tineri din 20 de raioane ale țării, care au învățat, prin simulări ale proceselor decizionale reale, despre formarea alianțelor politice, negocierea legislației europene și adoptarea deciziilor la nivelul UE.

Model European Union Moldova este organizat cu sprijinul UE și al Ministerului Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, în cadrul proiectului „EU4Youth: Implicarea și Abilitarea Tinerilor”, implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), în colaborare cu Tinerii Ambasadori

Europei, Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM) și Centrul de Informare al UE la Chișinău – Europe Café.

Pentru mai multe detalii despre prima ediție a „Model EU Moldova”, accesează linkul: <https://eu4moldova.eu/ro/model-european-union-moldova/>

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Protecția consumatorilor în prim-plan

În preajma zilei mondiale a drepturilor consumatorului, pe 13 și 14 martie 2025, în contextul Zilei Mondiale a Protecției Consumatorilor marcată anual pe 15 martie, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova, a avut loc prima conferință științifică internațională „Protecția consumatorilor: abordări integrate

în sistemul juridic”. Evenimentul a fost organizat la inițiativa AO „Centrul European al Consumatorului din Republica Moldova”, în parteneriat cu Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Academia de Studii Economice din Moldova și Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România.

În cadrul conferinței au fost abordate aspecte esențiale privind protecția drepturilor consumatorilor, inclusiv:

- Armonizarea legislației naționale cu normele europene privind protecția consumatorilor;
- Rolul instituțiilor publice și al organizațiilor non-guvernamentale în consolidarea drepturilor consumatorilor;

- Provocările consumatorilor în era digitală și soluțiile pentru o protecție eficientă;
- Dimensiunea economică și socială a protecției consumatorilor etc.

Specialiștii prezenți au subliniat importanța unui cadru legislativ solid și a unei colaborări active între autorități, mediul academic și societatea civilă pentru a asigura respectarea drepturilor consumatorilor.

Evenimentul a reprezentat o platformă importantă de schimb de experiență și expertiză între juriști, economiști, autorități și reprezentanți ai societății civile.

Concluziile conferinței vor fi integrate în viitoare inițiative legislative și de advocacy pentru îmbunătățirea protecției consumatorilor în Republica Moldova, dar și în publicația științifică care este preconizată să apară.

Conferința a fost organizată în cadrul proiectului „Consolidarea cadrului de protecție a consumatorului în Republica Moldova”, implementat de către Centrul Analitic Independent Expert-Grup în calitate de lider de consorțiu, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene, finanțat de către Uniunea Europeană și Fundația Soros Moldova.

Împreună mai puternici

Telemedicine bridges the gap between regions and the capital

Maria și Sergiu Lisa, din orașul Ungheni, au fost profund afectați când au aflat că fiul lor de trei ani, Iachint, prezintă elemente de autism. Confruntându-se cu stigmatizarea socială și percepții eronate, au căutat ajutor specializat. La Centrul de Intervenție Precoc „Voinicel” au descoperit beneficiile telemedicinii. Grație Uniunii Europene, Centrul de Intervenție Precoc „Voinicel” furnizează de la distanță servicii de asistență medicală. Prin consultații online, au accesat rapid servicii specializate, evitând

deplasările costisitoare și economisind timp. Participând la ședințe de instruire online, au învățat să se implice activ în jocurile lui Iachint, observând progrese semnificative în dezvoltarea sa. Telemedicina le-a permis să depășească barierele geografice și să ofere lui Iachint sprijinul necesar pentru o dezvoltare armonioasă.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/articole/telemedicina-reduce-decalajele-dintre-regiuni-%C8%99i-capital%C4%83>

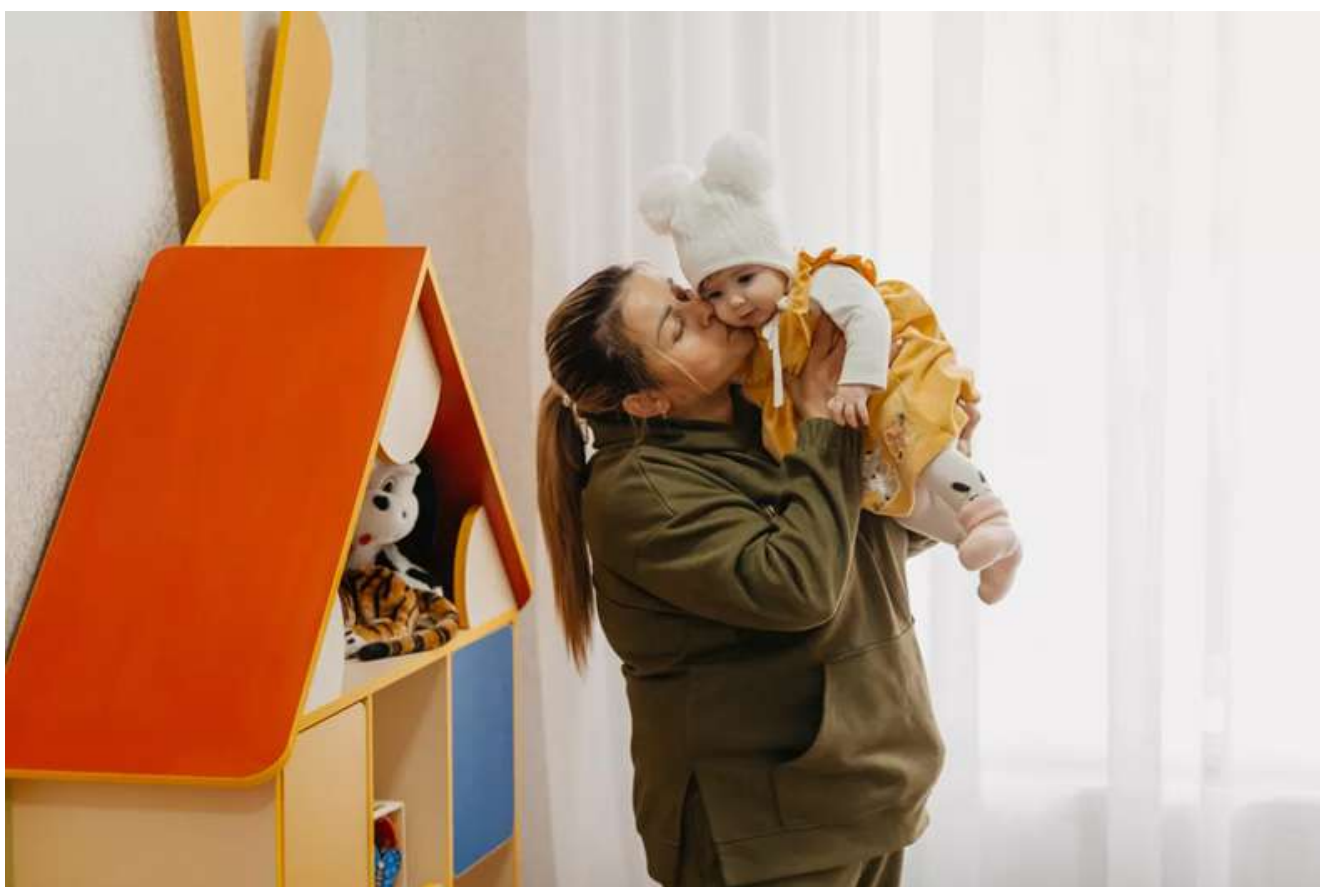

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

10 cabinete de dezvoltare a copiilor au fost amenajate în localitățile din Ungheni și Cahul

Cu sprijinul Uniunii Europene, au fost amenajate și echipate 10 cabinete de dezvoltare a copilului în centrele de sănătate din raioanele Cahul și Ungheni. Aceste spații dedicate permit desfășurarea consultațiilor medicale într-un mediu prietenos și adecvat nevoilor copiilor, fiind dotate cu echipamente precum mese pentru nou-născuți, cântare electronice, pedometre, perne pentru alăptare, mobilier adaptat și jucării lavabile.

Achizițiile, în valoare de 350.000 lei, au fost realizate în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților lucrătorilor medicali la nivelul asistenței medicale primare în prestarea serviciilor de sănătate de calitate mamei, copilului și adolescentului în raioanele Cahul și Ungheni”. Astfel, copiii beneficiază de asistență medicală de calitate, iar părinții primesc îndrumări valoroase într-un cadru confortabil și sigur.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/articole/10-cabinete-de-dezvoltare-copiilor-au-fost-amenajate-%C3%AEn-localit%C4%83%C8%9Bile-din-ungheni-%C8%99i-cahul>

Carnetul de dezvoltare a copilului: un sprijin esențial pentru circa 16.000 de părinți din Ungheni și Cahul

Peste 16.000 de familii din raioanele Ungheni și Cahul au primit „Carnetul de dezvoltare a copilului”, un ghid elaborat de UNICEF Moldova în cadrul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană. Acest carnet oferă părinților informații esențiale despre creșterea și dezvoltarea copiilor cu vârste între 0 și 18 ani, incluzând aspecte legate de imunizare, nutriție și monitorizarea vizitelor medicale. Părinții pot nota detalii

despre afecțiuni ereditare sau cronice și pot urmări evoluția zilnică a copilului, facilitând o îngrijire informată și atentă. Medicul de familie Natalia Bargan subliniază că ghidul este ușor de utilizat și permite părinților să observe dinamica dezvoltării copilului în fiecare zi.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/articole/unicef-moldova-%C3%AEn-sprijinul-p%C4%83rin%C5%A3ilor>

Circa 3.000 de profesori și educatori din Cahul și Ungheni au adoptat tehnici de predare centrate pe copil: 18.500 de copii beneficiază de o educație echitabilă

Aproape 3.000 de educatori și profesori din regiunile Cahul și Ungheni au fost instruiți în evaluarea formativă și tehnici de predare centrate pe elev, datorită colaborării dintre UNICEF și Programul Educațional „Pas cu Pas”, cu sprijinul Uniunii Europene. Această abordare, inspirată de sistemele educaționale finlandeze și estoniene, înlocuiește testele tradiționale cu activități practice, permițând copiilor să-și dezvolte creativitatea și să interacționeze eficient cu colegii.

Astfel, peste 18.500 de copii din aceste regiuni beneficiază acum de o educație echitabilă și incluzivă, adaptată nevoilor individuale.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/articole/elimin%C3%A2nd-barierele-construind-viitorul-18500-de-copii-beneficiaz%C4%83-de-educa%C8%99Bie-echitabil%C4%83>

Peste 300 de asistenți medicali din raioanele Cahul și Ungheni au fost echipați cu truse de antropometrie pentru vizitele la domiciliu

Peste 300 de asistenți medicali din raioanele Cahul și Ungheni au fost echipați cu truse de antropometrie, incluzând cântare portabile și stadiometre, pentru a îmbunătăți monitorizarea creșterii și dezvoltării copiilor în cadrul vizitelor la domiciliu. Această inițiativă, parte a programului „EU4Moldova: Regiuni cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD

și UNICEF, urmărește să asigure servicii medicale de calitate și să identifice precoce eventualele probleme de sănătate la copii. În total au fost donate 305 truse, valoarea totală a achiziției constituind 398 mii de lei.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/echipamente-de-antropometrie-pentru-asisten%C8%9Bii-%C8%99i-asistentele-medicale-din>

Crearea unui mediu mai sigur și mai incluziv pentru persoanele LGBTI

Consiliul Europei și-a unit forțele împreună cu Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (ANPCV) din Republica Moldova pentru a oferi o platformă comună de dialog între autoritățile statului și organizațiile societății civile pe aspecte ce țin de drepturile LGBTI.

Evenimentul a fost organizat ca o continuare a conferinței regionale desfășurate la Sarajevo în noiembrie 2024 și a inițiat discuții cu actori cheie cu privire la politicile și strategiile existente de prevenire și combatere a violenței domestice cu care

se confruntă persoanele LGBTI, oferirea serviciilor de asistență socială și psihologică, inclusiv crearea unor spații sigure și adăposturi pentru victime la nivel național.

Pe măsură ce intoleranța împotriva comunității LGBTI se manifestă în moduri complexe și variate, dialogul cu actorii cheie contribuie la dezvoltarea măsurilor și practicilor care să combată discriminarea și ura. Diversitatea orientărilor sexuale, identităților de gen și a caracteristicilor sexuale trebuie să fie luată în considerare de factorii de decizie și de instituțiile de aplicare a legii în activitățile și acțiunile lor.

Întrevederea a rezultat cu identificarea necesităților și a activităților ulterioare, cum ar fi consolidarea capacităților, inițiative de creștere a gradului de conștientizare și

promovare a platformei de cooperare între autoritățile statului și OSC, pentru a asigura îmbunătățiri în conformitate cu standardele Consiliului Europei și cele mai bune practici la nivel regional.

Concluziile și recomandările împărtășite de participanți vor contribui, de asemenea, la dezvoltarea unor politici publice și strategii mai eficiente pentru protecția durabilă a persoanelor LGBTI în Republica Moldova.

Acest eveniment este parte a [programului "Parteneriat pentru Buna Guvernare"](#), cofinanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului "[Combaterea discriminării, discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată în Republica Moldova](#)".

Cea de-a 15-a ședință a Platformei UE–RM: progresele în procesul de screening bilateral și rolul societății civile

La 24 martie 2025, la Chișinău, a avut loc cea de-a cincisprezecea reuniune a Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova, în cadrul căreia s-a adus în discuție progresul înregistrat de autoritățile moldovene pe capitol tematice din cadrul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană precum răspunderea de mediu, drepturile omului și justiție, protecția consumatorilor și a sănătății, dreptul societăților comerciale, politica externă de securitate și de apărare dar și planul de creștere economică oferit de către UE.

În deschiderea evenimentului, a fost subliniat de Cristina Gherasimov, Viceprim-Ministra pentru Integrare Europeană, că deciziile și transformările realizate în țară, menite să crească nivelul de trai al cetățenilor, sunt luate împreună cu societatea civilă, mediul de afaceri și cel academic. S-a menționat că atingerea jumătății procesului de screening bilateral și parcurgerea, în doar 9 luni, a primelor trei cluster, a fost posibilă datorită contribuției comune depuse în acest sens.

Un aspect important al reuniunii au fost discuțiile pe marginea planului de creștere economică al Moldovei, un instrument

financiar crucial pentru dezvoltarea economică anunțat de către Comisia Europeană. Planul, care are o valoare de 1,9

miliarde de euro, este format din granturi și împrumuturi și a fost aprobat de Parlamentul European pe 11 martie 2025.

Drept rezultat al dezbaterilor, membrii Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica Moldova au adoptat o declarație comună prin care a inclus concluziile cheie ale dezbaterilor și un șir de recomandări strategice pentru accelerarea reformelor necesare în procesul de integrare europeană. Declarația integrală și alte detalii din cadrul evenimentului sunt disponibile pe pagina web a proiectului: <https://euromonitor.md/ro>

Cea de-a cincisprezecea reuniune a Platformei Societății Civile Uniunea Europeană – Republica s-a desfășurat în cadrul proiectului „[Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană](#)” finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert” Moldova, care este implementat de către Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Fundația „Friedrich Ebert” Moldova.

Împreună mai puternici

Lansarea raportului de monitorizare a bugetelor destinate apărării drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor vulnerabile din Republica Moldova de către Centrul de Justiție Socială „Echitate”

Centrul de Justiție Socială „Echitate”, beneficiari în cadrul proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Friedrich Ebert Stiftung Moldova, a lansat un raport care analizează bugetele Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat destinate asistenței juridice garantate de stat pentru persoanele vulnerabile în perioada 2021–2024, acesta a fost elaborat cu ghidarea expertei Marina Soloviova, directoare de program la Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”.

Principalele constatări ale raportului arată că:

◆ Bugetele reale sunt în scădere – Deși fondurile alocate au crescut cu doar 2,5% din 2021 până în 2024, inflația cumulată de 45% a redus semnificativ puterea de cumpărare.

◆ Discrepanțe în remunerare – 86% din buget merge către avocați, în timp ce parajuriștii, esențiali pentru consultanță juridică primară în zonele rurale, primesc doar 5%.

◆ Zona de Securitate Centru, cea mai afectată – Doar 4 parajuriști deserveșc 36 de localități, iar lipsa unui mecanism clar de implicare a ONG-urilor limitează accesul la servicii juridice gratuite.

◆ Cadrul legal incomplet – Deși legea permite implicarea ONG-urilor, lipsesc regulamente clare și mecanisme de finanțare directă pentru acestea.

Raportul integral este disponibil pe pagina proiectului: <https://www.euromonitor.md/lansarea-raportului-de-monitorizare>

Raportul a fost realizat în cadrul proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Friedrich Ebert Stiftung Moldova, implementat de Centrul Analitic Independent Expert-Grup în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutum Virtutes Civilis, Institutul pentru Politici și Reforme Europene și Friedrich Ebert Stiftung Moldova.

Centrul de Justiție Socială "Echitate" este una dintre cele 15 organizații ale societății civile selectată, prin concurs deschis, pentru implementarea activităților în cadrul proiectului „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”, care are drept scop consolidarea capacităților OSC-urilor de a monitoriza bugetele publice la nivel central și local și a încuraja implicarea lor în activități de advocacy privind alinierea bugetelor și politicilor la prioritățile agendei de integrare europeană. Mai multe detalii despre proiect găsiți pe pagina dedicată: <https://www.euromonitor.md>

Societatea civilă din Republica Moldova în dialog despre politici mai bune în domeniul participării publice

O democrație veritabilă înseamnă nu doar alegeri odată la câțiva ani, ci și implicarea oamenilor în luarea principalelor decizii publice care le guvernează și afectează viața. Pentru asta este nevoie de politici consecvente care să asigure participarea publică.

Peste 30 de reprezentante și reprezentanți ale/ai societății civile s-au întrunit, pe 5 februarie 2025, în cadrul [unei sesiuni de dialog de politici](#) facilitat de Centrul de Politici și Reforme (CPR) și au dezbătut necesitatea elaborării unei noi legi a participării publice, principiile și elementele esențiale ale acesteia și felul în care urmează a fi implementată pentru a asigura că vocea cetățenilor este auzită.

Evenimentul a început cu discuții despre necesitatea de a introduce în legislație și de a defini termenul de „participare publică”, care este folosit și de instituțiile internaționale. Actuala lege nu conține o definiție a „participării publice”, ci doar a „transparenței” și obiectul ei este confuz, or transparența e definită ca „oferirea informațiilor” despre procesele decizionale.

Participanții și participantele au convenit că participarea publică ar trebui să fie definită larg, adică să includă toate etapele conform standardelor internaționale – informarea, consultarea și implicarea. Totodată, participarea trebuie să cuprindă întreg ciclul de politici publice, începând cu identificarea problemei publice, formularea opțiunilor de politică și încheind cu implementarea și monitorizarea.

Un alt punct de discuție s-a axat pe necesitatea definirii mai exacte a formelor de participare publică și asigurarea unui minim de accesibilitate și reprezentativitate a acestora.

Recomandările rezultate în urma acestui dialog au fost transmise Cămarilor de Stat

și dezbătute în grupul de lucru creat în scopul îmbunătățirii legislației în domeniu. Pentru avansarea procesului de îmbunătățire a cadrului legal privind participarea publică, CPR continuă să faciliteze dialogul de politici în domeniu și, astfel, a lansat un apel public către cetățeni/e să se alăture dialogului, prin completarea [acestui formular](#).

Proiectul INSPIRĂ Moldova este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de European Partnership for Democracy (EPD), Asociația Europeană pentru Democrație Locală (ALDA), Centrul Național de Asistență

și Informare a ONG-urilor din Moldova CONTACT, Centrul de Politici și Reforme (CPR Moldova), Democracy Reporting International (DRI) și People in Need (PIN).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Asistența financiară OIM pentru protecție susținută de UE, o resursă vitală pentru a răspunde nevoilor imediate ale refugiaților vulnerabili

„Sprijinul pe care l-am primit în Moldova este foarte important pentru noi; fiica mea are o dizabilitate. Cu acest ajutor, am achitat chiria pentru acest apartament, facturile, medicamentele și hainele pentru copii. Ne simțim bine aici”.

Nigar, din Azerbaidjan, a fugit de războiul din Ucraina împreună cu familia sa.

Din mai 2024, datorită sprijinului financiar al Uniunii Europene, echipa mobilă de protecție a OIM Moldova a oferit management de caz cuprinzător pentru 81 de migranți vulnerabili. Dintre aceștia, 61 care au fugit de războiul pe scară largă din Ucraina au primit, de asemenea, asistență de protecție în numerar, o resursă vitală pentru a răspunde nevoilor lor imediate și pentru a-și consolida capacitatea de adaptare. Serviciile au fost adaptate nevoilor individuale și au inclus sesiuni de informare, consultanță psihosocială, referiri la parteneri statali și nestatali, precum și

asistență juridică pentru a ajuta beneficiarii să-și asigure o identitate legală, documente de călătorie sau să-și regularizeze statutul.

Urmăriți videoclipul: [Video](#) | [Facebook](#)

Sesiune de informare pentru ucrainenii și migranții vulnerabili din Moldova

Ca parte a proiectului finanțat de UE „Abordarea nevoilor umanitare urgente ale refugiaților vulnerabili și ale resortisanților țărilor terțe în Republica Moldova”, echipa mobilă de protecție a OIM Moldova organizează o sesiune de informare pentru ucrainenii și migranții vulnerabili care locuiesc în Moldova. Participanții au aflat despre criteriile de accesare a asistenței, precum și despre riscurile și măsurile de prevenire legate de traficul de persoane, violența în bază de gen. De asemenea, ei au posibilitatea de a beneficia de asistență socială și juridică.

Asistență financiară pentru a face față condițiilor grele de iarnă cu sprijinul UE

Datorită finanțării UE, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) din Republica Moldova oferă asistență financiară în timpul iernii familiilor

vulnerabile, ajutându-le să facă față condițiilor grele de iarnă.

Ina, din Kharkiv, Ucraina, și familia ei din Dnestrovsk, se numără printre cele 362 de familii care beneficiază de acest sprijin.

Împreună mai puternici

„Nu am fost deloc pregătiți pentru sezonul rece. Soțul meu a suferit o intervenție chirurgicală gravă, iar cu acest ajutor putem cumpăra medicamentele necesare pentru recuperarea sa, precum și să avem mai multă grijă de copiii noștri”,

a declarat Ina.

Programul de ajutor pentru perioada de iarnă oferă un sprijin vital familiilor ucrainene de pe malul stâng al Nistrului, răspunzând nevoilor de bază și completând programul de vulnerabilitate energetică al autorităților moldovenești.

Peste 400 de repatriați sprijiniți prin programul de asistență pentru întoarcerea voluntară și reintegrare (AVRR) în Republica Moldova

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) a implementat programe de Returnare Voluntară Asistată și Reintegrare (AVRR) în întreaga lume. În Republica Moldova, programul AVRR este implementat de OIM Moldova grație sprijinului financiar generos al Uniunii Europene, asistând atât cetățenii naționali, cât și cetățenii țărilor terțe în procesul de întoarcere și reintegrare.

„Cu materialele de construcție pe care am reușit să le achiziționăm cu sprijinul OIM, putem în sfârșit să renovăm casa, astfel încât să nu mai locuim cinci într-o singură cameră și să avem condiții decente de trai. Și pot continua să achiziționez medicamente esențiale pentru a trata diabetul și hipertensiunea”,

a declarat Piotr.

În 2024, OIM a asistat 143 de repatriați moldoveni în reintegrarea lor acasă.

Întoarcerea umanitară voluntară: Sprijinirea resortisanților țărilor terțe

În cadrul programului de reîntoarcere umanitară voluntară (VHR) finanțat de UE, OIM Moldova sprijină, de asemenea, resortisanții țărilor terțe și membrii apropiați ai familiilor lor ucrainene care fug de războiul din Ucraina să se întoarcă în țara lor de origine în mod voluntar,

sigur și demn și să realizeze o reintegrare durabilă cu respectarea deplină a drepturilor omului, indiferent de statutul lor.

Din ianuarie 2025, OIM Moldova a ajutat 124 de persoane să se întoarcă în țara lor de origine, iar 4 au beneficiat de un program de reintegrare pentru a susține reintegrarea lor pe termen lung.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Peste 2.723 de persoane vulnerabile, relocate în țări europene prin programul EU+Air Transfers

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) din Republica Moldova acordă asistență refugiaților, migranților și resortisanților țărilor terțe, ucraineni vulnerabili în vederea relocării în statele membre ale Uniunii Europene (UE) și Spațiului Economic European prin intermediul programului EU+Air Transfers.

Datorită sprijinului financiar generos oferit de Uniunea Europeană, 2.723 de persoane au fost asistate în relocarea lor, inclusiv Alina, care a fugit din Odesa de războiul din Ucraina.

„Sper că Norvegia ne va aduce noi oportunități, o viață mai bună și stabilitate pentru copilul nostru nenăscut. Suntem pregătiți să începem o nouă viață”,

spune Alina.

UE sprijină mediatorii de sănătate ai OIM în furnizarea de informații medicale esențiale pentru refugiați

Cei 11 mediatorii de sănătate ai OIM Moldova se asigură că refugiații din Moldova primesc informații exacte privind serviciile de sănătate și asistență în gestionarea nevoilor lor medicale prin intermediul sesiunilor de informare.

Susținuți de finanțarea EU4Health, mediatorii de sănătate organizează în mod regulat astfel de sesiuni în întreaga țară, inclusiv pe malul stâng, pentru a explica sistemul de sănătate al Republicii Moldova și procedurile de accesare a asistenței medicale pentru refugiații ucraineni aflați sub protecție temporară.

Din aprilie 2024, peste 350 de sesiuni au atins mai mult de 5 400 de refugiați, atât în mod direct, cât și prin sprijinirea acestora în accesarea serviciilor de sănătate pe baza statutului de protecție temporară.

Prevenirea exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale

Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) din Republica Moldova desfășoară sesiuni de formare privind prevenirea exploatării și abuzului sexual (PSEA) pentru ONG-ul ADRA care își desfășoară activitatea pe malul stâng.

Participanții sunt echipați cu cunoștințe și instrumente pentru a identifica, aborda și preveni cazurile de exploatare și abuz sexual, concentrându-se pe riscuri, mecanisme de raportare și valorificarea rolului rețelelor PSEA în Moldova.

Formarea, posibilă și datorită sprijinului financiar generos al Uniunii Europene, reflectă eforturile continue ale OIM de a proteja comunitățile vulnerabile și de a promova practicile etice în răspunsul umanitar.

Spălătoriile sociale: spații de igienă, solidaritate și comuniune

Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și datorită unei colaborări strânse dintre societatea civilă și autoritățile publice, 13 spălătorii sociale au fost deschise deja în mai multe localități din Republica Moldova. Aceste centre comunitare vor oferi servicii gratuite de spălare a hainelor pentru aproximativ 1.500 de persoane vulnerabile, contribuind astfel la creșterea calității vieții acestora.

Prin intermediul proiectului finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de către un consorțiu format din trei organizații ale societății civile, Keystone Moldova, Neoumanist și Dorcas-Moldova, spațiile destinate acestor spălătorii au fost renovate și dotate cu echipamente moderne.

Locuri unde se unesc generațiile

Pe lângă serviciile esențiale de igienă, spălătoriile sociale sunt gazda unor activități

de socializare care aduc laolaltă copii, adulți și vârstnici. Aici, generațiile comunică și învață unele de la altele, în cadrul unor activități precum:

Șezători tradiționale, unde se deapănă, ca pe vremuri, povești și se învață meșteșuguri vechi, precum broderia sau torsul lânii;

Ateliere de creație, unde copiii și adulții pictează, modelează lut sau confecționează obiecte decorative;

Clacă pentru gătit, unde comunitatea pregătește împreună mâncare pentru cei mai nevoiași;

Sesiuni de lectură, unde bătrânii împreună cu tinerii descoperă povești, poezii și tradiții locale.

Acces la igienă și condiții mai bune de viață

Un alt aspect important al proiectului este dotarea spălătoriilor sociale cu dușuri moderne.

Multe gospodării nu sunt conectate la sistemele de canalizare, iar aceste facilități asigură condiții minime de igienă pentru beneficiari. Astfel, nu doar hainele, ci și oamenii se pot bucura de curățenie și confort.

Un model de colaborare eficient

Acest proiect a fost realizat datorită implicării Uniunii Europene, autorităților locale și organizațiilor societății civile - Keystone Moldova, Neoumanist și Dorcas-Moldova. Uniunea Europeană reafirmă sprijinul pentru astfel de inițiative, contribuind la dezvoltarea unor soluții sustenabile pentru integrarea socială a persoanelor vulnerabile.

Spălătoriile sociale sunt mai mult decât centre de igienă - ele sunt locuri de comuniune, solidaritate și sprijin reciproc, unde oamenii se ajută unii pe alții, reconstruind spiritul comunitar și speranța într-un viitor mai bun.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Program interactiv de leadership și implicare civică pentru tinerii din nordul țării

Leadership, comunicare și implicare civică – acestea și multe alte instrumente de dezvoltare a abilităților pentru tinerii activi din regiunea de nord au fost dezvăluite în cadrul unui program interactiv și bine structurat, finanțat de Uniunea Europeană.

Într-o perioadă marcată de schimbări și provocări sociale, sprijinul acordat liderilor activi este mai important ca niciodată. Fapt pentru care valorificăm fiecare inițiativă a societății civile de implicare creativă a tinerilor în elaborarea unor proiecte de dezvoltare a comunității lor.

CIDP ANIMA a dat startul unei inițiative de impact prin organizarea Școlii de Iarnă „CATalizator Social” – un program conceput pentru a sprijini tinerii cu vârste între 15 și 25 de ani să își dezvolte competențele de leadership, comunicare și implicare civică, oferindu-le instrumentele necesare pentru a aduce schimbări pozitive în comunitățile lor.

Școala de Iarnă s-a desfășurat în trei ediții, pe parcursul lunilor ianuarie și februarie, adunând la un loc tineri din 10 regiuni din nordul țării: Drochia, Florești, Fălești, Sângerei, Glodeni, Rîșcani, Dondușeni, Bălți, Edineț și Soroca. Iar în cadrul acestor ediții, participanții au avut ocazia să exploreze subiecte esențiale, precum:

- ✓ Scrierea și gestionarea proiectelor;
- ✓ Comunicarea eficientă cu autoritățile publice locale;
- ✓ Participarea civică și soluționarea problemelor comunitare;
- ✓ Modalități de implicare a tinerilor în procesele decizionale locale.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Fiecare ediție a Școlii de Iarnă s-a desfășurat pe parcursul a trei zile, timp în care tinerii au fost implicați în sesiuni de formare, workshop-uri și exerciții practice. Încă din prima zi, participanții au fost încurajați să stabilească reguli comune și să formeze conexiuni prin activități dinamice, cum ar fi jocul de „BINGO” și metoda „Arborele problemelor”.

Un aspect important al programului a fost posibilitatea participanților de a aplica pentru finanțarea unor miniproiecte comunitare. La finalul celor trei ediții, 15 dintre cele mai bune inițiative au primit suport financiar în valoare de până la 6000 MDL fiecare, asigurând astfel implementarea ideilor dezvoltate de tineri. Cu sprijinul mentorilor, aceștia vor putea transforma conceptele în realitate și vor avea un impact direct asupra comunităților lor.

Ultima zi a fiecărei ediții a fost marcată de reflecție și feedback, participanții împărtășind impresiile și lecțiile învățate. Atmosfera a fost una plină de energie, entuziasm și dorință de implicare, iar tinerii au plecat acasă cu noi perspective și motivație pentru a deveni agenți ai schimbării sociale.

„Noi am venit cu un scop aici, de a învăța cum să scriem un proiect, cum să îl realizăm, cum să stabilim un buget și cred că aici am asimilat toată această informație. A fost o experiență foarte bună, anturajul, mentorii, locația, totul a fost organizat la un nivel înalt”,

a menționat o tânără participantă a Școlii de Iarnă.

Școala de Iarnă „CATalizator Social” a fost realizată de CIDP ANIMA în parteneriat cu People in Need Moldova în cadrul proiectului „Moldova ASSIST: îmbunătățirea accesului la servicii publice de calitate și a coeziunii sociale”, finanțat de Uniunea Europeană.

Prin această inițiativă, AO ANIMA continuă să inspire și să educe generațiile viitoare de tineri lideri, oferindu-le resursele necesare pentru a face o diferență în comunitățile lor.

Casa Speranțelor – un loc mai incluziv pentru fiecare

People in Need contribuie la incluziunea persoanelor cu nevoi speciale în societate, aliniindu-se obiectivelor de ajutorare ale organizațiilor societății civile. Împreună cu parteneri de încredere precum Uniunea Europeană, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agenția Teritorială pentru Asistență Socială Nord, am reușit să creăm un mecanism de oferire a asistenței sociale mai accesibil și mai eficient, datorită echipelor mobile.

O Echipă Mobilă reprezintă un serviciu social specializat, personalizat, în funcție de nevoile reale ale persoanelor cu dizabilități, care oferă asistență socială și suport la domiciliul beneficiarilor.

Echipele includ după necesitate psihologi, juriști, asistenți sociali, kinetoterapeuți și logopezi.

Activitatea echipelor mobile s-a îmbinat armonios cu sprijinul oferit de partenerii A.O. Casa Speranțelor, facilitând acordarea de asistență la domiciliu persoanelor din raionul Soroca care au beneficiat de aceste servicii esențiale. Cum este și cazul Marinei - o femeie de o frumusețe și o blândețe nemaipomenită, dar cu o poveste de viață dureroasă.

La doar 35 de ani, Marina a rămas singură, cu doi copii mici în brațe, după ce soțul ei a plecat din lumea aceasta prea devreme.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Viața ei este un carusel de încercări și sacrificii. Muncește din greu pentru a-și întreține familia, dar și pentru a putea asigura tratamentul copilului ei, care necesită de trei ori pe săptămână dializă, care o face la Chișinău. Costurile de drum, produsele igienice speciale necesare pentru îngrijirea băiatului, facturile – sunt o povară mult prea grea pentru ea.

Cazul Marinei a fost semnalat Echipei Mobile Soroca de către asistentul social din localitate, care a aflat că aceasta se află într-o stare de depresie. Oamenii cu suflet mare din echipa Casa Speranțelor a intervenit rapid, nu au putut rămâne indiferenți și prin intermediul proiectului „Sprijin pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a refugiaților și localnicilor vulnerabili”, au reușit să-i acorde Marinei ajutorul necesar la timpul potrivit. Tânara mamă a beneficiat de servicii de consiliere psihologică, pentru a fi încurajată să rămână puternică în fața greutăților. În plus, i-a fost

oferit un pachet cu produse alimentare și igienice speciale, detergenți, hăinuțe, un cuvânt de încurajare și un sfat.

Grație activităților de asistență și facilitare a integrării sociale, realizate de A.O. Casa Speranțelor, peste 180 de refugiați din Ucraina și localnici vulnerabili din raioanele Soroca, Ocnița și Dondușeni au beneficiat de sprijin la domiciliu, prin evaluări, planuri de intervenție și acces la servicii esențiale.

Iar, pe lângă suportul echipelor mobile de asistență socială la domiciliu, partenerii noștri – Casa Speranțelor promovează limba română și tradițiile moldovenești pentru refugiații din Ucraina, dornici de a cunoaște valorile și cultura Moldovei.

Cursurile au fost organizate datorită sprijinului financiar al Uniunii Europene, prin intermediul proiectului „Moldova Assist: Îmbunătățirea accesului la servicii publice de calitate și a coeziunii sociale”, implementat de People in Need.

La fix: celula de comunicare de criză, în acțiune la Soroca

Imaginați-vă că adunați laolaltă un grup de necunoscuți în comunitatea locală din Soroca, unde aceștia vor colabora în următoarele câteva luni, concentrându-se pe un singur subiect care are de-a face cu crizele cele mai urgente din comunitatea lor. Acesta este mai mult decât un simplu obiectiv; este ceva care se întâmplă chiar acum.

Prin intermediul proiectului **TRIMEDIA - Jurnalism de încredere, media de impact, comunități implicate**, DW Akademie și Asociația Presei Independente (API) au

reușit să adune un astfel de grup divers la Soroca. Printre membrii acestuia se numără reprezentanți ai presei locale, ai autorităților publice, ai organizațiilor societății civile (OSC) și ai grupurilor locale de inițiativă comunitară. Scopul lor este de a forma un grup de lucru pentru abordarea unei probleme stringente din cadrul comunității locale. Așadar, drumul lor a început. În perioada martie - aprilie 2025, cei 11 membri ai CCC din Soroca beneficiază de cursuri de formare conduse de mai mulți experți internaționali și de un expert local în comunicarea de criză.

Formarea are scopul de a consolida grupul și totodată de a le îmbogăți cunoștințele cu privire la rolul mass-mediei în situații de criză, verificarea faptelor, producerea de conținut și distribuirea de informații utile. După aceasta, urmează o instruire practică în domeniul media, în care aceștia învață să se prezinte în fața camerei de filmat și să vorbească pe teme legate de crize. La sfârșit, urmează o sesiune de dezvoltare organizațională a grupului. Toate aceste pregătiri servesc drept bază pentru activitatea lor viitoare, în cadrul căreia membrii grupului de lucru vor colabora intensiv la crearea unui pachet informațional pentru comunitate, care va fi distribuit prin mai multe canale către diverse audiențe. Un element-cheie este accentul pus de CCC pe formatul dialogului constructiv, prin informarea publicului – în

special a grupurilor vulnerabile în contextul crizelor – și implicarea comunităților pentru a contribui la soluționarea problemelor.

În cursul anului trecut, precedenta celulă de comunicare de criză a arătat că și comunitățile locale pot avea un impact semnificativ, CCC din Căușeni reușind să educe comunitatea cu privire la dezastrele naturale și cele cauzate de om.

Pe măsură ce proiectul intră în cel de-al doilea an al său, punerea în aplicare a celulei de comunicare de criză se dovedește a fi atât interesantă, cât și satisfăcătoare. Cel mai important, este îmbucurător să asistăm la creșterea unei comunități colaborative, care lucrează împreună pentru un scop comun: informarea publicului, reducerea riscurilor și crearea unui mediu mai sigur.

Prima emisiune de educație mediatică a TRM: divertismentul combinat cu educația îmbunătățește gândirea critică în rândul moldovenilor mai în vârstă

Începând cu 15 decembrie 2024, radiodifuzorul public Moldova 1 a adăugat în grila sa un nou format de emisiune TV, menit să ofere publicului matur competențe mai bune de gândire critică, distrându-l în același timp.

Noua emisiune, intitulată „Răspunzi și câștigi”, a fost elaborată de Teleradio-Moldova (TRM) cu sprijinul DW Akademie în cadrul proiectului *TRIMEDIA - Jurnalism de încredere, media de impact, comunități implicate*.

La bază a stat o formare intensivă de 6 zile, axată pe creșterea capacităților în materie de educație mediatică și informațională, precum și în crearea formatelor TV prin metoda proiectării centrate pe om (Human-Centered Design,). Astfel, o echipă de jurnaliști, redactori, producători și manageri ai Moldova 1 a lucrat îndeaproape la conceperea și testarea unui prototip al emisiunii TV pe baza cercetării în cadrul focus-grupurilor de audiență. Episodul pilot care a rezultat a cuprins un concurs de întrebări și premii, cu persoane în vârstă din mediul rural din Moldova. Emisiunea s-a dovedit a fi populară în urma testării suplimentare cu focus grupuri, permițându-i

astfel radiodifuzorului public să își adapteze formatul de divertisment educațional la nevoile audiențelor-cheie.

Programul TV s-a bucurat de un mare succes în rândul telespectatorilor de sex feminin și al publicului rural, un telespectator declarând: „Este un fel de relaxare – dar totodată scoate la iveală probleme care sunt ascunse la noi în societate. Voi continua să urmăresc emisiunea cu plăcere; sper că va ieși ceva bun și că o să reușim să scoatem mai mulți oameni la lumină.” Pentru un alt telespectator, emisiunea MIL TV a creat o oportunitate de auto-reflecție și de analiză a propriilor obiceiuri de consum media:

„Chiar m-am gândit la mine, cu Facebook-ul ăsta. Nu mai dau share la fel de mult ca înainte, dar mai întâi mă uit la comentarii – uneori este clar că sunt false, alteori poți vedea că unii oameni postează comentarii special ca să te provoace, să te enerveze, astfel ca să te facă să le răspunzi”.

Cu mentoratul specializat al experților, până în prezent 8 episoade din cele 16 planificate inițial au fost produse și difuzate pe Moldova 1 și pot fi accesate în prezent pe [website-ul](#) radiodifuzorului public. Fiind impulsionată de audiența promițătoare și având multe alte idei de subiecte, echipa TRM este încrezătoare în valoarea unui astfel de format TV și intenționează să îl dezvolte în continuare.

Organizațiile societății civile demontează normele de gen dăunătoare în țările Parteneriatului Estic al UE

Șaizeci de agenți ai schimbării din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Moldova și Ucraina au participat la Conferința Partenerilor Societății Civile, desfășurată la Chișinău în perioada 29-31 octombrie 2024. Parte a programului „EU4GenderEquality”, conferința a reunit reprezentanți și reprezentante ai/ale diverselor organizații pentru a colabora, împărtăși cunoștințe, genera schimbări semnificative în normele de gen și aborda violența bazată pe gen în regiune.

„Organizațiile societății civile sunt parteneri esențiali pentru UE în efortul de a da voce preocupărilor cetățenilor, inclusiv grupurilor dezavantajate și marginalizate, și de a promova democrația și drepturile omului”,

a declarat Lena Karlsson, expertă în domeniul de gen și consilieră în cadrul Direcției Generale Vecinătate și Negocieri privind Extinderea a Comisiei Europene.

Participanții și participantele au făcut schimb de idei cu privire la instrumentele inovatoare, strategiile practice și inițiativele de succes. Printre acestea s-au numărat programele care implică bărbații, cum ar fi „Școlile Tăticilor”, colaborarea cu sectorul privat și organizațiile religioase. De asemenea, au fost împărtășite strategii de comunicare pentru implicarea tinerilor în dialogul privind redefinirea normelor de gen și în promovarea drepturilor femeilor cu dizabilități.

„Respectarea dreptului la muncă al femeilor cu dizabilități este esențială pentru libertatea lor economică și incluziunea socială. Angajarea femeilor cu dizabilități pe piața muncii ar trebui să devină o practică standard,”

a subliniat unul dintre partenerii UN Women Moldova, Natalia Codrean, coordonatoare de proiect în cadrul asociației „Motivație”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Participanții și participantele au explorat abordările menite să conteste normele sociale, punând nevoile și drepturile oamenilor în centrul programelor. A fost evidențiat rolul crucial al politicilor și instituțiilor în facilitarea progresului, precum și influența mișcărilor sociale în promovarea schimbării. De asemenea, discuțiile au subliniat modul în care datele pot sprijini măsurarea eficacității intervențiilor.

Recunoscând că provocările legate de schimbarea normelor și stereotipurilor de gen diferă de la o țară la alta, participanții și participantele au subliniat importanța adoptării unei abordări holistice în contexte diverse. Construirea unor parteneriate puternice între organizațiile societății civile, părțile interesate și comunități va fi esențială pentru amplificarea impactului și încurajarea unui angajament colectiv pentru egalitatea de gen.

„Pe măsură ce avansăm, după această conferință, este esențial să ne concentrăm pe recomandările practice oferite de partenerii noștri din societatea civilă pentru a genera schimbări semnificative”,

**a declarat Olga Osaulenko,
manageră regională a programului
„EU4GenderEquality”.**

Jānis Mažeiks, ambasadorul UE în Republica Moldova, a evidențiat importanța eforturilor continue:

„Nu putem avea o societate armonioasă fără

a plasa egalitatea de gen în prim-plan, deoarece aceasta reprezintă unul dintre drepturile fundamentale și o valoare centrală a politicilor UE. Suntem încântați că Moldova dispune de elemente-cheie pentru a susține progresul în promovarea egalității de gen.”

Acest articol a fost realizat în cadrul programului „EU4GenderEquality: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women și UNFPA.

Liderii religioși din Moldova își unesc forțele pentru a preveni și combate violența în familie cu sprijinul UE

Peste 90 de lideri religioși, experți și experte în protecția drepturilor femeilor și protecția copilului, reprezentanți și reprezentante ai/ale autorităților centrale din Republica Moldova și organizațiilor de filantropie inclusiv din România au participat la conferința dedicată luptei împotriva violenței în familie sub genericul „Familia sub Protecția Credinței: Un Dialog Interdisciplinar despre Violența în Familie”. Evenimentul a fost organizat pe data de 12 noiembrie de Misiunea Socială Diaconia, în colaborare cu UN WOMEN Moldova în cadrul programului regional „EU4GenderEquality”.

În deschiderea evenimentului Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud a subliniat rolul Bisericii Ortodoxe în susținerea respectului reciproc în familii:

„Suntem onorați să găzduim la Chișinău primul eveniment de acest fel. Viața de familie se confruntă cu numeroase încercări și dificultăți care pot lasă răni adânci în rândul membrilor familiei. Responsabilitatea Bisericii este de a sprijini familia pentru a deveni un mediu mai sănătos și armonios. Ambii soți sunt egali și au responsabilitatea să contribuie la bunăstarea familiei.”

Angajamentul UE față de combaterea violenței domestice a fost subliniat de Excelența Sa Ambasadorul Jānis Mažeiks, Șeful Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova care a menționat că, în 2023, Moldova a înregistrat 1.590 de cazuri de violență împotriva femeilor.

„Deși există eforturi dedicate pentru combaterea acestei probleme, lacunele

persistă - în special în zonele rurale, unde gradul de conștientizare este mai mic și serviciile necesare sunt mai greu de accesat. Reprezentanții bisericii, ca membri de încredere ai comunității, sunt adesea primii care aud despre greutățile din cadrul unei familii. Acest lucru îi plasează într-o poziție unică de a transmite mesajul că violența nu-și are locul în familiile sau comunitățile noastre.”

Dominika Stojanoska, Reprezentanta de țară UN Women Moldova a evidențiat gravitatea fenomenului violenței domestice, făcând referire la cele 45 de femei omorâte în ultimii doi ani în Moldova

„Violența în familie este larg răspândită, afectând nenumărate femei și familii din Moldova. Coordonarea între toți actorii comunitari – autorități, educație, societatea civilă, media, Biserica – este vitală pentru a preveni acest fenomen și a sprijini femeile și familiile afectate. Eforturile UN Women Moldova sunt dedicate împuternicirii femeilor și promovării egalității de gen, pentru a identifica și elimina cauzele profunde care duc la violența în bază de gen.”

„Diaconia, prin serviciile sale, de multă vreme, oferă soluții și asistență pentru victimele violenței în familie. Prin organizarea conferinței de astăzi, facem un pas esențial în consolidarea unui răspuns sistemic pentru

combaterea și prevenirea violenței în familie”,
a menționat Igor Belei, Director Executiv al Misiunii Sociale Diaconia.

Conferința a inclus paneluri și sesiuni de lucru în grup despre rolurile de gen în tradițiile ortodoxe, consilierea spirituală ca instrument de prevenire și acțiuni comunitare pentru combaterea violenței domestice. Experți și experte, inclusiv clerici și specialiști/-ste în sociologie și protecția copilului, au împărtășit perspective despre consolidarea familiilor prin înțelegere reciprocă.

Evenimentul este parte a proiectului „Dragostea pentru aproapele: Împuternicirea comunității religioase pentru prevenirea violenței în familie în comunitățile rurale”, implementat de Diaconia, în cadrul programului regional „EU4GenderEquality: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază de gen”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women Moldova și UNFPA.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

UE sprijină femeile cu dizabilități pentru a depăși stereotipurile și a preveni violența

Cincizeci și cinci de femei și fete cu dizabilități din șase regiuni ale Republicii Moldova și-au consolidat capacitățile de a combate stereotipurile și violența bazată pe gen printr-o serie de instruirii. Organizate în cadrul proiectului „Împreună pentru o viață fără violență!”, aceste instruirii au fost dezvoltate de organizația „Motivație” prin programul „EU4GenderEquality”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat în comun de UN Women și UNFPA.

Desfășurate între 7 octombrie și 26 noiembrie, instruirile au reunit participante din Orhei, Ialoveni, Ștefan Vodă, Căușeni, Fălești și Chișinău. Femeile și-au împărtășit experiențele, au învățat strategii pentru a depăși provocările și au găsit un spațiu sigur în care să-și exprime dificultățile și să se sprijine reciproc.

Svetlana, o participantă din Edineț, a împărtășit:

„Motivația mea de a participa la această activitate a venit din dorința de a fi informată și de a mă asigura că nu devin o victimă a violenței. Reflectând asupra propriilor mele experiențe de discriminare la locul de muncă din cauza dizabilității și a etniei, încurajez femeile care se confruntă cu violența să ceară ajutor. Dacă întâlniți orice formă de violență, adresați-vă unei persoane de încredere sau sunați la Linia de Încredere pentru Femei și Fete, la 0 8008 8008.”

Pentru Oxana, o altă participantă, instruirea a reprezentat o oportunitate de a se conecta cu alte femei și de a învăța din istoriile lor de reziliență.

„Am trecut prin violență fizică și verbală în cadrul familiei. Pentru multe femei care trăiesc în medii violente este dificil să vorbească despre asta. Eu am apelat la servicii specializate, care m-au ajutat să găsesc refugiu temporar și să scap din cercul violenței.”

Djunara, din Chișinău, a subliniat importanța acțiunilor prompte:

„Nu suportați violența. Apelați la autoritățile competente. Acestea pot salva vieți. Prin propriul meu exemplu, vreau să încurajez alte femei cu dizabilități să vorbească și să-și apere drepturile în comunitățile lor.”

„Să cunoști aceste informații este important, dar este mult mai util să auzi povești personale și să înțelegi cum alte femei au depășit obstacolele,”

a spus Marina, o participantă din Sîngerei.

Instruirile au oferit un mediu de sprijin în care participantele și-au putut exprima liber gândurile și emoțiile. Prin exerciții, videoclipuri educative, studii de caz și activități creative de terapie, femeile au dobândit instrumente practice pentru prevenirea violenței și apărarea drepturilor lor. Inițiativa a oferit cunoștințe și a cultivat solidaritatea între femeile cu dizabilități, împuternicindu-le să conteste discriminarea.

Prin sprijinirea inițiativelor precum „Împreună pentru o viață fără violență!” și colaborarea cu UN Women și UNFPA în cadrul programului „EU4GenderEquality: Împreună împotriva stereotipurilor de gen și a violenței în bază gen”, Uniunea Europeană continuă să creeze schimbări profunde în viața comunităților vulnerabile, asigurându-se că nimeni nu este lăsat în urmă.

Nu există #NICIOSCUZĂ pentru violența față de femei și fete. Campania de 16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen

Violența în bază de gen (VBG) rămâne o problemă presantă în Republica Moldova, unde doar în primele luni ale anului 2024 au fost raportate peste 4.600 de cazuri de violență domestică, iar 22 de femei și-au pierdut viața. Această realitate sumbră subliniază necesitatea urgentă de a combate VBG la toate nivelurile societății.

Pentru a marca cele 16 Zile de Activism pentru eliminarea violenței față de femei

și fete, UN Women Moldova a lansat campania de sensibilizare „Mă Vezi?”. Finanțată de Uniunea Europeană, Suedia și Danemarca, campania a unit factori de decizie, inclusiv Parlamentul, Guvernul, autorități locale, agenții ale ONU, organizații neguvernamentale, sectorul privat, mass-media și cetățeni din întreaga țară. Campania a fost construită în jurul ideii că VBG este adesea percepută ca o problemă privată, întâmpinând indiferență socială în Moldova.

Punctul central al campaniei a fost un proiect artistic impresionant: 16 sculpturi amplasate în spații publice, fiecare reprezentând o supraviețuitoare a VBG. Create de artista Victoria Peev, sculpturile erau îmbrăcate în haine din hârtie mototolită și purtau pantofi portocalii, simbolizând izolarea și reziliența supraviețuitoarelor.

Un eveniment de prelansare, organizat pe 21 noiembrie, a reunit 18 reprezentanți

și reprezentante ai/ale mass-media și influenceri pentru a discuta obiectivele campaniei. Participanții și participantele au interacționat cu factori-cheie, precum Viorica Țâmbalari, șefa Agenției Naționale pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și Violenței Domestice, Daniel Vodă, purtător de cuvânt al Guvernului Republicii Moldova, și Dominika Stojanoska, reprezentanta de țară a UN Women Moldova.

Împreună mai puternici

Lansarea oficială a avut loc pe 25 noiembrie, când cele 16 sculpturi au fost dezvăluite în supermarketuri, universități și alte spații publice din Chișinău. De asemenea, a fost lansată o pagină web, mavezi.anpcv.gov.md, care include povești ale supraviețuitoarelor și resurse pentru persoanele care caută ajutor.

Pe 9 decembrie, campania s-a încheiat cu un eveniment emoționant la Chișinău, unde cele 16 sculpturi au fost expuse împreună. Timp de 16 zile, sculpturile au reprezentat femeii care, simbolic, au ieșit din casele lor, încurajând implicarea comunității. Evenimentul a adus împreună reprezentanți/te ai/ale Guvernului, autorităților locale, organizațiilor internaționale și societății

civile, care au discutat măsuri privind prevenirea violenței și consolidarea mecanismelor de justiție și sprijin. O interpretare artistică a marcat finalul campaniei, subliniind puterea solidarității și sprijinul comunității în eradicarea violenței.

Campania s-a încheiat pe 10 decembrie cu proiecția filmului italian „Mai avem ziua de mâine”, regizat de Paola Cortellesi. Mesajul puternic despre reziliență și contestarea rolurilor tradiționale de gen a avut un impact profund asupra publicului.

Campania UN Women „Mă Vezi?” a ajuns la un total de peste 1,5 milioane de persoane și a implicat 16 parteneri din sectorul privat și instituții publice, atrăgând peste 226.470 de vizitatori care au interacționat cu sculpturile.

Sprijin pentru victimele violenței sexuale: serviciul finanțat de UE marchează un an de activitate

Primul Serviciu integrat regional pentru victimele violenței sexuale din Moldova a oferit asistență pentru 58 de victime, în primul an de activitate. Lansat la Ungheni, acest serviciu oferă acces la asistență medicală, legală, psihologică și socială într-un singur loc și acoperă șase raioane: Ungheni, Fălești, Sîngerei, Călărași, Nisporeni și Telenеști. Activitatea serviciului este finanțată de Uniunea Europeană, prin proiectul „EVOLVE4GE” implementat de UN Women.

Peste 50% dintre victime au beneficiat de sprijin critic în primele patru zile de la abuz, inclusiv examinări medicale și medico-legale imediate, precum și acces la contracepție de urgență. De asemenea, victimele au primit consiliere psihologică și juridică, esențială pentru bunăstarea lor pe termen lung. Este de remarcat faptul că peste 80% dintre victime provin din zone rurale, evidențiind necesitatea unor servicii accesibile geografic.

O beneficiară a împărtășit experiența sa:

„Sunt recunoscătoare tuturor celor care m-au ajutat atunci când poliția m-a dus la acest centru. Încă mă văd cu psihologa și vreau să-i mulțumesc pentru sprijinul pe care mi-l oferă în depășirea acestei perioade dificile din viața mea.”

Psihologa Tatiana Cheptonar a relatat istoria unei alte beneficiare:

„La început, victima era foarte speriată și rușinată de ceea ce i s-a întâmplat. După ședințele de reabilitare psihologică, ea este acum mai încrezătoare, și-a găsit un loc de muncă și este fericită alături de copiii ei.”

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Pe 29 noiembrie, rezultatele serviciului au fost prezentate în cadrul unei reuniuni a grupului de lucru convocată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Reprezentanți și reprezentante ai/ale instituțiilor naționale și locale, precum și ai/ale societății civile, au discutat despre modalitățile de îmbunătățire a mecanismelor de cooperare intersectorială pentru a asigura intervenții centrate pe victime.

Pe lângă serviciile prestate, serviciul a organizat și activități atât pentru beneficiarele directe, cât și pentru comunitatea de femei din regiune. În noiembrie, peste 100 de femei și fete din cinci comunități au participat la sesiuni de informare despre sănătatea ginecologică și psiho-emoțională. De asemenea, membrele echipei serviciului au distribuit materiale informaționale despre asistența disponibilă pentru supraviețuitoarele violenței sexuale.

Pe 23 noiembrie, 10 beneficiare ale serviciului au participat la un atelier de terapie prin artă pentru a reflecta asupra parcursului de reabilitare. Co-facilitat de o psihologă și o profesoară de artă, atelierul a oferit un spațiu creativ pentru de conectare și împuternicire reciprocă. Câteva profesioniste, printre care polițiste, asistente sociale și medice au luat parte la activitate, consolidând încrederea și solidaritatea în comunitate.

Prin proiectul EVOLVE4GE, Uniunea Europeană joacă un rol esențial în oferirea de sprijin victimelor violenței sexuale, ajutându-le să-și recapete controlul asupra vieților lor. Dacă dumneavoastră sau cineva cunoscut se află în situație de risc, apălați la Linia Fierbinte pentru Femei și Fete (0 8008 8008) și/sau Serviciul Regional Integrat pentru Victimele Violenței Sexuale la 078 517 327, 078 495 866.

Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire a copiilor: UE sprijină dialogul între parteneri pentru soluții concrete

Pe data de 20 noiembrie, 40 de reprezentanți/-te ai/ale autorităților publice, sectorului privat, al celui asociativ și ai partenerilor de dezvoltare s-au reunit pentru a împărtăși progresele, provocările, dar și oportunitățile în domeniul serviciilor alternative de îngrijire a copilului. Activitatea a fost organizată de Platforma Consiliului Economic pe lângă prim-ministru cu suportul UN Women în cadrul proiectului EVOLVE4GE, finanțat de Uniunea Europeană.

În prezent, doar 15% dintre copiii preșcolari (0-3 ani) beneficiază de instituții de îngrijire din cauza numărului insuficient de servicii publice disponibile, ceea ce subliniază nevoia urgentă de extindere și diversificare a opțiunilor disponibile. Sesiunea și-a propus să evalueze implementarea Legii nr. 367/2022 privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor și să faciliteze un schimb de experiență între furnizorii de servicii și partenerii de dezvoltare.

Discuția, organizată la doi ani de la adoptarea Legii nr. 367/2022, la mijlocul Programului Național pentru Servicii de Îngrijire a Copiilor sub 3 Ani (2023 - 2026,) a servit drept o oportunitate valoroasă pentru a identifica obstacolele și oportunitățile operaționale, financiare și cele legate de politici.

Printre participanții și participantele la eveniment s-au numărat reprezentanți/-te ai/a ministerelor relevante, printre care Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Externe; a prestatorilor de servicii publice și private precum

creșe publice și private, îngrijitori/-oare profesioniști/-ste (dadace), creșe de tip familial și reprezentanți/te ai/a partenerilor de dezvoltare, printre care Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, Street Child, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, Camera de Comerț și Industrie, Asociația Femeilor Antreprenoare.

Felicia Bechtold, Secretară de Stat a Ministerului Muncii și Protecției Sociale a menționat realizările în acest domeniu și angajamentul Ministerului de a îmbunătăți cadrul normativ, stimula investițiile pentru dezvoltarea serviciilor de îngrijire și de a crește conștientizarea privind serviciile de îngrijire și importanța acestora în contextul dezvoltării socio-economice a țării și a asigurării egalității de gen.

„Astăzi, mai mult ca oricând, este vital să extindem accesul la astfel de servicii și să ne asigurăm că acestea răspund atât nevoilor copiilor, cât și cerințelor părinților. Colaborarea între sectorul public, privat și partenerii de dezvoltare este cheia pentru construirea

unui sistem funcțional și de calitate, care să contribuie la bunăstarea tuturor. După intrarea în vigoare a Hotărârii de Guvern nr. 572 privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor, au fost pilotate 19 creșe de tip familial și o creșă oferită de angajator. În 2024, datorită eforturilor Guvernului și sprijinului partenerilor de dezvoltare, 20 de localități au beneficiat de programul de extindere a creșelor, ceea ce a rezultat în crearea a 15 grupe noi și renovarea, respectiv pregătirea a 20 de grupe pentru sezonul rece.”

Sesiunea a inclus prezentări ale inițiativelor de succes, realizate atât de instituțiile publice, cum ar fi grupe de creșă renovate și dotate în grădinițele publice, creșe de tip familial, cât și de companiile private, printre care ConTeyor MLD, Orange, Panillino SRL și Moldcell. Discuțiile s-au finalizat cu identificarea bunelor practici și inițiative ce pot fi replicate la nivel național. Printre acestea s-au numărat elaborarea unui plan de acțiune pentru extinderea serviciilor de îngrijire a copiilor și consolidarea colaborării între partenerii publici, privați și internaționali.

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Ofițeri de aplicare a legii și procurori din Republica Moldova – instruiți în tehnici de colectare și analiză a informațiilor din surse deschise (OSINT)

În perioada 24-28 martie 2025, ofițeri de aplicare a legii și procurori din țările Parteneriatului Estic, inclusiv din Republica Moldova, s-au reunit la Madrid pentru o sesiune regională de formare privind tehnicile de colectare și analiza informațiilor din surse deschise (OSINT), organizată

de CEPOL în cadrul proiectului TOPCOP II. Găzduită de Guardia Civil, această inițiativă a avut ca obiectiv consolidarea capacităților de investigare prin furnizarea de instrumente avansate pentru colectarea, analiza și utilizarea informațiilor accesibile publicului, într-un mod profesional și etic.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Formarea de cinci zile a abordat o serie de subiecte critice, inclusiv utilizarea informațiilor din rețelele sociale (SOCMINT), analiza site-urilor web și a adreselor IP, investigațiile pe dark web și urmărirea criptomonedelor. Experți din statele membre ale UE au desfășurat ateliere interactive, ghidând participanții prin cele mai recente metodologii OSINT, considerații etice și aplicații practice în combaterea criminalității informatice, a criminalității organizate și a terorismului.

Printre momentele cheie ale programului s-a numărat exercițiul „Capturează steagul” (CTF), în care participanții și-au aplicat abilitățile nou dobândite în cadrul unei provocări simulate de investigare.

De asemenea, formarea a inclus vizite la principalele unități de informații, menite să promoveze colaborarea între agențiile de aplicare a legii din Europa și țările Parteneriatului Estic.

Ca etapă următoare, participanții selectați își vor continua dezvoltarea printr-un proces de „formare a formatorilor”, asigurând astfel durabilitatea și diseminarea continuă a expertizei OSINT, inclusiv în Republica Moldova. Inițiativa subliniază angajamentul UE de a consolida cooperarea internațională în domeniul investigațiilor digitale și al activităților polițienești bazate pe informații, la nivel regional, și de a extinde această cooperare către serviciile de aplicare a legii din Moldova.

Inaugurarea laboratorului de criminalitate cibernetică, cu suportul Uniunii Europene

La 31 ianuarie 2025, Ministrul Afacerilor Interne, doamna Daniella Misail-Nichitin, și Ambasadorul Jānis Mažeiks au inaugurat noul laborator de criminalistică cibernetică, dezvoltat și echipat de Uniunea Europeană în cadrul proiectului EU4Security Moldova.

Scopul laboratorului este de a sprijini forțele de ordine din Republica Moldova în desfășurarea investigațiilor digitale avansate, contribuind astfel la eforturile țării de a combate eficient criminalitatea cibernetică.

Inaugurarea laboratorului cibernetic reprezintă o dovadă a cooperării solide și de lungă durată dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova în domeniul securității interne și combaterii criminalității cibernetică.

Sprrijinirea investigațiilor privind criminalitatea cibernetică: Atelierele EU4Security Moldova se concentrează pe inovare și integrare

Ca un pas esențial de continuare după inaugurarea Laboratorului de Criminalistică Cibernetică, trei ateliere de mare impact au fost organizate la Chișinău, având ca obiectiv asigurarea calității și analiza necesităților de formare.

Desfășurate în lunile ianuarie și februarie 2025, aceste ateliere au abordat trei aspecte critice: soluționarea problemelor de integrare a noilor tehnologii, clarificarea noilor tehnologii pentru elaborarea unei foi de

parcurs în domeniul formării și dezvoltarea unor politici pentru implementarea noilor fluxuri de investigare. Sesiunile au beneficiat de o participare activă, oferind claritate asupra procedurilor de suport, protocoalelor de garanție și identificarea nevoilor de formare pentru anii 2025 și 2026. De asemenea, acestea au identificat îmbunătățirile necesare în politicile actuale pentru integrarea fără probleme a noilor soluții criminalistice în fluxurile de investigare existente.

Privind spre viitor, direcția este bine conturată, cu implementarea unei foi de parcurs exhaustive pentru certificare și politici solide menite să asigure o tranziție lină în integrarea noului laborator cibernetic. Scopul principal este accelerarea investigațiilor privind criminalitatea cibernetică, valorificând nu doar echipamentele avansate, ci, cel mai important, expertiza umană inestimabilă.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Dezvoltarea competențelor investigative: Instruire OSINT organizată de CEPOL la Chișinău

În perioada 10-14 martie 2025, Centrul Tehnico-Criminalistic și Expertize Judiciare (CTCEJ) din Chișinău, Republica Moldova, a găzduit un training OSINT. Această inițiativă, parte a proiectului EU4Security Moldova, a avut ca scop consolidarea capacităților de investigare ale ofițerilor de poliție moldoveni în domeniul informațiilor din surse deschise.

Trainingul a reunit 24 de participanți din unitățile regionale de investigații, construind pe baza fundamentelor stabilite în cadrul unei sesiuni OSINT anterioare, desfășurate în noiembrie 2024 și destinată unităților centrale. Proiectul EU4Security Moldova a

adus împreună experți de top din sectorul public și privat pentru a oferi acest program de instruire cuprinzător.

Participanții au demonstrat o remarcabilă adaptabilitate în adoptarea metodologiilor inovatoare de învățare ale CEPOL, reflectând angajamentul lor de a aplica noi tehnici investigative în activitatea zilnică.

Încurajat de feedback-ul pozitiv, EU4Security Moldova intenționează să continue utilizarea metodelor moderne de învățare, expertizei de specialitate și strategiilor de formare în cascadă pentru a extinde cunoștințele OSINT în toate unitățile de poliție.

Delegația Inspectoratului General pentru Migrație obține perspective asupra gestionării migrației în UE în timpul vizitei de studiu în România, 16-20 martie 2025

O delegație a Inspectoratului General pentru Migrație din Republica Moldova a participat la o vizită de studiu în România, interacționând cu instituția-cheie care joacă un rol central în guvernarea migrației. Găzduită de Inspectoratul General pentru Imigrări al Ministerului Afacerilor Interne din România, vizita s-a concentrat pe coordonarea politicilor, alinierea procedurilor și bunele practici operaționale care pot ghida reformele în curs din Republica Moldova.

În timpul șederii la București, delegația s-a întâlnit cu reprezentanții Inspectoratului General pentru Imigrări pentru a discuta coordonarea procesului de admitere a cetățenilor străini, prevenirea și combaterea

migrației ilegale și procedurile de azil și măsurile de protecție temporară la nivel teritorial.

O altă parte a vizitei a avut loc în Șomcuta Mare, unde delegația a vizitat Centrul Regional de Proceduri și Cazare a Solicitanților de Azil. Aici, discuțiile s-au concentrat pe gestionarea procedurilor de azil la nivel teritorial și abordarea provocărilor generate de creșterea fluxurilor migratorii ca urmare a războiului din Ucraina.

Experiența României ca stat membru al Uniunii Europene a oferit delegației moldovene o perspectivă directă asupra bunelor practici europene, procedurilor operaționale și cadrului de reglementare în gestionarea migrației.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Consolidarea instruirii pentru intervenția în situații de urgență în Moldova: atelierul EU4Security Moldova

Proiectul EU4Security Moldova, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU), a organizat un atelier de instruire privind intervenția în situații de urgență în perioada 27-28 martie 2025, la Răzeni, raionul Ialoveni, Republica Moldova.

Evenimentul a reunit principalii factori de decizie implicați în formarea și dezvoltarea personalului de intervenție în situații de urgență din Moldova, facilitând discuții despre îmbunătățirea cadrului național de instruire și alinierea acestuia la standarde și metodologii europene.

Acest atelier a servit drept platformă strategică pentru prezentarea principalelor concluzii ale Analizei Nevoilor Operaționale de Instruire (OTNA) și inițierea unui dialog privind modernizarea procesului de instruire a responderilor de urgență în Moldova. Participanții au avut ocazia să evalueze sistemul actual de instruire, să exploreze bune practici din statele membre ale UE și

să obțină informații despre Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene (EUCPM), care sprijină inițiativele de formare la nivel european.

Atelierul a reunit formatori, factori de decizie și personal operațional din cadrul IGSU, precum și experți din state membre ale UE specializați în instruirea pentru intervenția în situații de urgență.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Noul Plan Strategic al Consiliului Superior al Magistraturii pentru perioada 2025-2029, prezentat comunității internaționale de donatori și partenerilor de cooperare

Consiliul Europei a sprijinit organizarea reuniunii de coordonare a donatorilor Consiliului Superior al Magistraturii (CSM). Reuniunea, care a avut loc pe 26 februarie 2025, a adunat partenerii internaționali de

dezvoltare care oferă asistență CSM în vederea consolidării capacității instituționale a CSM și a sistemului judiciar din Republica Moldova.

Obiectivul reuniunii a fost de a prezenta noul Plan Strategic adoptat de CSM pentru perioada 2025-2029 și de a discuta sprijinul donatorilor în vederea implementării planului strategic în mod coordonat. În cadrul reuniunii au fost discutate obiectivele strategice ale CSM pentru perioada 2025-2029, acestea includ: consolidarea CSM și a organelor sale specializate, adoptarea unei politici coerente de resurse umane la nivelul întregului sistem judiciar, asigurarea integrității judecătorilor, apărarea independenței și statutului judecătorilor, administrarea eficientă a sistemului judiciar, asigurarea calității actului de justiție, sporirea transparenței și îmbunătățirea comunicării externe.

Planul Strategic al CSM pentru perioada 2025-2029 a fost elaborat cu sprijinul a două proiecte implementate de Consiliul Europei „[Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova](#)” și proiectul „[Acțiune împotriva corupției în Republica Moldova – Faza 2](#)” finanțat de Biroul Internațional pentru Combaterea Drogurilor și Aplicarea Legii, Departamentul de Stat al SUA.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul proiectului comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „[Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova](#)”.

Grupurile de lucru interinstituționale, coordonate de Ministerul Justiției, au fost instruite în domeniul dreptului Uniunii Europene

Ca parte a sprijinului acordat Ministerului Justiției (MJ), Consiliul Europei a organizat, pe 5-6 Martie 2025, un curs de instruire în dreptul Uniunii Europene (UE) pentru angajații MJ și membrii Grupurilor de lucru

interinstituționale coordonate de MJ în contextul negocierilor de aderare la UE, care cuprind Capitolul 23 „Sistemul judiciar și drepturile fundamentale”, precum și „Funcționarea instituțiilor democratice”.

Trainingul a fost condus de Răzvan Horațiu RADU, consultant al Consiliului Europei și Natalia SUCEVEANU, expertă națională. Participanții au înțeles mai bine modul de funcționare a instituțiilor UE, precum și și-au aprofundat cunoștințele privind procesul decizional în cadrul UE, standardele și mecanismele statului de drept, competențele Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), protecția drepturilor fundamentale la nivelul UE, interconexiunea dintre legislația UE și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și în general - standardele Consiliului Europei.

De asemenea, una dintre sesiunile instruirii a fost dedicată în mod special cadrului de negociere dintre UE și Republica Moldova, valorilor UE și impactului acestora asupra procesului de aderare a Republicii Moldova.

„În acest moment istoric, în care Republica Moldova se află pe drumul integrării în Uniunea Europeană, este esențial ca funcționarii publici din instituțiile naționale cheie să își aprofundeze cunoștințele

despre principiile fundamentale ale dreptului UE. Așa cum știm cu toții, procesul de integrare europeană avansează, iar în viitor va fi necesară transpunerea standardelor europene în sistemul juridic național, conform foii de parcurs și reperelor stabilite pentru Republica Moldova. Prin urmare, organizarea acestui training în dreptul UE este extrem de oportună”,

**a declarat Șeful Oficiului Consiliului Europei
la Chișinău, Falk Lange.**

Instruirea a fost organizată de proiectul comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „[Suport pentru reforma justiției în Republica Moldova](#)”.

Avansarea colaborării cu Poliția Republicii Moldova pentru a schimba atitudinea publică față de cei mai vulnerabili din societate

Ca parte a efortului continuu de combatere a discriminării și a discursului de ură în Republica Moldova, Consiliul Europei își unește din nou forțele cu Inspectoratul General al Poliției. De data aceasta, scopul este de a dezvolta o campanie de

conștientizare care să vizeze cele mai recurente prejudecăți împotriva grupurilor vulnerabile, să încurajeze încrederea cetățenilor de a raporta actele motivate de prejudecată la autoritățile competente și, în cele din urmă, să combată stigmatizarea.

În acest context, au fost organizate o serie de interviuri de pregătire cu instituții cheie, organizații ale societății civile și reprezentanți ai mass-media pentru a conveni asupra mesajelor cheie care urmează să fie incluse în campania de conștientizare, pornind de la nevoile stringente în ceea ce privește atitudinea publicului față de problemele legate de discriminare. Întâlnirile au servit, de asemenea, pentru a asigura angajamentul comun în luarea unei poziții împotriva urii.

Ca un pas înainte, discuții mai avansate au implicat reprezentanți ai mai multor grupuri țintă care sunt cele mai expuse la discursurile de ură și actele motivate de prejudecată în Republica Moldova, potrivit rapoartelor de monitorizare și studiilor recente în acest domeniu. Obiectivul acestor sesiuni de tip focus grup a fost de a crea un

spațiu pentru schimb de idei cu persoane care au experimentat sau cunosc cazuri de discriminare și discurs de ură, pentru a finaliza narativele și foaia de parcurs a acestei inițiative.

Pregătirea campaniei de conștientizare va continua în perioada următoare. Rămâneți conectați cu noi pentru a urmări faza de implementare, care se va desfășura începând cu a doua jumătate a anului 2025.

Această inițiativă este parte a [programului "Parteneriat pentru Buna Guvernare"](#), cofinanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului ["Combaterea discriminării, discursului de ură și a infracțiunilor motivate de prejudecată în Republica Moldova"](#).

Autoritățile din Republica Moldova analizează reglementarea și supravegherea furnizorilor de servicii de active virtuale

Atelierul de lucru, organizat în cadrul inițiativei „Parteneriat pentru buna guvernare” de către Uniunea Europeană și Consiliul Europei, a oferit o platformă pentru reprezentanții autorităților naționale pentru a discuta cele

mai bune practici, standardele internaționale și strategia țării pentru acordarea de licențe și supravegherea furnizorilor de servicii de active virtuale (VASP).

Acest eveniment a reunit părțile-cheie interesate, inclusiv reprezentanți din cadrul Băncii Naționale a Moldovei, Serviciului pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Comisiei Naționale a Pieței Financiare și din cadrul Procuraturii Generale. Participanții au discutat mai multe modele prezentate de expertul internațional al Consiliului Europei, care trebuie luate în considerare atunci când se decide asupra cadrului legislativ și de reglementare adecvat pentru VASP, care să respecte atât Regulamentul UE privind piețele de criptomonede, cât și standardele Grupului de Acțiune Financiară Internațională, analizând totodată lacunele de reglementare din Republica Moldova.

Pe parcursul celor două zile ale atelierului, discuțiile s-au axat pe provocările principale, inclusiv riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, posibilele modele

de acordare a licențelor și strategiile de punere în aplicare a unui sistem eficient de supraveghere a combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.

Concluziile și recomandările atelierului vor servi drept bază pentru viitoarele eforturi legislative ale Republicii Moldova de aliniere la standardele internaționale și cerințele UE, asigurând conformitatea cu cele mai bune practici internaționale și promovând în același timp inovarea financiară responsabilă.

Acest eveniment face parte din programul comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei „Parteneriat pentru buna guvernare”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei, implementat de Consiliul Europei, în cadrul proiectului „Consolidarea regimului de combatere a spălării banilor și de recuperare a activelor în Republica Moldova”

Împreună mai puternici

Autoritățile publice – instruire privind ajutorul de stat

Proiectul de Twinning, finanțat de UE, „Consolidarea capacităților instituționale ale Consiliului Concurenței pentru aplicarea politicii în domeniul concurenței și ajutorului de stat în conformitate cu cele mai bune practici ale UE”, este în plin proces de desfășurare. Acesta a început în octombrie 2024 și va fi implementat pe o durată de 27 luni. Proiectul are trei obiective principale: întărirea capacității administrative a Consiliului Concurenței, alinierea legislației Republicii Moldova în domeniul concurenței și ajutorului de stat la standardele UE și

asigurarea aplicării efective a acestora - esențiale pentru îndeplinirea angajamentelor Republicii Moldova în scopul aderării la UE și pentru crearea unui mediu concurențial autentic.

În cadrul Proiectului, în 25 și 26 martie, la Europe Café, au fost organizate două sesiuni de instruire dedicate furnizorilor de ajutor de stat. Aceștia, ghidați de experți din România și Polonia, au avut oportunitatea de a-și îmbunătăți cunoștințele în domeniul ajutorului de stat.

Instruirea a abordat conceptul de ajutor de stat, începând cu aspectele fundamentale ale acestuia, în scopul identificării corecte a ajutorului de stat, prin analiza elementelor sale constitutive. A fost abordată atât dimensiunea teoretică, cât și aspectele practice privind acordarea ajutorului de stat. Experții au prezentat criteriile ce trebuie verificate la pregătirea notificării și în procesul de monitorizare al ajutorului de stat, inclusiv

obligațiile în cazul recuperării ajutorului. În acest context, au fost prezentate și condițiile esențiale pentru acordarea ajutorului de minimis.

Totodată, au fost evidențiate criteriile și condițiile în baza cărora, în 2024, în Republica Moldova au fost elaborate și adoptate două scheme de ajutor de stat, respectiv schema dedicată întreprinderilor ce operează în Zonele Economice Libere și schema de ajutor de stat regional.

compatibile. O înțelegere aprofundată a acestui mecanism de către furnizori este fundamentală pentru asigurarea alinierii și implementării legislației Republicii Moldova la standardele europene.

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE

89

Specialiști din domeniul sănătății din Republica Moldova participă la un atelier dedicat gestionării infodemiei, finanțat de Uniunea Europeană

În perioada 19-20 februarie 2025, patru profesioniști din domeniul sănătății din Republica Moldova s-au alăturat experților în comunicare și sănătate publică din țările Vecinătății Estice și Sudice a UE, în cadrul unui atelier desfășurat la Djerba, Tunisia, pentru a-și consolida capacitățile de gestionare a infodemiei.

Atelierul, organizat de Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) în cadrul Inițiativei UE privind Securitatea Sanitară, a avut ca obiectiv echiparea participanților cu instrumente și strategii practice pentru combaterea dezinformării în timpul izbucnirii bolilor infecțioase.

Consolidarea capacităților de pregătire pentru gestionarea infodemiei

Cantitățile copleșitoare de informații, atât adevărate, cât și false, care circulă în timpul urgențelor sanitare pot submina încrederea publicului și afecta procesul de luare a deciziilor. Gestionarea eficientă a infodemiei a devenit o componentă esențială a pregătirii în domeniul sănătății publice, în contextul

provocărilor globale recente – inclusiv pandemia de COVID-19 și focarele de boli infecțioase emergente, precum Mpox.

Teme esențiale și metode de învățare interactivă

Atelierul a abordat o serie de subiecte, printre care:

- ◆ Detectarea și monitorizarea narațiunilor predominante prin ascultare socială și analiză de date;
- ◆ Înțelegerea factorilor psihologici și sociali care favorizează răspândirea informațiilor false;
- ◆ Elaborarea de strategii de răspuns bazate pe dovezi, menite să combată relatările false;
- ◆ Crearea de planuri naționale pentru gestionarea infodemiei, cu scopul de a îmbunătăți gradul de pregătire pentru viitor.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Prin activitățile interactive, specialiștii din domeniul sănătății din Moldova, alături de colegii lor, au analizat scenarii infodemice, au evaluat riscurile și au dezvoltat intervenții specifice. Evenimentul a subliniat, de asemenea, importanța colaborării intersectoriale, implicând autoritățile din domeniul sănătății publice, mass-media și societatea civilă în consolidarea rezilienței împotriva dezinformării.

Abordarea dezinformării în era digitală

Având în vedere răspândirea tot mai largă a informațiilor false legate de sănătate pe rețelele de socializare și pe platformele digitale, un obiectiv-cheie al atelierului a fost utilizarea tehnologiei și implicarea comunității pentru îmbunătățirea comunicării în domeniul sănătății publice. P

articipanții au explorat strategii de combatere a dezinformării în timp real, analizând studii de caz din focare anterioare pentru a identifica abordări eficiente.

La finalul atelierului, participanții din Moldova și-au împărtășit opiniile și au discutat despre aplicarea strategiilor învățate. Participarea lor la această inițiativă finanțată de UE reprezintă un pas important în consolidarea răspunsului Moldovei la dezinformare în domeniul sănătății publice, asigurându-se că informațiile corecte și bazate pe date științifice ajung eficient la comunități.

Informații utile:

[Inițiativa UE privind Securitatea Sanitară](#)

[Video: Inițiativa UE privind Securitatea Sanitară – Munca în echipă în stilul ECDC](#)

[E-learning: Gestionarea infodemiei COVID-19 – Comunicarea riscurilor și provocările implicării comunității, realizat de OMS](#)

Peste 600 persoane participă la consultările publice pe marginea proiectului legii achizițiilor publice organizate de Misiunea Înaltilor Consilieri UE și Ministerul Finanțelor

Peste 600 de persoane – funcționari financiari, reprezentanți ai administrației publice și ai mediului de afaceri au participat, off- și online, la ședința de consultare publică dedicată proiectului legii achizițiilor publice, organizată de Misiunea Înaltilor Consilierilor UE, Ministerul Finanțelor și publicația periodică „Monitorul Fiscal FISC.md”, în data de 25 februarie.

În deschiderea evenimentului ministra Finanțelor, Victoria Belous, a subliniat importanța reformei, afirmând:

„Reforma achizițiilor publice reprezintă un pas esențial în consolidarea unui sistem de guvernare transparent și eficient, care să sprijine dezvoltarea economică și utilizarea responsabilă a fondurilor publice. Noul proiect de lege va asigura un cadru legislativ modern și va alinia Republica Moldova la cele mai bune practici internaționale”. De asemenea, ministra a subliniat importanța interconectării sistemelor informaționale, evidențiind că acest

lucru va contribui la simplificarea procesului de achiziții și la creșterea transparenței datelor, facilitând astfel o monitorizare mai eficientă și o gestionare optimă a resurselor publice.

Reprezentantul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, Jan Demidovits-Mekeläinen, prezent la eveniment, a subliniat:

„Pe măsură ce Moldova înaintează pe calea viitorului său european, un sistem de achiziții publice robust și transparent este esențial. Această consultare reprezintă un pas cheie în această călătorie, oferind o oportunitate de a construi un sistem care încurajează concurența loială, promovează eficiența și asigură valoare pentru banii contribuabililor. Sectorul public poate folosi achizițiile pentru a stimula locurile de muncă, crește investițiile și pentru a crea o economie care este mai inovatoare, mai eficientă din punct de vedere al utilizării energiei și altor resurse și mai incluzivă din punct de vedere social.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Serviciile publice de înaltă calitate depind de achiziții moderne, bine gestionate și eficiente.”

În cadrul evenimentului, participanții au analizat modificările propuse la proiectul de lege, prezentate de Sergiu Căinăreanu, șeful Direcției achiziții publice din cadrul Ministerului Finanțelor. Discuțiile s-au concentrat pe simplificarea proceselor, prevenirea abuzurilor și sporirea transparenței în alocarea fondurilor publice.

Ana Luca, secretara generală adjunctă a Ministerului Finanțelor, a mulțumit tuturor celor implicați în elaborarea proiectului de lege și a subliniat importanța procesului de consultare publică.

„Consultările au jucat un rol esențial în asigurarea unei reprezentări echilibrate a tuturor părților interesate – autoritățile publice, societatea civilă și mediul de afaceri – în procesul de elaborare a noilor reglementări”,

a declarat Ana Luca.

După definitivarea proiectului, documentul va fi transmis Comisiei Europene pentru consultare finală, având ca obiectiv intrarea în vigoare la 1 ianuarie 2027. Noua lege va contribui la o gestionare mai eficientă a fondurilor publice și la consolidarea unui sistem de achiziții mai echitabil și transparent.

Este important de menționat că procesul de consultări publice a demarat la începutul anului curent și a inclus discuții cu administrațiile publice locale din municipiul Bălți, din raioanele Sângerei, Edineț, Glodeni, Cahul și Hîncești, cu organizații non-guvernamentale și asociații obștești, reprezentanți ai mediului de afaceri, sindicate și patronate. Opiniile și recomandările formulate de participanți au fost studiate în detaliu, iar unele dintre propunerile relevante urmează să fie reflectate în varianta finală a proiectului de lege.

UE pentru aplicarea legii în Moldova (EU4LEM)

Echipa de proiect EU4LEM a fost desfășurată în Moldova de la începutul lunii februarie 2025, având ca scop sprijinirea agenților de aplicare a legii moldovenești în reformele lor, consolidarea capacității lor operaționale și promovarea cooperării transfrontaliere.

Componentele echipei proiectului au participat deja la o varietate de întâlniri cu

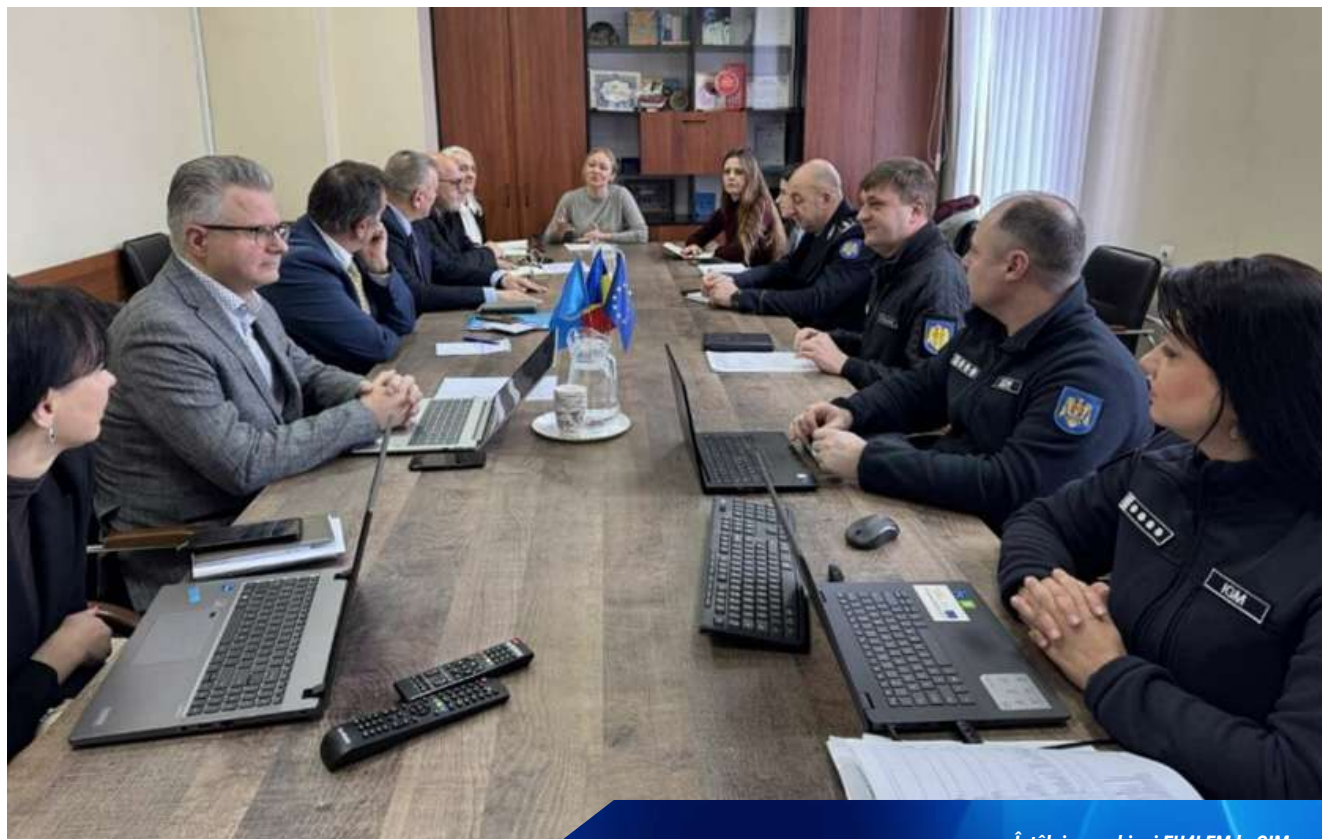
omologii lor respectivi, cu sprijinul constant din partea Delegației locale a UE, întâlnindu-se cu majoritatea reprezentanților forțelor de ordine din Republica Moldova, respectiv Ministerul Afacerilor Interne din Republica Moldova, Inspectoratul General de Poliție și atât Inspectoratul Național de Investigații, cât și Centrul de Expertiză Criminalistică pentru Poliția Generală, Inspecția Generală Judiciară și Inspectoratul pentru Migrație.

Întâlnirea echipei EU4LEM la sediul GPI

Având întâlnit o atmosferă excelentă de lucru și colegii din Moldova destul de primitivi, Echipa EU4LEM care implementează în prezent faza de inițiere a proiectului a planificat deja o serie de vizite operaționale pe teren (la Aeroportul Chișinău sau la Granița cu Ucraina) și întâlniri tehnice (Servicii Vamale, Întâlniri de coordonare GPI) care să contribuie serios la scopul evaluării și ameliorarea crimei organizate a proiectului. criminalitatea transfrontalieră.

Interacțiunea constantă a experților proiectului cu omologii lor din Republica Moldova va avea ca scop planificarea unor activități ulterioare în formatul de traininguri și ateliere operaționale sau vizite pe teren care ar putea constitui o platformă de schimb de informații reciproc avantajoasă, care va proiecta investiții suplimentare finanțate de UE în echipamentele de poliție și tehnicile care vizează combaterea criminalității organizate și transfrontaliere.

Întâlnirea echipei EU4LEM la GIM

Prima lună de activități a EU4LEM s-a dovedit a fi foarte fructuoasă în ceea ce privește construirea de punți cu omologii săi din Republica Moldova, prin întâlniri atât formale, cât și informale, care au contribuit la formarea unei imagini de ansamblu asupra metodologiilor de lucru locale și a structurilor organizaționale din cadrul agențiilor de aplicare a legii. Spiritul de lucru excelent și foarte apreciat și ospitalitatea omologilor proiectului nostru au părut deja a fi un teren adecvat și eficient pentru continuarea cooperării, care foarte probabil va contribui foarte pozitiv la implementarea EU4LEM.

Pe lângă activitățile menționate mai sus, Echipa Proiectului s-a întâlnit și cu partenerii UE din Moldova, și anume reprezentanți ai următoarelor părți interesate: EUDEL Moldova, EUBAM în Moldova și Ucraina, Agenția Europeană pentru Paza de Frontieră și Coastă (FRONTEX), precum și diverși actori din proiectele finanțate de UE în curs de implementare în Moldova (CEPOL, Ofițeri de legătură francezi și germani etc.)

EUBAM și OLAF își unesc forțele cu autoritățile moldovenești pentru a consolida aplicarea sancțiunilor UE

EUBAM, în parteneriat cu Oficiul European Antifraudă (OLAF), a organizat un seminar de nivel înalt pe 22 ianuarie, axat pe combaterea eludării sancțiunilor UE. Conceput ca o platformă de schimb de cunoștințe, seminarul a permis autorităților moldovenești să își îmbunătățească capacitățile anti-fraudă și să consolideze eficiența operațională în ceea ce privește încălcarea sancțiunilor.

Eludarea sancțiunilor are loc atunci când organizațiile sau persoanele încearcă să ocolească sancțiunile internaționale, adesea prin documentație falsificată,

comerț redirectionat sau exploatarea lacunelor legale. Aceste acțiuni subminează integritatea regimului de sancțiuni, fragilizează stabilitatea globală și prezintă riscuri economice semnificative. Seminarul s-a axat pe dotarea vameșilor moldoveni cu instrumentele și cunoștințele necesare pentru a detecta și preveni astfel de activități. Seminarul a evidențiat importanța unor rețele solide între autoritățile vamale, agențiile de aplicare a legii și partenerii internaționali în combaterea eficientă a încălcării sancțiunilor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Prin eforturi comune, participanții au explorat cele mai bune practici și strategii eficiente pentru a detecta, preveni și răspunde la eludarea sancțiunilor. Sesiunile practice au echipat vameșii moldoveni cu abilități esențiale pentru a asigura respectarea sancțiunilor internaționale, care sunt instrumente vitale pentru promovarea stabilității globale, păcii și integrității economice.

“Sancțiunile funcționează cel mai bine atunci când un număr cât mai mare de actori le implementează.”

Pentru a asigura o eficacitate maximă, UE încearcă să construiască coaliții cât mai ample de țări care să se alinieze la măsurile sale. UE coordonează adoptarea de noi sancțiuni cu state terțe care împărtășesc aceleași idei atunci când obiectivele de politică externă sunt comune”,

a subliniat Agnieszka Wawrzyk, consilier EUBAM pe problema transnistreană.

EUBAM, OLAF și autoritățile moldovenești sunt unite în angajamentul lor față de această misiune, subliniind importanța unei abordări coordonate pentru a face față provocărilor legate de eludarea sancțiunilor.

IGM și EUBAM consolidează cooperarea în gestionarea migrației

Pe 17 februarie, Șeful EUBAM a avut o întâlnire cu Valentin Fiodorov, Șeful Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) din Republica Moldova, pentru a aborda subiecte esențiale privind gestionarea migrației. Întrevederea s-a concentrat pe provocările actuale ce le prezintă migrația ilegală și pe tendințele care modelează fluxurile migratorii din regiune.

Această întâlnire semnificativă a evidențiat importanța consolidării cooperării dintre IGM și EUBAM pentru a răspunde provocărilor în schimbare ale migrației. Ambele organizații au subliniat necesitatea unui răspuns coordonat

și cuprinzător la aceste probleme urgente. Discuția a accentuat și angajamentul continuu al ambelor părți de a conlucra în vederea implementării de măsuri mai eficiente de gestionare a migrației, asigurând securitatea și stabilitatea în regiune.

Reuniunea a marcat un pas înainte în promovarea unei abordări colaborative, punând bazele viitoarelor inițiative menite să abordeze provocările legate de migrație într-un mod coordonat și eficient.

EUBAM și Comisia Europeană colaborează pentru a promova controlul coordonat la frontiere în regiunea Dunării de Jos

EUBAM a continuat să colaboreze cu Comisia Europeană pentru consolidarea coridoarelor de solidaritate UE-Ucraina, concentrându-se asupra extinderii controlului coordonat în cadrul coridorului de transport în regiunea Dunării de Jos. De asemenea, parteneriatul a facilitat o vizită de teren a reprezentanților Direcției Generale Mobilitate și Transport (DG MOVE) la frontiera dintre Republica Moldova și România.

Vizita, condusă de Alain Baron, Lider de echipă TEN-T și Coridoare de Solidaritate, și de Ina Miškulin, Ofițer de Politici din cadrul DG MOVE, a vizat consolidarea cadrului Coridoarelor de Solidaritate prin extinderea controalelor comune și coordonate între Republica Moldova-Ucraina și Republica Moldova-România. Această inițiativă are la bază angajamentele asumate în timpul reuniunii Quint din ianuarie, în cadrul căreia toate părțile implicate și-au reafirmat dedicarea față de obiectivele comune.

Expertul vamal din cadrul EUBAM, Ciprian Rusu, a sprijinit vizitele la punctele de

trecere a frontierei Giurgiulești-Galați și Giurgiulești-Reni alături de echipa de teren EUBAM pe 12 martie, și la punctul de trecere a frontierei Albita-Leușeni pe 13 martie. Vizita la Giurgiulești-Galați s-a axat pe operaționalizarea controalelor coordonate și a identificat infrastructura și echipamentele suplimentare necesare pentru o îmbunătățire continuă a procesului.

A urmat o întâlnire la Chișinău cu șeful EUBAM, Slawomir Pichor, unde au fost discutate progresele înregistrate în proiectele de frontieră finanțate de UE și rezultatele obținute în urma optimizării trecerii frontierelor prin intermediul controlului coordonat. Șeful EUBAM a evidențiat că controalele comune și coordonate s-au dovedit a fi eficiente în ceea ce privește accelerarea trecerilor, reducerea suprapunerii activităților, asigurarea unei mai bune integrități la frontieră și sprijinirea conformității comerțului. Ambele părți au convenit să promoveze în continuare fluidizarea conexiunilor transfrontaliere în regiune.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUPM Moldova: sprijinirea răspunsului Moldovei la fluxurile financiare ilicite și la interferența electorală

La 6 martie, EUPM Moldova a co-organizat cea de-a 12-a reuniune a Hub-ului de Securitate UE-Moldova, care a avut loc la Chișinău. Evenimentul a reunit experți, practicieni și reprezentanți ai statelor membre UE și ai instituțiilor naționale moldovenești pentru noi discuții pe marginea amenințărilor hibride cu care Moldova se confruntă în continuare, punând accentul pe fluxurile financiare ilicite.

Obiectivul principal al forumului a fost schimbul de opinii și de bune practici privind protejarea integrității alegerilor de astfel de amenințări, inclusiv în perspectiva viitoarelor

alegeri din Republica Moldova. Prin intermediul platformei oferite de Hub-ul de Securitate, participanți din Republica Moldova, Polonia, România, Germania, Franța și Austria, precum și din alte state membre ale UE, au analizat metodele prin care grupurile criminale sau actorii statali străini ar putea încerca să influențeze procesele electorale. Discuțiile s-au axat pe identificarea fluxurilor financiare ilicite utilizate în scopuri electorale, pe măsurile necesare pentru contracararea acestora și pe adoptarea unor strategii comune de prevenire și răspuns.

În plus, evenimentul a inclus o sesiune practică privind identificarea mecanismelor comune de cooperare pentru detectarea și sancționarea celor implicați în ilegalități care afectează procesul electoral, posibile domenii de acțiune și metode de împiedicare a fluxurilor financiare ilegale și consolidarea mecanismelor de prevenire.

Discuțiile au subliniat faptul că natura schimbătoare a operațiunilor de ingerință necesită mai multă vigilență și coordonare între țări pentru a proteja securitatea și procesele democratice.

Forumul a fost co-organizat de EUPM Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne (DG HOME) a Comisiei Europene.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUPM Moldova: consolidarea gestionării crizelor în Moldova prin leadership și coordonare

În perioada 24-26 februarie, EUPM Moldova a organizat un atelier de lucru pe tema *Leadership și gestionarea crizelor în acțiune*. Adresată liderilor de rang înalt care conduc instituțiile publice, agențiile de ordine publică și decidenților din domeniul securității din Republica Moldova, această inițiativă a urmărit să ofere instrumentele necesare pentru o guvernare etică, adaptivă și strategică, aliniată la Strategia de Securitate Națională a țării, consolidând această expertiză extinsă prin scenarii simulate în lumea reală, în vederea îmbunătățirii capacităților de răspuns la criză.

Prin catalizarea competențelor, expertizei și abilităților de conducere ale principalilor factori de decizie din domeniul securității din Moldova, atelierul a urmărit să consolideze coordonarea inter-instituțională și să sprijine reziliența instituțiilor publice ale țării împotriva unei game largi de vulnerabilități și amenințări hibride.

Acest atelier a fost organizat în cooperare de către EUPM Moldova, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Forța de Jandarmerie Europeană (EUROGENDFOR) și Institutul Piaget.

EUPM Moldova: Consolidarea capacităților – Un training pentru traineri în pregătirea pentru crize

EUPM Moldova rămâne dedicată eforturilor Republicii Moldova de consolidare a rezilienței și capacității sale de a contracara amenințările hibride. În luna martie a acestui an, în parteneriat cu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, EUPM Moldova a organizat un curs tip training pentru traineri, conceput pentru a crea un nou format de pregătire în cadrul structurilor de stat responsabile pentru securitatea țării și capacitățile de răspuns la crize.

Prin împuternicirea specialiștilor din cadrul instituțiilor de securitate din Moldova să instruiască generațiile viitoare prin metode inovatoare, cum ar fi simulări cuprinzătoare ale scenariilor de criză, atelierul a urmărit să asigure continuitatea instituțională și consolidarea coordonării inter-instituționale, care sunt esențiale pentru menținerea supravegherii vigilente și pentru gestionarea eficientă a crizelor.

Frontiere mai eficiente și mai sigure pentru cetățenii moldoveni datorită sprijinului UE

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de eficiență și securitate sporită la frontieră datorită noilor echipamente oferite Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne de către Uniunea Europeană prin intermediul proiectului „Susținerea protecției, tranzitului, întoarcerii voluntare și informate și reintegrării cetățenilor Parteneriatului Estic și ai țărilor terțe afectați de conflictul din Ucraina”, implementat de Organizația Internațională pentru Migrație (OIM).

Sistemele de tehnologie mobilă oferă o relocare rapidă, adaptarea la diferite condiții operaționale și acoperirea unor zone extinse, depășind limitele barierelor fizice

și îmbunătățind detectarea tentativelor de trecere ilegală în zone neautorizate. Această inițiativă, pusă în aplicare de OIM, asigură o mai bună protecție a cetățenilor, o gestionare mai eficientă a frontierelor, garantând securitatea națională.

Ester Ruiz de Azua, Șefa Misiunii OIM Moldova:

„OIM continuă să ofere asistență autorităților naționale pentru a asigura un proces de gestionare a frontierelor neîntrerupt și eficient, orientat spre protecție și bazat pe drepturile omului, care este în conformitate cu standardele internaționale.”

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Instruire sprijinită de UE privind drepturile omului și supravegherea frontierelor pentru Poliția de Frontieră din Moldova

Cu sprijinul financiar generos al Uniunii Europene, Organizația Internațională pentru Migrație (OIM) din Republica Moldova a organizat un curs de instruire privind aplicarea drepturilor omului și instruire avansată a utilizatorilor în domeniul supravegherii frontierelor pentru 20 de ofițeri ai Poliției de Frontieră.

20 de ofițeri ai Poliției de Frontieră și-au îmbunătățit competențele în utilizarea echipamentelor de supraveghere, aplicarea drepturilor omului la frontiera de stat, respectarea procedurilor speciale în supravegherea frontierelor și asigurarea protecției datelor. Formarea a inclus, de asemenea, sesiuni practice cu tehnologie de supraveghere a frontierelor de ultimă oră.

Eveniment public privind politica macroeconomică și fiscală pe calea aderării către Uniunea Europeană

Proiectul „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (proiectul PPF), finanțat de Uniunea Europeană, a contribuit la organizarea atelierului „Politica macroeconomică și fiscală pe calea către UE” din 27 februarie 2025, în parteneriat cu Ministerul Finanțelor, Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare (DG ECFIN) a Comisiei Europene și Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova. În cadrul evenimentului a fost discutat progresul Republicii Moldova în elaborarea Programului de Reformă Economică (ERP).

Evenimentul a reunit 70 de reprezentanți ai autorităților guvernamentale din Republica Moldova, centrelor analitice independente, asociațiilor oamenilor de afaceri, precum

și ai comunității internaționale, inclusiv ai instituțiilor financiare internaționale. Participanții au beneficiat de o prezentare amplă a procesului ERP, relevanța acestuia pentru Republica Moldova, lecțiile învățate și avantajele unei implicări mai largi a părților interesate în procesul de elaborare a politicilor economice.

De la obținerea statutului de țară candidată la Uniunea Europeană în 2022, Republica Moldova s-a angajat activ în procesul ERP, un instrument esențial pentru integrarea sa în mecanismele de coordonare economică ale UE. Primul ERP al Moldovei a fost transmis în ianuarie 2024, fiind analizat de Comisia Europeană și statele membre ale UE, ceea ce a condus la formularea unor recomandări și orientări de politică economică.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Cu suportul echipei Proiectului PPF, Moldova a transmis al doilea ERP în ianuarie 2025. Acest program oferă proiecții macroeconomice detaliate pe termen mediu, planuri bugetare și actualizări privind implementarea recomandărilor UE.

Ministrul Finanțelor, Victoria Belous, a deschis evenimentul, urmată de Joost Kuhlman, consilier în cadrul DG ECFIN. Mandeep Bains, expert al Proiectului PPF, a abordat aspectele organizatorice ale elaborării ERP, subliniind necesitatea instituționalizării procesului de pregătire și coordonare în cadrul Ministerului Finanțelor, pe baza lecțiilor învățate din primele două ERP-uri ale Moldovei, precum și din experiența Macedoniei de Nord și Serbiei. Lisa Klinger, analist economic la DG ECFIN, a prezentat principalele concluzii ale evaluării

realizate de Comisia Europeană asupra primului ERP al Moldovei și recomandările de politică economică formulate de UE, evidențiind o serie de provocări-cheie.

Reprezentanții Ministerului Finanțelor, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și ai Băncii Naționale a Moldovei au oferit actualizări privind progresele realizate în implementarea recomandărilor de politică pentru 2024.

Julda Kielyte, lider de echipă în cadrul Delegației Uniunii Europe în Republica Moldova, a încheiat evenimentul clarificând rolurile distincte ale ERP și ale Planului de Creștere Economică și subliniind complementaritatea acestora în procesul de aderare a Moldovei la UE. Evenimentul a fost moderat de Ion Gumene, secretar de stat în cadrul Ministerului Finanțelor.

Curs de instruire pentru Direcția Generală Trezorerie de Stat a Ministerului Finanțelor privind IPSAS 3 și IPSAS 14

Pe 28 ianuarie 2025, proiectul Uniunii Europene „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (proiectul PPF) a organizat un curs de instruire privind aspectele cheie ale Standardelor Internaționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (IPSAS). Cursul s-a axat pe IPSAS 3 – Politici de contabilitate, modificări ale estimărilor de contabilitate și erori, și IPSAS 14 – Evenimente ulterioare datei de raportare.

La instruire au participat Secretarul de Stat al Ministerului Finanțelor, Alina Certan, și reprezentanți ai Direcțiilor Metodologie și Raportare din cadrul Direcției Generale Trezorerie de Stat.

Această inițiativă reafirmă angajamentul Ministerului de a dezvolta și implementa Standardele Naționale de Contabilitate pentru Sectorul Public (NPSAS) în conformitate cu IPSAS. Proiectul PPF continuă să ofere asistență tehnică la locul de muncă, facilitând adaptarea standardelor internaționale la sistemul de contabilitate al sectorului public din Moldova și consolidând capacitatea Guvernului de a implementa noile standarde.

Trainingul a fost susținut de experții proiectului, Irina Grigoryan și Eugenia Busmachiu.

Sprijinirea Ministerului Justiției și a reformelor din sectorul justiției în Republica Moldova – Atelier de Consolidare a Capacităților privind evaluarea Strategiei sectorului justiției

În iulie 2024, OCDE a lansat oficial un proiect finanțat de Uniunea Europeană, destinat sprijinirii Ministerului Justiției din Republica Moldova în avansarea reformelor din sectorul justiției. Proiectul valorifică cele mai bune practici din statele membre ale UE și din țările OCDE, având ca obiectiv consolidarea sistemului de justiție din Moldova prin sprijin analitic, recomandări de politici și inițiative de consolidare a capacităților.

La 12 martie 2025, OCDE a organizat un atelier de consolidare a capacităților pentru părțile interesate din sectorul justiției, având ca temă operaționalizarea cadrului de evaluare a strategiei de reformă a sectorului justiției din Moldova. Atelierul a reunit peste 20 de participanți din cadrul Ministerului Justiției și al altor instituții din sectorul justiției, care au participat la un schimb de opinii detaliat și dinamic cu experții OCDE, discutând abordările metodologice esențiale pentru evaluarea măsurilor selectate din strategia sectorului justiției.

Prima sesiune a atelierului s-a concentrat pe colectarea observațiilor participanților cu privire la proiectul documentului „Orientări metodologice pentru evaluarea reformelor din sectorul justiției”. A doua și a treia sesiune au ilustrat etapele succesive ale cadrului de evaluare descris în documentul OCDE, punând un accent deosebit pe aspectele practice, precum analiza contextului și a provocărilor legate de implementarea strategiei, formularea întrebărilor de evaluare, identificarea surselor de informații, metodele de colectare și triangulare a datelor, consultarea părților interesate și comunicarea rezultatelor evaluării. De asemenea, s-a subliniat importanța digitalizării și a măsurilor de integritate, ca domenii-cheie de intervenție.

Atelierul a marcat încheierea primei faze a acestei componente a proiectului OCDE, punând bazele pentru evaluarea propriu-zisă a strategiei din sectorul justiției, care va fi realizată pe parcursul anului 2025.

Funcționarii publici din Republica Moldova și-au îmbunătățit capacitățile pentru alinierea la politicile de dezvoltare regională ale UE

Peste 50 de experți din sectorul public au participat, în perioada 6 februarie – 13 martie, la un program de consolidare a capacităților dedicat autorităților din Republica Moldova responsabile de domeniul dezvoltării

regionale și locale. Această inițiativă vizează adaptarea legislației naționale la standardele europene și optimizarea accesării fondurilor disponibile în programele Uniunii Europene.

Sesiunea de instruire a fost organizată în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

„Această inițiativă demonstrează angajamentul nostru de a oferi instituțiilor publice instrumentele necesare pentru a valorifica la maxim oportunitățile de finanțare europene”,

a declarat Tomasz Horbowski, directorul Solidarity Fund PL în Moldova.

La program au participat funcționari publici din instituții-cheie, precum Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agențiile de Dezvoltare Regională, Oficiul

Național de Dezvoltare Regională și Locală, precum și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Ministerul Energiei, alături de Curtea de Conturi, Cancelaria de Stat și Inspectoratul Financiar de Stat.

„Atelierul de instruire este un bun prilej de schimb de experiență, consolidare a cunoștințelor și identificare a unor soluții de dezvoltare echilibrată și sustenabilă a regiunilor și localităților noastre”,

a menționat Angela Țurcanu, secretară generală al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Funcționarii publici au fost instruiți de experți din cadrul Institutului de Dezvoltare Urbană și Regională din Varșovia, Polonia, timp de opt zile de training, axate pe planificarea dezvoltării regionale, finanțarea politicilor publice, atragerea fondurilor UE și managementul proiectelor.

Programul are drept scop principal adoptarea unor politici eficiente în domeniul dezvoltării regionale și locale, contribuind la accelerarea integrării Moldovei în Uniunea Europeană.

Marcia Kammitsi, manageră de programe în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, a evidențiat rolul esențial al acestui program pentru dezvoltarea țării:

„Pe măsură ce Moldova avansează ca țară candidată la UE, consolidarea capacităților instituționale va asigura o creștere incluzivă și sustenabilă pentru toate regiunile.”

Autoritățile locale din Moldova învață din experiența Poloniei în domeniul pompierilor voluntari

Primarii a 10 localități din Republica Moldova în care vor fi construite posturi de pompieri și salvatori voluntari au efectuat o vizită de studiu în Polonia în perioada 5-8 februarie. Obiectivul vizitei a fost să învețe din bunele practici europene despre crearea, organizarea și dezvoltarea brigăzilor de pompieri voluntari în comunitățile lor.

În cadrul deplasării, reprezentanții autorităților publice locale au vizitat mai multe localități poloneze unde activează posturi de pompieri voluntari. Programul a inclus vizite la stații moderne de intervenție, demonstrații de echipamente și tehnici de stingere a incendiilor, întâlniri și discuții despre implicarea comunităților locale în prevenirea riscurilor. Totodată, primarii moldoveni au învățat din experiența Poloniei în legătură cu implicarea tinerilor în această activitate precum și instruirea pompierilor voluntari.

Această vizită a fost organizată în cadrul proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

Menționăm că primăriile din Vălcineț, Rădeni, Pepeni, Selemet, Sadaclia, Gura Bîcului, Sofia, Izvoare, Mateuți și Călinești au obținut granturi de peste 2,8 milioane de lei fiecare pentru construcția posturilor de pompieri și salvatori voluntari. Această inițiativă are drept scop consolidarea capacităților de intervenție în situații de urgență și reziliența comunităților locale.

Pe parcursul anului 2025 sunt preconizate încă 3 vizite de studiu în câteva țări europene pentru a continua schimbul de experiență.

Menționăm că, în prezent, în Republica Moldova activează 25 de posturi de pompieri și salvatori voluntari în diverse localități rurale. Circa 300 de persoane, pe bază de voluntariat, se implică activ în lichidarea situațiilor de urgență din comunitățile lor.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale. Lansarea proiectului de modernizare a Școlii Profesionale din Leova

Pe 19 martie 2025, Școala Profesională din Leova a marcat un moment semnificativ în procesul său de modernizare, prin evenimentul „[Lansarea lucrărilor de renovare și donația de echipamente](#)”. Acesta a reunit reprezentanți ai Ministerului Educației și

Cercetării, Delegației Uniunii Europene, Ambasadei Austriei și autorităților locale, subliniind angajamentul ferm pentru îmbunătățirea învățământului profesional tehnic din Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Proiectul face parte din programul „EU4Moldova: Comunități Locale”, o inițiativă a Echipelor Europa, și reprezintă o investiție de aproximativ **220.000 de euro**, susținută de Uniunea Europeană (UE) și Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC), fiind implementat de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA). Acesta include următoarele componente:

Modernizarea infrastructurii:

- Renovarea facilităților sanitare și a sistemelor de apă
- Reparații ale acoperișului uneia dintre clădirile de învățământ
- Instalarea panourilor solare pentru creșterea eficienței energetice

Donație de echipamente:

- Echipamente IT: Table interactive, laptopuri, proiectoare și imprimante
- Echipamente tehnice: Mașină de aliniat roți, ascensor auto, semănător, mașină de cusut și rezervor de fermentare pentru producția de vin

În cadrul programului, Școala Profesională din Leova a beneficiat și de:

Proiecte de dezvoltare a capacităților:

- Instruire în managementul eficient pentru administrația instituției
- Instruire în pedagogie digitală și metode inovative de predare pentru profesori
- Formarea studenților în dezvoltarea abilităților „secolului 21

Sprijin sistemic pentru Învățământul Profesional Tehnic (ÎPT):

- Elaborarea manualelor noi pentru 5 calificări, conforme cu Standardele Ocupaționale și de Calificare
- Crearea Registrului Electronic al Profesorilor și a Agendei Electronice a Elevului pe platforma SIME (Sistem Informațional de Management în Educație) pentru ÎPT

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

De aceste proiecte vor beneficia direct aproximativ 300 de elevi și profesori și va contribui la dezvoltarea economică a regiunii, oferind tinerelor generații un mediu educațional adaptat cerințelor pieței muncii. Evenimentul de lansare oficială marchează un pas semnificativ în sprijinul educației și al comunităților locale, având un impact durabil asupra învățământului profesional tehnic din țară.

Proiectul face parte dintr-o serie de inițiative similare derulate în instituțiile educaționale cu profil tehnic din Cupcini și Brătușeni, contribuind astfel la transformarea și pregătirea tinerilor pentru un viitor prosper.

Aceste activități fac parte din programul „[EU4Moldova: Comunități Locale](#)”, o inițiativă a Echipei Europa, finanțată de Uniunea Europeană, guvernele Germaniei, Austriei și Poloniei, și implementată de GIZ, ADA și SFPL în Moldova. Opiniile exprimate sunt cele ale autorilor și nu reflectă neapărat opiniile partenerilor.

Fabrica de unt din Florești: o călătorie a tradiției, inovației și rezilienței

Istoria Fabricii de unt din Florești, un important producător de lactate din nordul [Moldovei](#), este marcată de tradiție și reziliență. Fondată în 1966, fabrica a fost mult timp un pilon al comunității locale,

oferind produse lactate de înaltă calitate. Cu toate acestea, ca multe alte întreprinderi din fostele state sovietice, fabrica s-a confruntat cu provocări semnificative în anii 1990.

Un nou capitol

Începutul anilor 2000 a marcat deschiderea unui nou capitol pentru companie. Acționarii actuali, inclusiv familia Grigoraș, au inițiat un plan ambițios de modernizare și restructurare a întreprinderii.

Un factor-cheie în succesul companiei a fost angajamentul său neclintit față de tradiție.

„Continuăm să folosim bacterii lactice speciale în producție, o practică ce datează din era sovietică”,

explică Andrei.

„Această dedicație față de metodele tradiționale, combinată cu utilizarea exclusivă a laptelui moldovenesc de proveniență locală, garantează că produsele noastre au o aromă unică și prețioasă.”

Un parteneriat care schimbă regulile jocului

Un punct de cotitură a venit atunci când Andrei și echipa sa au încheiat un parteneriat cu BERD și [Uniunea Europeană](#).

„În 2019, am finalizat primul nostru proiect major în cadrul liniei de credit EU4Business a BERD - o inițiativă comună a celor două instituții”,

spune Andrei.

„Instalarea unei linii de curățare și pasteurizare a laptelui de ultimă generație din Germania a fost o schimbare radicală. Aceasta a îmbunătățit calitatea produselor noastre și le-a prelungit termenul de valabilitate, făcându-le mai atractive pentru comercianții cu amănuntul și reducând deșeurile.”

Adaptarea într-o lume turbulentă

„După criza Covid și agresiunea Rusiei împotriva vecinilor noștri din Ucraina, nu cred că cineva în Moldova este pregătit să facă planuri pe termen lung. Din acest motiv, unele proiecte mari, fie ele strategice, fie destinate extinderii pe noi piețe sau dezvoltării în anumite domenii, au fost amânate. Cu toate

acestea, ne menținem angajamentul de a produce produse lactate de înaltă calitate și de a ne îmbunătăți continuu operațiunile”,

spune Andrei.

„Chiar și în vremuri incerte, dedicația noastră față de meseria noastră garantează că produsele noastre vor continua să onoreze mesele moldovenilor pentru generațiile viitoare.”

Detalii: [BERD și UE ajută producătorul de lapte din Moldova să reducă costurile și să îmbunătățească automatizarea](#)

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

UE și BERD stimulează competitivitatea unui producător de vin din Moldova

Fondată în 2019, Bavax SRL este o companie din Republica Moldova specializată în conservarea vinurilor produse de podgoriile

partenere. Asigurarea calității se află pe primul loc în agenda companiei.

Cu sprijinul Uniunii Europene și al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Bavax, unul dintre cei mai mari producători de vinuri [din Moldova](#), a lansat o nouă linie de producție pentru vinuri spumante.

Noul echipament a permis companiei să mențină standarde înalte, să devină mai ecologică și să faciliteze munca vinificatorilor.

Detalii: [BERD și UE contribuie la stimularea competitivității unui important producător de vinuri din Moldova](#)

La Crihana Veche a fost inaugurat un Centru de Dezvoltare a Afacerilor, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene

Un spațiu modern destinat dezvoltării afacerilor și atragerea investițiilor a fost inaugurat vineri, 21 februarie 2025 în localitatea Crihana Veche din raionul Cahul. Spațiul, cu o suprafață de peste 1400 m², găzduiește deja două afaceri, urmând pe parcurs să fie atrași și alți investitori. Centrul de Dezvoltare a Afacerilor din Crihana Veche a fost modernizat și renovat cu sprijinul programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF, valoarea acestuia ridicându-se la 600.000 euro (inclusiv contribuția locală).

„Centrul de Dezvoltare a Afacerilor din Crihana Veche este un spațiu modern și funcțional, oferind oportunități valoroase pentru investitori din diverse sectoare și sprijinind creșterea afacerilor locale. Ne propunem să stimulăm mediul de afaceri și să contribuim la crearea de locuri de muncă în Crihana Veche, regiunea Cahul, identificând soluții optime pentru dezvoltarea comunității antreprenoriale”,

a afirmat Igor Miclaus, primarul satului Crihana Veche, raionul Cahul.

Lucrările de construcție au presupus renovarea clădirii, reparația acoperișului, modernizarea rețelelor de apeduct și canalizare, construcția unui segment de drum care face legătura cu traseul național

R-34, amenajarea unei zone pentru accesul rutier și a unei parări, instalarea de sisteme de iluminat pe întregul teren al unității, amenajarea spațiilor verzi etc.

În prezent, Centrul găzduiește doi rezidenți, care au creat 10 noi locuri de muncă pentru locuitorii din Crihana Veche, iar activitatea acestor companii va contribui anual cu peste 650.000 lei la bugetul local, reprezentând aproximativ 10% din veniturile bugetului localității.

„Pentru mine, ca proprietară a unei mici patiserii locale, a fi rezidentă în Centrul de Dezvoltare a Afacerilor din Crihana Veche este un mare avantaj. Aici am parte de un spațiu potrivit pentru creșterea afacerii mele, costuri mai mici și șansa de a colabora cu alți antreprenori. Este locul perfect pentru cei care vor să-și dezvolte afacerea repede și sigur, având sprijin chiar aici, acasă, în Moldova”,
a menționat Otilia Vîzdoagă, antreprenoare.

Infrastructura modernizată a Centrului de Dezvoltare a Afacerilor din Crihana Veche, care se întinde pe trei niveluri permite să deservească nu doar Crihana Veche, ci și zonele învecinate, inclusiv municipiul Cahul. Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” va continua să sprijine Crihana Veche în atragerea de noi investitori. Obiectivul este de a atrage cel puțin trei companii suplimentare și de a crea 40 de locuri noi de muncă, consolidând astfel impactul economic al Centrului de Dezvoltare a Afacerilor asupra regiunii.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2025) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura locuitorilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

EU4Moldova: Comunități Locale – sprijin nou pentru micii producători din Moldova

Micii producători din regiunile Moldovei primesc un nou impuls pentru dezvoltarea afacerilor! Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), în parteneriat cu programul EU4Moldova: Comunități Locale, a lansat oficial o serie de sesiuni de informare dedicate antreprenorilor locali.

Scopul acestor sesiuni este de a prezenta oportunitățile de sprijin financiar disponibile prin Programul de sprijin al micilor producători, un instrument esențial pentru creșterea și modernizarea afacerilor locale.

Peste 150 de antreprenori, reprezentanți ai autorităților locale și specialiști în finanțare din raioanele Strășeni, Edineț și Leova au participat la aceste evenimente. Ei au aflat detalii despre criteriile de eligibilitate, procesul de aplicare și beneficiile programului, care pune un accent deosebit pe inovare, dezvoltare durabilă și susținerea femeilor antreprenoare.

Oficial aprobat în iulie 2024 de Guvernul Republicii Moldova, Programul de sprijin al micilor producători are drept obiectiv principal stimularea antreprenoriatului regional și creșterea competitivității afacerilor locale. Programul oferă finanțare nerambursabilă de până la 500 000 de lei pentru întreprinderile mici și mijlocii, cu o contribuție minimă de 30% din partea beneficiarilor. Această inițiativă va sprijini cel puțin 100 de companii, facilitând investiții în tehnologii noi, extinderea capacităților de producție și crearea de locuri de muncă în comunitățile locale.

Pe lângă componenta de finanțare, beneficiarii vor avea acces la sesiuni de

instruire și consultanță, esențiale pentru îmbunătățirea strategiilor de dezvoltare a afacerilor. Astfel, programul nu doar că oferă resurse financiare, dar contribuie și la consolidarea competențelor antreprenorilor, sporindu-le șansele de succes pe termen lung.

Programul EU4Moldova: Comunități Locale continuă să fie un partener strategic în dezvoltarea mediului de afaceri local, contribuind la crearea unor oportunități reale de creștere economică și la modernizarea comunităților din întreaga țară.

Pentru mai multe informații despre Programul de sprijin al micilor producători, accesați <https://www.oda.md/ro/granturi/mici-producatori-ro> sau contactați Centrul de Consultanță la numărul 022 22 57 99.

Aceste activități sunt parte a programului EU4Moldova: Comunități Locale – o inițiativă a Echipei Europa finanțată de Uniunea Europeană, guvernele Germaniei, Austriei și Poloniei, și implementată de GIZ, ADA și SFPL în Moldova.

Sprijin pentru antreprenoriul local: 26,3 milioane de lei în granturi pentru 75 de companii din Republica Moldova

Guvernul Republicii Moldova, și Uniunea Europeană, prin intermediul Organizației pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, au acordat 26,3 milioane de lei sub formă de granturi pentru 75 de companii locale. Valoarea totală a investițiilor în economie, generate de aceste finanțări, se ridică la peste 51,3 de milioane de lei.

Granturile sunt distribuite prin mai multe programe gestionate de ODA. Prin Programul de transformare digitală a întreprinderilor mici și mijlocii, 46 de companii vor beneficia de granturi în valoare totală de 12,3 milioane de lei, cu investiții estimate la 20,7 milioane de lei în economia națională. Aceste finanțări vor fi utilizate pentru achiziționarea și implementarea tehnologiilor digitale.

În cadrul Programului de susținere a antreprenoriatului feminin, 16 companii vor beneficia de granturi în valoare totală de 5,7 milioane de lei. Implementarea acestor proiecte investiționale este estimată să genereze o investiție totală de 12 milioane de lei în economie. Inițiativele finanțate vizează dezvoltarea afacerilor în sectoare precum fabricarea produselor de morărit, panificație și patiserie, asistență medicală și educație.

Prin Programul de Retechnologizare și Eficiență Energetică a Întreprinderilor Mici și Mijlocii, opt companii din diverse domenii de activitate beneficiază de granturi în valoare totală de 5,8 milioane de lei. Aceste finanțări vor sprijini investiții estimate la 13,6 milioane de lei, contribuind astfel la modernizarea și

eficientizarea proceselor de producție.

Totodată, cinci companii își vor dezvolta afacerile prin Programul de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+2”, beneficiind de un suport financiar nerambursabil în valoare totală de 2,4 milioane de lei. Această finanțare va genera investiții în economie de aproape 5 milioane de lei.

Dintre cele 75 de companii care beneficiază de granturi, 65 sunt finanțate de Guvernul Republicii Moldova cu 23 de milioane de lei, iar 10 companii primesc sprijin financiar din partea Uniunii Europene, în valoare totală de 3,3 milioane de lei.

De la începutul anului 2025, ODA a înregistrat 136 de companii care au obținut granturi în valoare totală de 69,3 milioane de lei, sprijin ce va genera investiții în economie de 147,6 milioane de lei.

Dintre acestea, 114 sunt finanțate din bugetul de stat, 14 beneficiază de sprijin financiar din partea Uniunii Europene prin proiectul „Uniunea Europeană pentru Întreprinderile

Mici și Mijlocii”, șapte companii au obținut finanțare prin proiectul „DOMDE 2”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat cu sprijinul Centrului Internațional pentru Dezvoltarea Politicilor de Migrație și al Migration Partnership Facility, prin intermediul ODA, Veneto Lavoro și BRD, iar o companie a fost finanțată din sursele Grupului Băncii Mondiale.

Finanțare europeană pentru inovație: compania „Mobimed” implementează soluții digitale pentru dezvoltare

Ion Țapeș, fondator și administrator al companiei „Mobimed” din Ialoveni, este un antreprenor cu viziune, hotărât să aducă mobilierul medical produs în Republica Moldova pe piețele europene.

Deși compania a fost înființată în 2022, în primul an de activitate, gestionarea afacerii se baza pe un simplu fișier Excel. Conștient de necesitatea modernizării pentru a-și extinde afacerea, în 2024, antreprenorul a aplicat la programul de transformare digitală a IMM-urilor, gestionat de ODA și finanțat de Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană, beneficiind de un sprijin financiar nerambursabil de peste 300.000 de lei.

Cu ajutorul acestei finanțări, „Mobimed” va dezvolta o platformă de e-commerce și un sistem digital de gestionare a stocurilor, facilitând astfel vânzările și accesul la o piață mai extinsă și competitivă.

"Suntem recunoscători Uniunii Europene pentru acest sprijin esențial, care ne va ajuta să creștem compania, să creăm locuri de muncă și să îmbunătățim confortul pacienților, oferindu-le mobilier medical mai ergonomic și durabil",

a subliniat Ion Țapeș.

Valoarea totală a investiției în economia națională este estimată la peste 400.000 de lei, consolidând astfel dezvoltarea sectorului medical și competitivitatea IMM-urilor din Republica Moldova.

Din 2022 până în prezent, prin Programul de Transformare Digitală a IMM-urilor, gestionat de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului, un număr de 259 de companii au beneficiat de granturi în valoare totală de aproape 70 de milioane de lei, acordate de Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană.

Ion ȚAPEȘ

Founder, SRL MOBIMED, Ialoveni city

Rezultatele măsurii LEADER din cadrul programului „EU4Moldova: Comunități Locale”

Implementarea măsurii LEADER din cadrul programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, lansat în 2021 și finalizat în 2024, a marcat o etapă importantă în stimularea dezvoltării rurale inclusive în Moldova. Acțiunea a avut ca obiectiv crearea unui mediu favorabil pentru instituționalizarea abordării LEADER în Republica Moldova, sprijinind instituirea unui mecanism de dezvoltare la nivel național pentru a stimula creșterea rurală incluzivă la nivel local.

Instituirea Programului LEADER a implicat un proces structurat care a început cu crearea cadrului juridic și instituțional necesar. Grupurile de acțiune locală (GAL) au obținut statutul juridic și au actualizat strategiile de dezvoltare locală (SDL) pentru a se alinia la cerințele naționale. Actele operaționale pentru Programul național LEADER au fost elaborate pentru a asigura claritatea implementării acestuia. Autoritățile publice relevante au creat condiții instituționale pentru gestionarea și monitorizarea eficientă a Programului.

REZULTATELE PRIMEI EDIȚII A PROGRAMULUI LEADER, 2022-2023:

37 GAL-uri finanțate

893 Proiecte finanțate

138,4 mln lei valorificați din FNDAMR

La 13 mai 2022, a fost lansată oficial prima ediție a Programului LEADER, finanțată prin intermediul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural. Astfel, 37 de GAL-uri au fost selectate pentru finanțare nerambursabilă pe baza SDL-urilor lor. În total, 893 de proiecte de dezvoltare locală au fost finanțate în perioada 2022-2023. Pentru a asigura gestionarea eficientă a Programului, au avut loc două progrese instituționale semnificative:

1. Crearea Subdiviziunii LEADER: În iulie 2023, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) a înființat oficial Subdiviziunea LEADER, responsabilă de implementarea și monitorizarea acestui Program.

2. Dezvoltarea Moldova LEADER IT Software (MLIS): MLIS a fost dezvoltat în perioada 2022-2023 pentru a digitaliza Programul. Sistemul a fost lansat oficial în 2024, digitalizând complet cea de-a doua ediție a Programului LEADER și simplificând procese, precum depunerea cererilor GAL, monitorizarea financiară, dar și monitorizarea și raportarea datelor.

În plus, 198 de proiecte au fost implementate cu resursele financiare ale programului „EU4Moldova: Comunități locale”, implicând direct 135 de localități, iar 430 de localități au beneficiat de rezultatele acestora, ajungând la 1.443 de beneficiari direcți și 119.430 de beneficiari indirecti. GAL-urile au primit suport în consolidarea abilităților operaționale, mobilizarea comunităților și facilitarea tematică pentru beneficiari.

Cu toate acestea, conform Studiului de evaluare a impactului LEADER, elaborat de experți ai LEADER France în 2024, procesul întâmpină în continuare provocări, precum finanțarea insuficientă, sarcinile administrative complexe și lacune în monitorizare, evaluare și resurse umane. Recomandările-cheie includ creșterea resurselor financiare, simplificarea procedurilor administrative, profesionalizarea actorilor implicați, îmbunătățirea comunicării și asigurarea sustenabilității pe termen lung pentru viitoarea dezvoltare a Programul LEADER.

În concluzie, au fost obținute rezultate semnificative în dezvoltarea gestionată de comunități rurale, în dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale.

Componenta 4 a fost implementată în cadrul programului „EU4Moldova: Comunități locale” - o inițiativă Team Europe, finanțată de Uniunea Europeană și guvernele Germaniei, Austriei și Poloniei.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

DAY Foială! YardSale pentru Comunități – eveniment de celebrare a producătorilor rurali și puterii comunității

Pe 12 octombrie 2024, a avut loc „DAY Foială! YardSale pentru Comunități”, o ediție specială a YardSale pentru programul „EU4Moldova: Comunități locale”. Evenimentul a găzduit 40 de participanți, dintre care 18 mici producători din cadrul Grupurilor de Acțiune Locală (GAL) din Republica Moldova, oferind publicului din capitală o varietate de produse, inclusiv fructe proaspăt culese din

livezile rurale, produse din ceară de albine, miere, suveniruri și obiecte de artizanat. La punctele de informare special amenajate, oaspeții evenimentului au aflat mai multe despre oportunitățile de dezvoltare rurală, inclusiv despre experiențele GAL-urilor care au implementat proiecte locale cu sprijinul fondurilor partenerilor internaționali și al Programului LEADER.

Pentru a asigura participarea micilor producători din zonele rurale beneficiare, Platforma Yard a oferit o serie de ateliere online pentru o mai bună pregătire pentru târg, precum și pentru alte evenimente. În cadrul acestor ateliere, participanții au aflat mai multe despre cum să își dezvolte competențe esențiale în domenii, precum marketingul online, prezentarea produselor, comerțul online, brandingul și protecția brandului.

Atât evenimentul, cât și instruirile au ajutat producătorii să realizeze beneficiile participării la evenimente în afara localităților și comunităților lor. În plus, târgul a facilitat accesul și vizibilitatea producătorilor din zonele rurale, a oferit un spațiu de conectare cu alți producători și consumatori din Chișinău.

Evenimentul a atras peste 3000 de vizitatori care au făcut cunoștință cu afacerile rurale din regiunile GAL-urilor.

În cadrul evenimentului, alături de meșteșugarii din mediul rural, au participat și partenerii fideli ai YardSale cu o gamă de produse, ateliere tematice pentru copii și adulți, inițiative pentru a învăța despre consumul responsabil și eliminarea deșeurilor, expoziții în aer liber cu fotografii locale. Această ediție specială de YardSale și-a propus și să promoveze talente locale din sectorul cultural, oferind acompaniament muzical de la colectivul feminin de DJ Driadele, dar culminând cu un spectacol al trupelor Snails și Tricotaj.

Potrivit participanților și echipei de organizare, acest eveniment a fost descris drept unul de impact asupra afacerilor și promovării beneficiarilor, ajutându-i să își extindă baza de clienți. Târgul a devenit o platformă de comunicare, demonstrând puterea comunităților din țară și contribuția acestora la dezvoltarea durabilă a economiei locale.

Evenimentul a fost facilitat de programul „EU4Moldova: Comunități locale” - o inițiativă Team Europe, finanțată de Uniunea Europeană și guvernele Germaniei, Austriei și Poloniei.

Cinci localități rurale din Moldova se vor transforma în Sate Inteligente cu sprijinul Uniunii Europene

Pentru prima dată în Republica Moldova este testat conceptul de Smart Villages - o inițiativă europeană menită să sprijine dezvoltarea durabilă a zonelor rurale. Cinci localități din diferite regiuni ale țării vor putea valorifica granturi de până la 270.000 de euro pentru a realiza proiecte inovatoare și a instala parcuri fotovoltaice, care să le asigure independența energetică.

Inițiativa face parte din proiectul „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

Acest proiect pilot este testat în satele Larga (r. Briceni), Coșnița (r. Dubăsari), Lozova (r. Strășeni), Mereni (r. Anenii Noi) și Sipoteni (r. Călărași), care au fost selectate în urma unui apel de granturi în octombrie 2024.

Fondurile vor fi utilizate pentru dezvoltarea infrastructurii publice, digitalizare, servicii locale, cooperare comunitară și energie verde. În plus, fiecare sat va beneficia de un parc fotovoltaic, cu capacitatea de până la 200 kW, contribuind astfel la reducerea costurilor pentru energia electrică.

Pentru a implementa eficient acest proiect, Grupurile de Inițiativă Locală „Smart” din cele cinci sate au fost instruite de experți internaționali și locali și au elaborat strategii de Sate Inteligente pe o perioadă de cinci ani. Aceste documente stabilesc viziunea și direcția de dezvoltare a fiecărei comunități.

De asemenea, în februarie, reprezentanții primăriilor au efectuat o vizită de studiu în Estonia, unde au învățat din cele mai bune practici europene despre cum acest concept poate îmbunătăți viețile oamenilor în mediul rural.

Următoarea etapă constă în consultarea comunităților locale pentru a stabili proiectele prioritare din strategiile Smart Villages, care vor fi finanțate de UE în cadrul inițiativei „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”. Implementarea propriu-zisă va demara în curând, iar în august 2025 se preconizează darea în exploatare a parcurilor solare și a primelor proiecte inteligente.

Peste 10 milioane de euro au fost investite în sectorul zootehnic din Republica Moldova

Investiții de peste 10 milioane de euro în modernizarea [fermelor de lapte](#) și bunăstarea animalelor vin să stimuleze dezvoltarea sectorului zootehnic din Republica Moldova, inclusiv cu sprijinul tehnic din partea unui proiect al Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO), finanțat de Uniunea Europeană (UE). Intervenția va ajuta fermierii din Moldova să respecte standardele de

calitate ale Uniunii Europene, să devină mai competitivi și să adopte modele de dezvoltare durabilă.

În lunile octombrie-noiembrie ale anului 2024, peste 50 de proprietari de ferme de bovine și alte persoane interesate de dezvoltarea unei afaceri în sectorul producerii laptelui, inclusiv studenți, au fost instruiți privind cerințele de mediu ale UE și standardele de bunăstare a animalelor din fermele de producere a laptelui.

Mai bine de 20 de ferme au fost evaluate și consiliate de către experții din cadrul proiectului UE-UNIDO „Îmbunătățirea conformității cu standardele prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor”, pentru a identifica și fortifica potențialul lor de valorificare a investițiilor.

La finele anului, 6 întreprinderi agricole din raioanele Ialoveni, Florești, UTA Găgăuzia, Fălești și Glodeni aveau deja semnate contractele de grant în cadrul Proiectului AGGRI, finanțat de Banca Mondială. Proiectele investiționale cu o valoare totală de peste 10 milioane de euro, dintre care

circa 5 milioane de euro reprezintă finanțare nerambursabilă pentru întreprinderi, vin să impulsioneze semnificativ afacerile. Iar prin evaluări exacte și consolidarea capacităților potențialilor beneficiari, proiectul UE-UNIDO a amplificat șansele de creștere și de modernizare a fermelor.

Instruirile au fost cu atât mai valoroase, cu cât au fost livrate în condiții practice, în cadrul unităților de exploatare a bovinelor, favorizând transferul de cunoștințe dintre fermierii cu experiență și cei care abia învață sau planifică să lanseze o afacere. Cinci companii au beneficiat de sesiuni de coaching în domeniul exploatării fermelor de lapte. Experții UNIDO au venit cu recomandări specifice nevoilor antreprenorilor privind gestionarea gunoierului de grajd, cerințele de bunăstare a animalelor, biosecuritate, igiena mulșului ș.a. O atenție sporită a fost acordată noilor tehnologii și regulilor de utilizare a antibioticelor și altor produse farmaceutice în producția de lapte.

Așa încât, acum când resursele financiare le-au fost alocate, fermierii sunt pregătiți să le investească ținând, cu grijă pentru animale, mediu și multă responsabilitate față de calitatea produselor din lapte.

Calitatea produsului pomește de la sănătatea animalelor, spune Marian Bîtiu, proprietarul unei ferme de bovine din Nordul Moldovei și beneficiar al Proiectului. La „Gifis Farm”

cresc 180 de capete și toate resursele accesate prin grantul AGGRI vor fi investite pentru a crea condiții mai bune de întreținere a animalelor - un sistem de ventilare modern, sistem modern de curățare a deșeurilor de grajd, inclusiv în pompe noi și un raculator. De asemenea, am procurat saltele pentru odihna animalelor și covoare din cauciuc, care au fost montate pe aleile de plimbare pentru evitarea alunecării și reducerea substanțială a traumatismelor la animale.

Ca urmare a implementării proiectului investițional, vor fi automatizate operațiunile din fluxul de întreținere a bovinelor și producere a laptelui, prin achiziția unui distribuitor de hrană automatizat pentru viței, a unui sistem robotizat de amestecare și distribuire a furajelor și a sistemului de mulș robotizat. Un lucru cu care se mândrește în mod special antreprenorul este sistemul robotizat de furajare și un soft performant pe care îl integrează cu robotul de mulș. Este o tehnologie unică la noi în țară, sistemul de mulș robotizat va permite monitorizarea în timp real a stării de sănătate a șeptelului de vite, prevenirea bolilor și, ca rezultat, o sporire a gradului de sănătate și bunăstare al animalelor,

explică Marian Bîtiu.

La ferma din satul Năvîrneț, raionul Fălești, va crește și gradul de sustenabilitate a întreprinderii prin reducerea costurilor de producere și procesare, prin utilizarea utilajelor dotate cu tehnologii de ultimă generație, procurate din UE, cu eficiență înaltă și consumuri energetice reduse. Și pentru că grija pentru mediu nu este doar o simplă declarație pentru Marian Bîtiu, un parc fotovoltaic care va permite reducerea semnificativă a emisiilor de bioxid de carbon în atmosferă va fi instalat la „Gifis Farm”.

Să sprijinim capacitățile întreprinderilor mici și mijlocii din Moldova în efortul lor de aliniere la standardele europene de calitate înseamnă nu doar dezvoltarea capacităților, ci și facilitarea accesului la resursele atât de necesare pentru creștere și dezvoltarea afacerilor. Ne bucurăm nespus că, pe lângă instruire și consultanță personalizată, am putut ajuta autoritățile să identifice acele unități zootehnice care sunt gata să treacă la o nouă etapă de dezvoltare, investind conștient în sănătatea animalelor și a mediului,

spune Dona Școla, coordonatoare națională a proiectului UNIDO „Îmbunătățirea conformității cu standardele prin creșterea capacităților naționale de monitorizare a reziduurilor”.

Programul de granturi pentru sectorul zootehnic este parte a „Proiectului de investiții pentru guvernare, creștere și reziliență în agricultură” - AGGRI, finanțat de Banca Mondială și implementat Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA). Fondurile sunt alocate pentru modernizarea fermelor, cu un accent special pe îmbunătățirea condițiilor de bunăstare

a animalelor și protecția mediului. Iar echipa UNIDO a oferit suport fermierilor și producătorilor mici și mijlocii din domeniul zootehnic, în consolidarea capacităților de conformare la cerințele de mediu ale UE și standardele de bunăstare a animalelor, pentru a putea deveni beneficiari ai granturilor oferite prin proiectul AGGRI.

UE și Moldova convin asupra unei strategii energetice cuprinzătoare pentru a se decupla de aprovizionarea cu energie din Rusia și a se integra pe piața UE

Comisia Europeană și Republica Moldova au convenit astăzi asupra unei Strategii cuprinzătoare pe doi ani pentru independența energetică și reziliența Moldovei, care vizează decuplarea Moldovei de nesiguranța aprovizionării cu energie din Rusia și integrarea sa deplină pe piața energetică a UE.

Conform acestei strategii, sprijinul global pentru Republica Moldova ar urma să se ridice la **250 de milioane de euro pentru 2025**, din care 100 de milioane de euro vor fi furnizate de UE până la jumătatea lunii aprilie. Pe lângă acest sprijin general și ca parte a aceleiași strategii, o ofertă de 60 de milioane de euro este pusă la dispoziția populației din regiunea transnistreană a Moldovei (malul stâng), sub rezerva anumitor condiții.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Pe termen scurt, pachetul global va sprijini consumatorii moldoveni care se confruntă cu creșteri semnificative ale prețurilor pe malul drept. Aceasta va permite compensarea tuturor costurilor excesive de energie electrică pentru toate gospodăriile până la 110 kWh în fiecare lună până la 31 decembrie 2025. Acesta va include, de asemenea, un fond de ajutor pentru a reduce facturile la energie ale celor mai expuse gospodării și va permite compensarea întregii creșteri a costurilor energiei electrice pentru instituțiile sociale, inclusiv grădinițe, școli și spitale.

O finanțare suplimentară de **15 milioane de euro** va fi acordată pentru a sprijini facturile la energie ale întreprinderilor agroalimentare și de producție. În plus, prin mobilizarea instituțiilor financiare internaționale, o finanțare suplimentară de **50 de milioane de euro** va fi disponibilă pentru investiții durabile în proiecte de eficiență energetică realizate de autoritățile publice locale, gospodării și IMM-uri.

În cadrul acestei strategii, o finanțare de **60 de milioane de euro** este disponibilă și pentru cei peste 350.000 de oameni din regiunea transnistreană care au rămas în frig în ianuarie, după ce Gazprom a întrerupt furnizarea de energie. Acest sprijin este condiționat de adoptarea unor măsuri privind libertățile fundamentale și drepturile omului în regiunea transnistreană și exclude activitățile cu un consil intens de energie.

Pe termen lung, sprijinul UE va permite Moldovei să își îmbunătățească securitatea energetică prin investiții și reforme pentru tranziția energetică și să asigure eliminarea completă a aprovizionării cu resurse energetice rusești.

Pachetul reprezintă o continuare a eforturilor depuse de Uniunea Europeană și parteneri pentru a reduce vulnerabilitatea energetică a Moldova

În prezent, sistemul energetic al Moldovei furnizează energie electrică și termică fără pene de curent.

Strategia se va derula în trei etape:

În cadrul primei etape, Comisia a acordat deja un sprijin de urgență din partea UE în valoare de 30 de milioane de euro, anunțat la 27 ianuarie.

A doua etapă va presupune acordarea unui sprijin financiar suplimentar în valoare de 100 de milioane de euro Moldovei până la jumătatea lunii aprilie, pentru a reduce facturile mai mari la energie pentru consumatorii de pe malul drept. De asemenea, sunt disponibile fonduri suplimentare pentru sprijinirea populației din regiunea transnistreană, sub rezerva adoptării unor măsuri privind libertățile fundamentale și drepturile omului.

În cadrul celei de-a treia etape, Comisia și partenerii internaționali vor finanța acțiuni și investiții în vederea creșterii rezilienței și independenței energetice a Moldovei și vor sprijini reducerea costurilor energiei pentru toți moldovenii. Acțiunile vor fi incluse în Agenda de reformă din cadrul Planului de creștere pentru Moldova și vor fi puse în aplicare până la sfârșitul anului 2026.

Mai multe informații: [UE și Moldova convin asupra unei strategii energetice cuprinzătoare pentru a se decupla de aprovizionarea cu energie din Rusia și a se integra pe piața UE - EU for Moldova](#)

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

13 familii din Briceni și Sîngerei vor beneficia de sprijin pentru renovarea energetică a locuințelor din Fondul pentru Eficiență Energetică în sectorul rezidențial

Alte 13 familii din raioanele Briceni și Sîngerei vor beneficia de sprijin financiar pentru renovarea energetică a locuințelor prin intermediul Programelor de finanțare a Fondului pentru Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial (FEERM). Sprijinul este acordat în contextul inițiativei de creștere a eficienței energetice a locuințelor individuale din zonele rurale cu grad extrem de vulnerabilitate energetică, susținută financiar

de **Uniunea Europeană**. În cadrul proiectului pilot, Uniunea Europeană va finanța 50% din cheltuielile eligibile pentru reabilitarea energetică a 180 de gospodării vulnerabile din mediul rural. Uniunea Europeană a alocat 1 milion de euro, pentru circa 180 de gospodării incluse în proiectul-pilot.

FEERM va acoperi până la 45% din costurile eligibile ale lucrărilor de eficiență energetică, iar contribuția beneficiarilor va fi de doar 5%.

FEERM va acoperi până la 45% din costurile eligibile ale lucrărilor de eficiență energetică, iar contribuția beneficiarilor va fi de doar 5%.

Cu ajutorul acestor surse financiare, beneficiarii vor putea face pași concreți spre locuințe mai eficiente din punct de vedere energetic și mai confortabile. Sprijinul oferit le va permite să implementeze o serie de măsuri esențiale, precum izolarea termică a pereților exteriori și a fundației, reabilitarea acoperișului, înlocuirea ușilor și ferestrelor exterioare sau modernizarea sistemelor

de încălzire. De asemenea, va fi posibilă instalarea unei centrale termice pe bază de biocombustibili solizi – o soluție sustenabilă și accesibilă pentru asigurarea confortului termic. Toate aceste intervenții contribuie la reducerea consumului de energie, scăderea costurilor lunare și îmbunătățirea calității vieții.

Programul FEERM este dezvoltat de Guvernul Republicii Moldova cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, implementat de către Centrul Național pentru Energie

Dezvoltare (BMZ), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și co-finanțat de Uniunea Europeană, Germania, Norvegia și Danemarca.

tranziția Moldovei către energie durabilă și condiții de trai mai bune pentru toți cetățenii săi.

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE
ÎN REPUBLICA MOLDOVA | IANUARIE – MARTIE 2025

Soare în fiecare casă: un colector solar devine aliatul numărul 1 pentru facturi mai mici

O inovație autohtonă realizată și testată cu sprijinul Programului UE „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD ar putea ușura considerabil povara facturilor.

Vladimir Ursu de la Asociația Obștească Renaștere Rurală este pasionat de tot ce înseamnă inovații, așa că și-a pus mintea la contribuție și a inventat un nou sistem de încălzire. Colectează lumina și căldura soarelui și o transformă în agent termic.

„Acest colector reprezintă tuburi vidate din sticlă care au fost inițial primordial folosite pentru încălzirea apei calde menajere, iar noi le-am modificat astfel ca să încălzească aerul. Propulsarea aerului se face prin aceste tuburi vidate, al aerului pe care noi îl luăm din încăperea, îl încălzim și îl dăm înapoi în încăperea. În zilele însorite de iarnă acest lucru este posibil”.

Colectorul solar contribuie semnificativ la creșterea eficienței energetice și este recomandat pentru încălzirea locuințelor, a instituțiilor publice și a halelor industriale. Sistemul ajută la reducerea costurilor energetice și promovează energia verde.

Costul instalației este de aproximativ 24.000 de lei, dar consumul zilnic de electricitate este de doar 2 lei.

Colectorul solar este eficient pe timp de zi, noaptea fiind necesară o altă sursă de energie termică. Vitalie Boico este unul dintre beneficiarii colectorului solar. Deși a fost sceptic la început, a acceptat totuși să-i fie transformată casa într-un teren experimental.

Vitalie încearcă de câțiva ani să reducă din cheltuielile de întreținere și suma din facturi și să pună în practică mai multe soluții care pot contribui la eficientizarea energetică a locuinței.

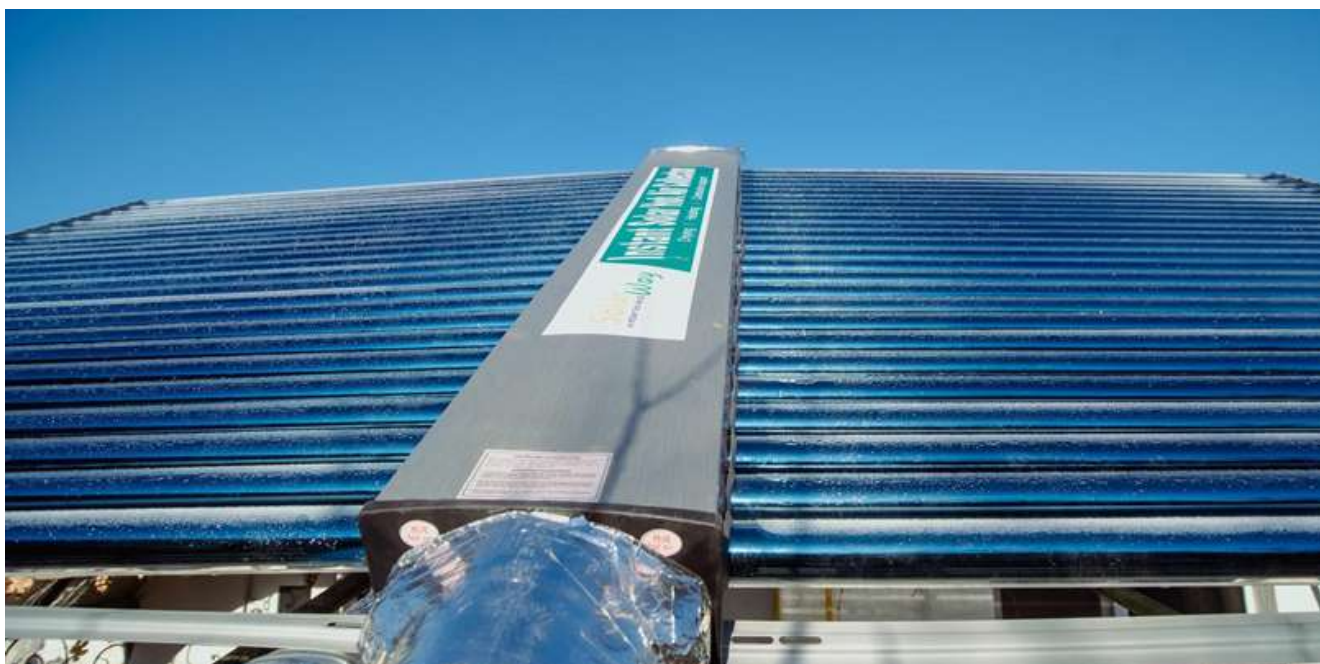

O asemenea instalație a fost conectată și la Rîbnița. Construcția și testarea celor două colectoare solare a fost posibilă cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

În sezonul rece, colectorul solar generează aer cald, care poate fi utilizat ca agent termic pentru încălzirea spațiilor pe durata zilei. În timpul verii, aerul cald produs poate servi la uscarea fructelor și legumelor, oferind oportunități valoroase pentru dezvoltarea antreprenoriatului local.

Prin utilizarea colectorului solar, instituțiile publice și afacerile pot deveni exemple de bune practici în tranziția către surse de energie regenerabilă, reducând cheltuielile pentru încălzire și dependența de gaze naturale pentru producerea agentului termic.

În anul 2024, Asociația Obștească Renașterea Rurală a beneficiat de un grant în valoare de 15 mii de euro prin intermediul platformei sectoriale de mediu susținută de UE și PNUD în cadrul programului „Măsuri de Promovare a Încrederii”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Sprijin pentru elaborarea Planurilor Locale de Acțiuni pentru Climă și Energie

Peste 20 de semnatori noi ai Convenției Primarilor s-au întrunit la Chișinău pentru a participa la instruirea dedicată elaborării Planurilor Locale de Acțiuni pentru Climă și Energie (PAEDC), un pas esențial pentru noii semnatori ai Convenției Primarilor pentru Climă și Energie din Republica Moldova.

La deschiderea instruirii, Marina Lungu, reprezentanta Ministerului Mediului, a subliniat importanța integrării măsurilor de adaptare la schimbările climatice în strategiile locale. De asemenea, a menționat că Ministerul Mediului, în calitate de Coordonator Național al Convenției (CNC), sprijină aceste eforturi prin mecanisme de finanțare dedicate adaptării la schimbările climatice la nivel local.

Irina Plis, expertă națională a proiectului Convenția Primarilor – Est, a evidențiat sinergia dintre politicile Guvernului și activitățile CoM-East în elaborarea Planurilor de Acțiuni pentru Energia Durabilă și Climă. Experiența, cunoștințele și capacitățile

dezvoltate în cele trei faze ale proiectului pot contribui la acest proces.

Temele principale discutate au inclus:

- Introducere în Convenția Primarilor și structura PAEDC.
- Organizarea procesului de elaborare a PAEDC-ului (stabilirea grupului de lucru, colectarea datelor).
- Lucru practic pe platforma CoM-East și exerciții aplicate pentru măsurile de atenuare.
- Studiu de caz: Experiența localității Sireți în implementarea PAEDC și reducerea emisiilor de CO₂.
- Prezentarea Proiectului NRGCOM: Crearea primelor comunități energetice în Republica Moldova – oportunități pentru semnatorii Convenției Primarilor.

Sesiunile interactive au oferit participanților instrumentele necesare pentru inițierea procesului de elaborare a PAEDC la nivel local, punând accent pe colectarea corectă a datelor și identificarea celor mai potrivite măsuri de atenuare.

A doua zi de instruire, dedicată semnatarilor noi ai Convenției Primarilor, a avut loc în incinta Facultății de Energetică și Inginerie Electrică a Universității Tehnice a Moldovei, având ca temă integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în Planurile de Acțiune privind Energia Durabilă și Climă (PAEDC).

Comunitățile de energie regenerabilă – un pas important pentru un viitor sustenabil la nivel local

Ungheni, Sireți, Cantemir, Vișnioanca sau Anenii Noi sunt printre puținele localități în care deja se abordează subiectul creării comunităților energetice. Asta pentru că experții proiectului european NRGCOM, finanțat prin Programul Interreg pentru regiunea Dunării, au organizat deja primele discuții și prezentări privind beneficiile dezvoltării comunităților de energie regenerabilă. Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile (AEER), unul dintre cei 12 parteneri de proiect din Regiunea Dunăreană, se află în centrul acestui demers, având rolul de lider în implementarea unei activități cheie care include suport logistic și mentorat pentru înființarea primelor comunități energetice în Moldova.

În cadrul vizitelor în diverse localități, echipa NRGCOM popularizează conceptul de comunități energetice și se pregătește ca până în toamna acestui an să demareze procesul de înregistrare a primelor comunități energetice.

În contextul regional, este important de menționat că înregistrarea și funcționarea comunităților energetice se află în stadii diferite de dezvoltare, variind de la țară la țară. Germania și Austria sunt printre statele cele mai avansate în acest domeniu, având deja o experiență solidă.

Începând cu anul 2024, noțiunea de comunitate de energie din surse regenerabile a fost inclusă în legislația Republicii Moldova prin modificările aduse Legii nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile. Aceste comunități permit persoanelor fizice, juridice sau asociațiilor de proprietari să își producă, consume și distribuie energia regenerabilă, contribuind astfel atât la reducerea costurilor energetice, cât și la creșterea independenței energetice a comunităților locale.

MEDIU ȘI CLIMĂ

Consolidarea gestionării mediului și a calității aerului: progrese în cadrul proiectului Twinning finanțat de UE

Aflat în al 3-lea trimestru de implementare, Proiectul Twinning "Calitatea aerului și mediul înconjurător", finanțat de Uniunea Europeană, continuă șirul activităților începute, completându-le cu altele noi și implicând tot mai multe instituții publice în treninguri practice.

Proiectul a început primul ciclu de formare la Componenta 4 „Consolidarea gestionării ecologice a substanțelor chimice” care vizează consolidarea capacităților instituționale ale Ministerului Mediului, ale Agenției de Mediu și ale Inspectoratului pentru Protecția Mediului. În perioada 11-13 martie în jur de 20 de reprezentanți ai instituțiilor beneficiare menționate mai sus au participat la un training introductiv privind REACH și CLP, susținut de experți din cadrul Agenției Suedeze pentru Produse Chimice, KemI, împreună cu reprezentanți ai Ministerului Mediului.

Instruirea a avut ca scop să ofere participanților o înțelegere clară a alinierii legislației naționale la reglementările Uniunii Europene privind Evaluarea, Înregistrarea, Autorizarea și Restricționarea Substanțelor Chimice (REACH), precum și Clasificarea, Etichetarea și Ambalarea Substanțelor Chimice și ale Amestecurilor (CLP).

Experții UE s-au concentrat pe descrierea cerințelor pentru gestionarea ecologică a substanțelor chimice (cum sunt elementele de bază ale reglementărilor, alinierea, implementarea, responsabilitățile, măsurile pentru aplicarea corectă a legislației,

sanctiunile etc.), inclusiv prezentări, studii de caz și discuții interactive. La finalul instruirii, participanții au fost premiați cu diplome de participare.

De asemenea, au început cursuri practice specifice în cadrul Componentei 1 „Consolidarea gestionării, controlului și aplicării calității aerului”. Cel mai recent a avut loc la Laboratorul pentru Calitatea Aerului al Agenției de Mediu. Personalul Laboratorului din Republica Moldova împreună cu expertul de la Institutul Meteorologic Finlandez, FMI a efectuat o evaluare comună care a vizat îmbunătățirea utilizării instrumentelor existente, optimizarea procesului de analiză și efectuarea diferitelor calcule pe baza rezultatelor obținute în urma analizelor de laborator cu accent pe cromatografia ionică. Această cooperare are un rol important în

întărirea capacității analitice a Laboratorului în perspectiva extinderii sferei de acreditare conform cerințelor standardului ISO 17025. De asemenea, va include revizuirea metodelor separate de analiză pentru anioni și cationi, investigate din filtrul PM2,5, calcularea parametrilor statistici ai metodelor, acuratețea datelor și controlul calității, evaluarea fiabilității metodelor de prelevare, raportarea datelor obținute și armonizarea tehnicilor de măsurare.

Astfel, expertul UE a avut oportunitatea să evalueze capacitățile actuale de măsurare și performanța sistemului de cromatografie ionică ceea ce va duce la identificarea aspectelor care necesită îmbunătățiri pentru creșterea eficienței monitorizării parametrilor de calitate a aerului conform cerințelor legislației UE.

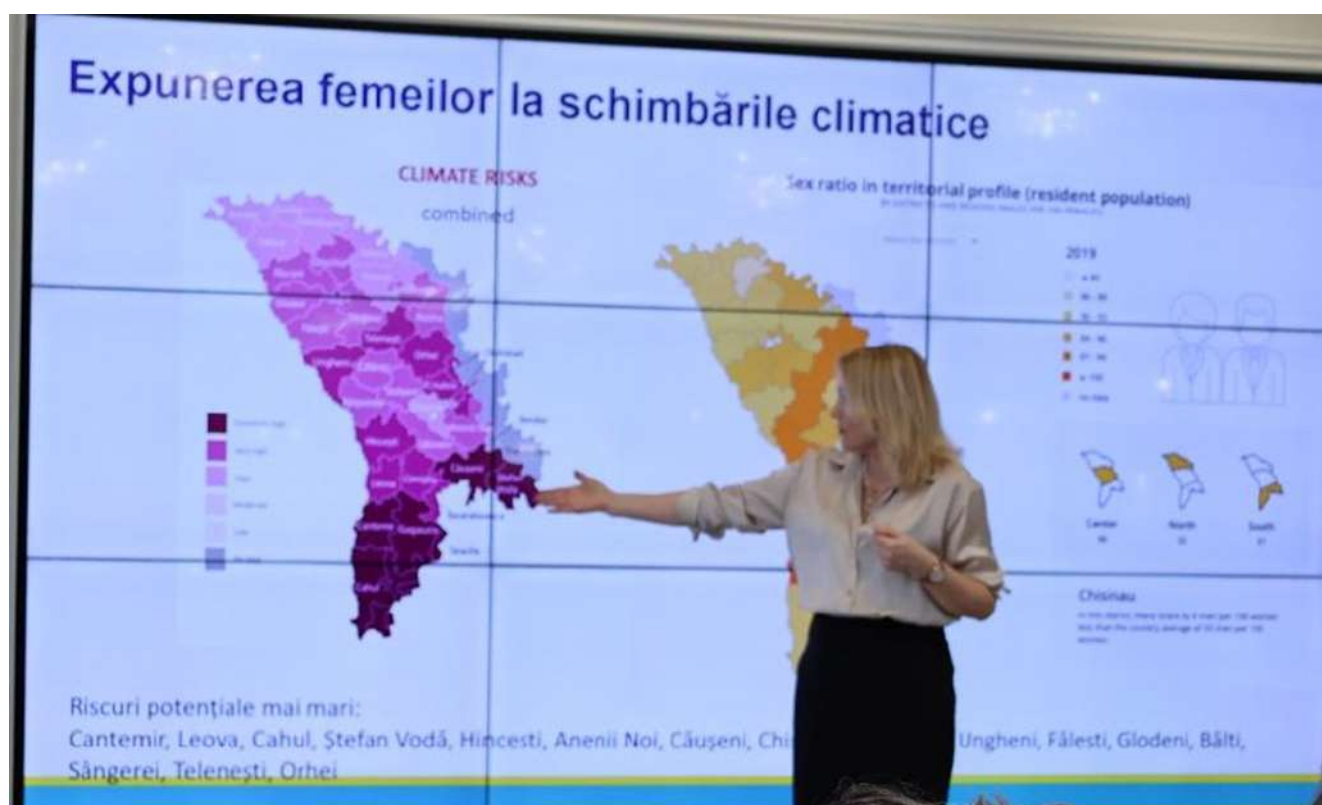
Femeile și schimbările climatice – două zile tematice pentru femeile din localitățile semnatare ale Convenției Primarilor

În fața provocărilor climatice, femeile joacă un rol esențial în promovarea soluțiilor sustenabile. Acest aspect a fost subliniat de cele peste 30 de femei din administrația publică locală, societatea civilă și alte organizații locale din satele și orașele semnatare ale Convenției Primarilor. În perioada 12-13 martie, Convenția Primarilor pentru Climă și Energie în Moldova a organizat trainingul „Femeile și schimbările climatice”, cu sprijinul Uniunii Europene.

În cele două zile ale trainingului, participantele din diverse regiuni ale Republicii Moldova au discutat despre impactul riscurilor climatice asupra grupurilor vulnerabile, inclusiv asupra

femeilor, și despre modul de adaptare la schimbările climatice. Totodată, au identificat oportunități de colaborare pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor locale de adaptare la schimbările climatice, contribuind astfel la realizarea Planurilor Locale de Acțiuni pentru Energie și Climă (PAEDC).

Dacă în prima zi s-a pus mai mult accent pe aspectele teoretice, cea de-a doua zi a fost dedicată lucrului în grup, dar și împărtășirii experiențelor locale, inclusiv despre comunicarea cu cetățenii și importanța implicării lor în realizarea acțiunilor locale.

„În aceste două zile de training am învățat cum să identificăm pericolele climatice și soluțiile potrivite. O consecință cu care ne confruntăm este răspândirea accelerată a ambroziei, o plantă invazivă care afectează sănătatea

populației. Metodele de combatere le vom integra în planul nostru de acțiuni locale”,

ne-a mărturisit Eugenia Gobjilă, satul Volintiri, membră a Fundației de Binefacere „Simion Ciapchii pentru Volintiri”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

UE colaborează cu Moldova pentru o economie mai ecologică, mai rezistentă și mai competitivă

Moldova dă startul programului EU4Green Recovery East

Pe 21 februarie 2025, Uniunea Europeană și Moldova au lansat programul EU4Green Recovery East, consolidându-și angajamentul față de integrarea în UE, economie ecologică și gestionarea mai bună a apei.

Cu o contribuție UE de 21,3 milioane de euro pe o perioadă de patru ani (2025-2028) pentru întreaga regiune a Parteneriatului Estic, acest program se bazează pe un deceniu de sprijin din partea UE, promovând eforturile în domeniul economiei circulare, gestionării durabile a apei și gestionării datelor de mediu.

Economia circulară oferă noi oportunități pentru guvern și întreprinderile din Moldova,

în special pentru IMM-uri, de a spori eficiența resurselor, stimulând în același timp productivitatea și creând locuri de muncă.

În contextul schimbărilor climatice, apa devine o resursă naturală critică, esențială pentru stabilitatea economică, sănătatea publică și reziliența mediului din Moldova. Programul EU4Green Recovery East va pune în aplicare măsuri de reducere a poluării, va aborda aspectele economice ale apei și va îmbunătăți cooperarea transfrontalieră privind resursele comune de apă.

Prin intermediul programului EU4Green Recovery East, UE va promova, de asemenea, alinierea juridică la legislația de mediu a UE (capitolul 27) și la Green Deal al UE. Acest lucru va fi realizat în sprijinul pregătirilor Moldovei pentru integrarea în UE.

Un parteneriat puternic pentru un viitor mai ecologic

Reuniunea de lansare online de vineri, 21 februarie, reunește Ministerul Mediului din Moldova, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, agențiile guvernamentale conexe, reprezentanții mediului de afaceri, societatea civilă și partenerii internaționali, inclusiv Comisia Europeană și alți donatori. Această reuniune este primul pas în definirea priorităților naționale, angajarea părților interesate și organizarea de consultări tehnice pentru a adapta activitățile programului la nevoile specifice ale Moldovei.

EU4Green Recovery East este un program regional care sprijină întreaga regiune a Parteneriatului Estic. Cu o contribuție a UE de 21,3 milioane de euro (2025-2028), acesta se concentrează pe cinci componente-cheie: (1) promovarea unei economii circulare, (2) asigurarea gestionării apei ca resursă critică, (3) avansarea apropierei juridice de legislația de mediu a UE, (4) consolidarea integrării în cooperarea de mediu și schimbul de date la nivelul UE și (5) promovarea cooperării transfrontaliere de mediu.

Programul este implementat de cinci parteneri: Expertise France cu Oficiul Internațional Francez pentru Apă (OiEau), OECD, UNECE, UNIDO și Agenția de Mediu Austria (UBA), în calitate de coordonator al consorțiului.

Școlile din Cahul și Ungheni devin eco-friendly datorită inițiativei Eco-școala

Circa 1000 de profesori și elevi din Cahul și Ungheni au avut ocazia să pună în practică soluții care să mențină un comportament responsabil față de mediul înconjurător și echilibrul ecologic în instituțiile din care fac parte. Aceasta grație suportului Uniunii Europene în valoare totală de 10 mii de euro oferit beneficiarilor inițiativei „Eco-școala: un mediu sănătos la Cahul și Ungheni” desfășurată în cadrul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UNDP Moldova și UNICEF. Cu acești bani, beneficiarii proiectului au implementat proiecte eco în școlile unde își fac studiile. De la instalarea de filtre de apă și amenajarea de spații verzi, până la promovarea reciclării și a agriculturii ecologice, tinerii au

demonstrat că au puterea de a deveni agenți ai schimbării începând cu comunitățile lor. La inițiativa „Eco-școala: un mediu sănătos la Cahul și Ungheni” au participat 11 instituții de învățământ din raionul Cahul și nouă din raionul Ungheni. Inițiativa s-a desfășurat în cadrul proiectului UNICEF „Îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților tinerilor în domeniul Apă, Sanitație, Igienă și Mediu în Regiunile Cheie Cahul și Ungheni”, implementat de către Centrul Național de Mediu.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/articole/%C3%AEn-regiunile-cheie-cahul-%C8%99i-ungheni-tinerii-contribuie-la-construirea-unui-viitor-mai>

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Fondul UMAEF se alătură eforturilor de creare a celui mai mare hub de inovare în sudul Moldovei

Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC) și Fondul UMAEF anunță un parteneriat strategic dedicat extinderii centrului Inotek din Cahul. Această colaborare marchează un pas important în direcția dezvoltării economice și sociale a regiunii de sud a Republicii Moldova.

Prin acest acord, UMAEF se angajează să ofere sprijin financiar pentru renovarea clădirii care va găzdui noul centru Inotek, în special pentru finalizarea lucrărilor la etajul al treilea al clădirii. Acest nivel va include un spațiu generos de coworking, săli moderne pentru întâlniri, birouri bine dotate, o zonă dedicată copiilor și laboratoare specializate pentru activități educaționale.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Lucrările de renovare pentru crearea noului centru Inotek au fost lansate în luna octombrie 2024 și se desfășoară cu susținerea Uniunii Europene în parteneriat cu Suedia în cadrul proiectului „EU4Moldova: Startup City Cahul”, implementat de ATIC. Inițiativa este realizată în cadrul unui amplu parteneriat public-privat, cu participarea Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” și a Primăriei Municipiului Cahul. Inaugurarea noilor spații este planificată pentru luna mai curent.

Srijinul oferit de către UMAEF completează investițiile realizate de către Uniunea Europeană în parteneriat cu Suedia și contribuie la extinderea resurselor ce vor fi disponibile pentru comunitatea locală odată cu inaugurarea centrului. Cu o infrastructură modernă și spații de coworking, Inotek va adăuga o valoare semnificativă ecosistemului educațional și antreprenorial, stimulând colaborarea, inovația și dezvoltarea regională.

„Cahul aspiră să devină un pol de atracție economică și inovare, iar Inotek joacă un rol esențial în această misiune. Ne dorim ca acest centru să devină un spațiu de referință pentru educația STEM, antreprenariat și colaborare, atrăgând mii de tineri, copii și companii din regiune. Prin parteneriatul strategic cu UMAEF și conjugarea eforturilor noastre, ne apropiem cu pași fermi de realizarea acestei viziuni, contribuind la dezvoltarea durabilă a regiunii și la creșterea competitivității economice a Republicii Moldova”,

a menționat Ana Chirița, Directoare Proiecte Strategice, ATIC.

Cu sprijinul partenerilor de dezvoltare, noul centru Inotek va redefini potențialul și viitorul regiunii de sud

Inotek – EU Innovation Centre Cahul va deveni un punct de reper pentru inovație în sudul Moldovei, oferind comunității locale acces la cel mai mare hub de inovare și excelență din regiune. Cu o suprafață de peste 1600 metri pătrați, clădirea renovată va oferi un spațiu modern pentru educație, coworking, conferințe și dezvoltare antreprenorială.

„Inotek este mai mult decât un simplu centru – este un spațiu unde oportunitățile se dezvoltă și inovația prosperă. Construit pe baza eforturilor remarcabile ale numeroșilor parteneri, cu o investiție critică din partea Uniunii Europene și consolidat prin dedicarea echipei Inotek, a Primăriei Cahul și a Universității de Stat din Cahul, Inotek modelează un viitor mai luminos pentru sudul Moldovei. Suedia este mândră să contribuie la dezvoltarea acestui spațiu incluziv, unde fete și băieți, femei și bărbați din toate mediile sociale pot îmbrățișa tehnologia ca un factor-cheie al prosperității și oportunităților”,

a declarat Excelența Sa, Katarina Fried, Ambasadoarea Suediei în Moldova.

Inotek va fi un centru de referință pentru dezvoltarea competențelor digitale și antreprenoriale. Copiii și tinerii vor avea acces la programe STEM inovatoare, axate pe robotică, programare, inteligență artificială și antreprenariat, care le vor dezvolta abilități esențiale și îi vor ghida spre cariere de viitor.

Adulții din regiunea de sud vor beneficia de cursuri adaptate cerințelor pieței muncii, facilitând integrarea profesională, avansarea economică și consolidarea comunității. Antreprenorii locali vor primi sprijin pentru utilizarea tehnologiilor moderne, optimizarea afacerilor și creșterea competitivității, contribuind astfel la crearea de noi afaceri și locuri de muncă.

Prin integrarea resurselor, diversificarea oportunităților și facilitarea conexiunilor relevante, Inotek se va transforma într-o platformă dinamică, adaptată nevoilor fiecărui locuitor al regiunii de sud. Aici, fiecare va găsi sprijinul și resursele necesare pentru a-și dezvolta abilitățile, a-și urma aspirațiile și a contribui la creșterea comunității sale.

  UE-Moldova:
Împună mai puternici

TRIMEDIA crește securitatea cibernetică: formarea în domeniul securității digitale ajunge la 10 redacții din Moldova

Pentru a ajuta jurnaliștii din Moldova să-și protejeze munca de amenințările digitale, DW Akademie și Asociația Presei Independente (API) au inițiat instruirii în domeniul securității digitale pentru 10 redacții din Republica Moldova, ca parte a proiectului TRIMEDIA - Jurnalism de încredere, media de impact, comunități implicate, finanțat de UE. Formările

de tip in-house le-au permis jurnaliștilor să abordeze problemele de securitate digitală în propriul mediu de lucru și au fost desfășurate în următoarele redacții: Ziua de azi (Cahul), Laf.md și ATV (Comrat), Expresul (Ungheni), Nord Press Club (Bălți), Observatorul de Nord (Soroca), StudioL TV (Căușeni), Media TV (Cimișlia), Drochia TV (Drochia) și Zonadesecuritate (Chișinău).

Instruire practică pentru combaterea amenințărilor cibernetice

Experții în securitate digitală au evaluat în prealabil redacțiile participante pentru a le oferi recomandări de soluționare a problemelor de securitate identificate în timpul formării. A fost important pentru fiecare redacție să învețe cum să evite pierderea de informații, să își protejeze website-urile și bazele de date și să facă față altor provocări online actuale. În plus, participanții au aflat cum să asigure confidențialitatea conturilor atunci când folosesc computerele și telefoanele mobile, să pună în aplicare practici de backup al datelor, să utilizeze tehnologii de autentificare și criptare, precum și să adopte măsuri de prevenire a furtului de identitate prin atacuri de phishing și alte activități frauduloase. În urma formării și a evaluării necesităților, redacțiile vor primi pachete de securitate personalizate, inclusiv programe informatice licențiate, stații de alimentare și alte instrumente esențiale, împreună cu asistență de specialitate pentru instalare.

Jurnaliștii se simt mai în siguranță

În total, 59 de angajați ai redacțiilor au participat la instruire, iar feedback-ul lor a subliniat impactul programului: „După încheierea acestui program, mă simt mai pregătit să fac față riscurilor legate de activitatea jurnalistică, în special în ce privește protecția datelor și securitatea digitală. Programul m-a ajutat să înțeleg mai bine importanța criptării și cum să folosesc aplicațiile de securitate, cum ar fi mesajele criptate și conexiunile VPN, pentru a proteja atât sursele, cât și informațiile pe care le colectez.” Un alt participant a evidențiat aplicările practice: „Am dobândit o mai bună înțelegere a modului de protejare a datelor și de securizare a comunicațiilor online, ceea ce mi-a permis să identific și să evit mai eficient tentativele de phishing și alte amenințări cibernetice.”

Formarea în domeniul securității digitale face parte din Programul de securitate media 3D din cadrul proiectului TRIMEDIA, constând în trei etape: 1. Formări pentru conștientizarea mediului ostil (HEAT - Hostile Awareness Environment Training) cu o componentă de sănătate mintală, 2. Formări interne în domeniul securității digitale pentru instituțiile media și 3. Oferirea de pachete de securitate pentru redacții.

CyberEast+: Echipa de țară din Moldova a analizat reformele legislative privind criminalitatea informatică și prioritățile strategice, în concordanță cu al doilea Protocol adițional la Convenția privind criminalitatea informatică

Recent lansatul [CyberEast+](#) (2024-2027), un proiect comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei, a organizat pe 27 mai 2024 o reuniune dedicată reformelor legislative în domeniul criminalității informatice, având ca

scop punerea în aplicare a [celui de-al doilea Protocol adițional](#). Evenimentul a fost urmat de o reuniune de coordonare a proiectului cu principalele părți interesate din Republica Moldova.

Reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, ai Ministerului Afacerilor Interne, ai Ministerului Justiției, ai Biroului Procurorului General, ai Comisarului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, ai Autorității Naționale de Reglementare a Comunicațiilor și membri ai furnizorilor locali de telecomunicații au discutat despre situația actuală a legislației privind criminalitatea informatică, cu accent pe cooperarea cu furnizorii de servicii, protecția datelor și alte aspecte transversale. Practicienii și părțile interesate s-au concentrat pe beneficiile [celui de-al doilea Protocol adițional la acest tratat, privind cooperarea consolidată și divulgarea probelor electronice](#), inclusiv principalele dispoziții și cerințe. Reuniunea a oferit o perspectivă asupra reformelor

juridice necesare pentru punerea în aplicare cu succes a celui de-al doilea protocol în Republica Moldova.

Reuniunea de coordonare a proiectului, care a avut loc pe 28 mai 2024, a oferit o prezentare detaliată a obiectivelor și [priorităților strategice](#) ale [CyberEast+](#) în Republica Moldova, asigurându-se că va fi acordat un sprijin adecvat omologilor proiectului, în conformitate cu [Convenția privind criminalitatea informatică](#) (Convenția de la Budapesta) și protocoalele sale.

Detalii: [CyberEast+: Echipa de țară din Moldova a analizat reformele legislative privind criminalitatea informatică și prioritățile strategice, în concordanță cu al doilea Protocol adițional la Convenția privind criminalitatea informatică](#)

CyberEast+: Judecători și procurori din Republica Moldova participă la un curs avansat de formare despre criminalitatea informatică și probele electronice.

Peste 20 de judecători, procurori, anchetatori și formatori judiciari din mai multe regiuni ale Republicii Moldova au participat la un curs avansat de formare în domeniul criminalității informatice și al probelor electronice. Cursul a fost facilitat de [CyberEast+](#), un proiect comun al Uniunii Europene și al Consiliului Europei, realizat în parteneriat cu [Institutul Național al Justiției din Moldova](#).

Pe parcursul celor patru zile de curs, participanții au discutat despre legislația în domeniul criminalității informatice și provocările legate de probele electronice, inclusiv gestionarea cazurilor care implică monede virtuale. De asemenea, au analizat instrumentele de cooperare internațională necesare pentru investigarea, urmărirea penală și judecarea cu succes a cazurilor de

criminalitate informatică, în conformitate cu [Convenția privind criminalitatea informatică \(Convenția de la Budapesta\)](#), precum și cu [primul](#) și al [doilea](#) protocol adițional la aceasta.

În ultima zi a cursului, omologii moldoveni și-au demonstrat cunoștințele în domeniul practicilor și procedurilor juridice printr-un exercițiu aplicat. Acesta a simulat toate etapele judiciare, de la inițierea cazului până la proces, incluzând suficiente temeuri juridice și probe pentru o hotărâre favorabilă.

Proiectul [CyberEast+](#) se angajează să consolideze capacitățile judecătorilor, magistraților și procurorilor din Republica Moldova prin furnizarea de programe durabile de formare judiciară privind criminalitatea informatică și probele electronice.

Detalii: [CyberEast+: Judecători și procurori din Republica Moldova participă la un curs avansat de formare despre criminalitatea informatică și probele electronice – Cybercrime](#)

CyberEast+: Formare privind aplicarea dispozițiilor de cooperare din Convenția privind criminalitatea informatică (Convenția de la Budapesta) și din cel de-al doilea protocol adițional

Succesul cooperării internaționale în cauzele penale care implică probe electronice depinde de înțelegerea și utilizarea eficientă a instrumentelor și canalelor oferite de [Convenția privind criminalitatea informatică](#) (Convenția de la Budapesta) și de [cel de-al doilea Protocol adițional al acesteia, referitor la cooperarea consolidată și divulgarea probelor electronice](#). Aceste aspecte au fost abordate în cadrul sesiunii de formare privind aplicarea dispozițiilor de cooperare în temeiul celui de-al doilea Protocol, desfășurată pe 11-12 noiembrie 2024, la Chișinău, Moldova.

Exercițiul a fost organizat de [Procuratură și Ministerul Justiției al Republicii Moldova](#), cu sprijinul proiectului [CyberEast+](#), o inițiativă comună a Consiliului Europei și a Uniunii Europene.

Cursul a reunit reprezentanți ai sistemului de justiție penală implicați în anchetarea criminalității informatice și a probelor electronice, precum și ai Institutului Național al Justiției și ai Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”.

În ultima zi a cursului, omologii moldoveni au lucrat pe un scenariu de caz practic, parcurgând pas cu pas procesul de obținere a probelor digitale prin mecanisme de cooperare internațională.

Proiectul CyberEast+ își propune să consolideze cooperarea regională în baza celui de-al doilea Protocol la Convenția de la Budapesta, sprijinind autoritățile judiciare penale și punctele de contact 24/7 din Republica Moldova prin programe de formare durabile privind standardele legislative internaționale.

Detalii: [CyberEast+: Formare privind aplicarea dispozițiilor de cooperare din Convenția privind criminalitatea informatică \(Convenția de la Budapesta\) și din cel de-al doilea protocol adițional – Cybercrime](#)

Împreună mai puternici

CyberEast+: Anchetatorii moldoveni își aprofundează cunoștințele despre investigațiile financiare, monedele virtuale și Darknet

Investigațiile și informațiile financiare paralele, veniturile provenite din infracțiuni online, precum și fraudă financiară și spălarea banilor rămân priorități majore pentru autoritățile din Republica Moldova. În acest context, [Academia de Poliție „Ștefan cel Mare” a Ministerului](#)

[Afacerilor Interne](#), în colaborare cu [CyberEast+](#), o inițiativă comună a Consiliului Europei și a Uniunii Europene, a organizat, în perioada 4-6 februarie 2025, un curs de instruire privind investigațiile financiare, monedele virtuale și Darknet.

Omologii moldoveni, inclusiv investigatori ai criminalității informatice și financiare, experți criminaliști, detectivi, procurori și formatori, au fost familiarizați cu aspecte-cheie legate de unitățile de informații financiare (FIU) și infracțiunile de spălare a banilor, precum și cu ingineria socială, fraudă BEC/CEO, monedele virtuale, Darkweb, criptarea și anonimatul. Frauda BEC/CEO are loc atunci când un angajat autorizat să efectueze plăți este păcălit să vireze fonduri către o factură falsă sau să realizeze un transfer neautorizat din contul întreprinderii. Participanții și-au aprofundat cunoștințele despre modul de operare al infracțiunilor de spălare a banilor, indicatorii de alertă, analiza blockchain și instrumentele juridice pentru confiscarea criptomonedelor, atât prin îndrumare, cât și printr-un exercițiu practic aplicat.

Instrumentele și standardele recunoscute la nivel internațional, inclusiv [Convenția privind criminalitatea informatică](#) (Convenția de la Budapesta), [al doilea Protocol adițional privind cooperarea consolidată și divulgarea probelor electronice](#), Convenția de la Varșovia și directivele UE privind combaterea spălării banilor – constituie repere esențiale pentru aceste activități de cooperare.

[CyberEast+](#) va continua să sprijine autoritățile moldovene în consolidarea răspunsului la diverse forme de criminalitate cibernetică, inclusiv infracțiuni financiare și spălarea banilor.

Detalii: CyberEast+: [Anchetatorii moldoveni își aprofundează cunoștințele despre investigațiile financiare, monedele virtuale și Darknet – Cybercrime](#)

CyberSEE, CyberEast+, Proiectul Octopus: Exercițiul regional privind criminalitatea informatică stimulează cooperarea între agenții din Europa de Est, Europa de Sud-Est și Turcia

Perioada 2-6 decembrie 2024, proiectele comune ale Uniunii Europene și ale Consiliului Europei, [CyberSEE](#) și [CyberEast+](#), alături de Proiectul Octopus și Poliția de Stat Albaneză, în cadrul [EMPACT](#), au organizat cu succes un **exercițiu regional de cooperare în domeniul criminalității informatice** la Tirana, Albania.

Acest eveniment de referință a reunit peste 50 de ofițeri de aplicare a legii, procurori și experți în securitate cibernetică din Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo*, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia, Turcia, țările Parteneriatului Estic și Kazahstan, pentru a aborda scenarii realiste de criminalitate cibernetică, care le-au cerut să detecteze, să atenueze și să investigheze amenințări cibernetice complexe, concentrându-se pe învățarea practică în OSINT, analiza malware, criminalistică digitală și recuperarea datelor.

Totodată, simularea unui exercițiu tehnic real desfășurat în timpul evenimentului, în parteneriat cu [Autoritatea Națională Albaneză](#)

[pentru Securitate Cibernetică \(NCSA\)](#), a contribuit la promovarea unei cooperări mai strânse între experții în securitate cibernetică (în principal [CSIRT](#)), investigatorii criminalității informatice, experții în criminalistică digitală și procurori.

Consiliul Europei, prin intermediul [Biroului său de programe privind criminalitatea informatică](#), își menține angajamentul de a promova cooperarea internațională prin utilizarea instrumentelor oferite de [Convenția privind criminalitatea informatică \(Convenția de la Budapesta\)](#) și al [celui de-al doilea protocol adițional](#) la aceasta, în scopul combaterii criminalității informatice și consolidării rezilienței în domeniul securității informatice în întreaga regiune.

Detalii: [CyberSEE, CyberEast+, Proiectul Octopus: Exercițiul regional privind criminalitatea informatică stimulează cooperarea între agenții din Europa de Est, Europa de Sud-Est și Turcia - Cybercrime](#)

Emanciparea femeilor în era digitală

Securitatea cibernetică a devenit o prioritate globală pe măsură ce transformarea digitală se intensifică, iar amenințările evoluează constant. Anterior considerată un domeniu de nișă, securitatea cibernetică a devenit un pilon fundamental al securității naționale. Însă, pentru a aborda provocările complexe

ale prezentului, este nevoie de mai mult decât tehnologie – sunt necesare perspective diverse și o gamă mai largă de experiențe. Femeile rămân subreprezentate în acest domeniu, iar includerea lor este esențială pentru construirea unor sisteme digitale mai inteligente și mai reziliente.

Această provocare este evidentă în special în țările Parteneriatului estic, precum Armenia, Azerbaidjan, Moldova și Ucraina. Cererea de profesioniști în securitatea cibernetică este în continuă creștere, însă deficitul de talente persistă. Acest decalaj nu doar reflectă inegalitatea, ci și limitează eficiența și profunzimea apărării noastre digitale.

Un motiv pentru acest decalaj este faptul că securitatea cibernetică este încă adesea tratată ca un aspect secundar în dezvoltarea digitală. Multe guverne se concentrează pe lansarea serviciilor digitale, dar uită să integreze de la început o protecție cibernetică solidă. Adevărata reziliență înseamnă integrarea securității cibernetică în totul – de

la platformele publice până la competențele digitale de zi cu zi.

Inițiative precum programul de mentorat Women in Cyber contribuie la schimbarea acestei situații.

Sprijinit de **proiectul Asistență rapidă în domeniul securității cibernetică în Moldova 2.0** (Moldova Cybersecurity Rapid Assistance 2.0) **finanțat de UE** și implementat de e-Governance Academy, programul oferă formare tehnică, ateliere și mentorat. Acest lucru le ajută pe femei să își dezvolte abilitățile și încrederea în sine, creând totodată o comunitate de sprijin care combate barierele de gen în domeniul securității cibernetică.

Împreună mai puternici

Programul se remarcă prin abordarea sa holistică. Acesta nu se oprește la competențele tehnice, ci acoperă și subiecte precum ingineria socială și abordează probleme mai profunde care au ținut multe femei departe de acest domeniu. Prin creșterea încrederii, oferirea de modele și crearea de rețele, programul sprijină o nouă generație de femei în domeniul securității cibernetice.

Bazându-se pe aceste eforturi, **Forumul femeilor în domeniul cibernetic al Parteneriatului Estic**, care a avut loc la Chișinău în luna martie, a reunit lideri din industrie, factori de decizie și practicieni pentru a împărtăși cunoștințe și a consolida conexiunile transfrontaliere.

Dincolo de dezvoltarea talentelor, astfel de inițiative promovează culturi incluzive la locul de muncă și creează căi educaționale pentru femei și fete în domeniul securității cibernetice.

În contextul în care UE a sărbătorit Ziua Internațională a Femeii, angajamentul din ce în ce mai mare al Moldovei de a abilita femeile în domeniul securității cibernetice a ieșit în evidență. Vocile și contribuțiile lor modelează viitorul rezilienței digitale.

Forumul a fost organizat cu sprijinul Uniunii Europene prin **Asistență rapidă în domeniul securității cibernetice în Moldova 2.0** și **Îmbunătățirea rezilienței cibernetice în țările Parteneriatului estic 2.0**, implementate de e-Governance Academy (eGA).

Elsa Neeme, expert senior în securitate cibernetică, e-Governance Academy (Academia de guvernare electronică)

Consolidarea încrederii prin protecția datelor

Pe măsură ce atacurile cibernetice devin tot mai frecvente și sofisticate, pierderile financiare cresc proporțional. Costul mediu al unei breșe de date în 2024 a ajuns la 4,4 milioane de euro, o creștere bruscă de 10% în doar un an.

Însă, impactul real depășește pierderile financiare – atacurile cibernetice subminează încrederea publicului, frânează inovația și pun în pericol stabilitatea lumii noastre digitale.

„O singură încălcare a securității datelor poate afecta încrederea oamenilor în instituții, companii și chiar guverne”,

a subliniat Elsa Neeme, expert senior în securitate cibernetică la e-Governance Academy, în timpul discursului său de deschidere.

„Nu este vorba doar de bani, ci și de încredere și de impactul mai larg asupra societății.”

Finanțată de Uniunea Europeană, conferința *„Noi prevederi legale în domeniul protecției datelor cu caracter personal”* a avut loc pe 28 ianuarie 2025 la Chișinău, Moldova.

Evenimentul a făcut parte din proiectul **Asistență rapidă pentru securitate cibernetică în Moldova 2.0** și a marcat **Ziua europeană a protecției datelor**. Acesta a fost organizat în parteneriat cu e-Governance Academy și National Center for Personal Data Protection ([Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova](#)), reunind principalele părți interesate pentru a analiza alinierea Republicii Moldova la standardele UE privind protecția datelor și provocările mai largi ale protejării vieții private într-o lume digitală.

Împreună mai puternici

Pe măsură ce Moldova lucrează la alinierea cadrului său juridic la standardele de protecție a datelor ale Uniunii Europene, conferința a oferit o platformă oportună pentru a reflecta asupra provocărilor emergente în materie de confidențialitate, a împărtăși opinii și a face schimb de abordări practice. Agenda a reunit experți locali și internaționali pentru a explora:

Cum evoluează legislația privind protecția datelor din Moldova pentru a respecta standardele UE

Impactul tot mai mare al tehnologiilor precum inteligența artificială

Răspunsul la încălcările securității datelor: aplicare, responsabilitate și măsuri de remediere

Legătura critică dintre securitatea cibernetică și confidențialitate

O concluzie clară a evenimentului: protejarea datelor cu caracter personal nu este doar o obligație legală, ci și o investiție strategică în construirea încrederii. Măsurile solide de protecție a confidențialității garantează că indivizii, instituțiile și guvernele pot opera cu încredere într-un mediu din ce în ce mai digitalizat.

Conferința a subliniat, de asemenea, importanța colaborării între sectoare. Fie prin reforme juridice, practici de securitate mai bune sau o mai mare sensibilizare a publicului, construirea unei culturi a confidențialității necesită o responsabilitate comună.

Prin aducerea acestor discuții în prim-plan, Moldova continuă să-și demonstreze angajamentul față de protecția modernă a datelor și reziliența digitală. Sprijinit de Uniunea Europeană și pus în aplicare de e-Governance Academy, evenimentul a reflectat un impuls mai larg către un viitor digital sigur și demn de încredere pentru toți.

Moldova adoptă o nouă lege privind comunicațiile electronice, pentru a moderniza infrastructura digitală

EU4Digital a colaborat cu [Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării](#) din Moldova și cu Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației ([ANRCETI](#)) în 2024 pentru elaborarea noii Legi privind comunicațiile electronice. Proiectul a inclus transpunerea a 12 directive și regulamente UE, în special

[Directiva \(UE\) 2018/1972](#), care a instituit Codul european al comunicațiilor electronice ([EECC](#)). Armonizarea EECC cu legislația sa națională face parte din angajamentul Moldovei față de transformarea digitală și alinierea mai largă la cadrul legislativ al UE pe calea sa spre integrarea europeană.

Prin alinierea la EECC și la alte acte legislative ale UE, noua lege va stabili un cadru juridic care sporește eficiența, transparența și competitivitatea, reflectând în același timp specificul național al Moldovei, revoluționând sectorul rețelilor și serviciilor de comunicații electronice din țară.

În plus, noua lege pregătește terenul pentru transpunerea și punerea în aplicare a cadrului de reglementare al UE, necesar pentru ca Moldova să fie inclusă în zona UE „[roam like at home](#)” (roaming la prețuri ca acasă). Aceasta se va baza pe succesul acordurilor anterioare dintre guvernul moldovean, Comisia Europeană și operatorii de telecomunicații din UE, care au dus deja la reduceri semnificative ale tarifelor de roaming pentru cetățenii moldoveni care călătoresc în străinătate.

Cine va beneficia?

Se preconizează că proiectul va contribui la integrarea digitală a Moldovei și la dezvoltarea economiei digitale, printr-o creștere semnificativă a conectivității la internet în bandă largă, reducerea decalajului digital dintre zonele rurale și urbane și îmbunătățirea calității serviciilor de comunicații electronice.

Documentul propune, de asemenea, extinderea rețelilor de mare capacitate și introducerea unor reglementări clare pentru protejarea drepturilor consumatorilor. De asemenea, vor fi stabilite măsuri pentru a facilita accesul la infrastructurile digitale de nouă generație, inclusiv la serviciile avansate de comunicații electronice și la soluțiile tehnologice bazate pe rețele de mare viteză, cum ar fi cele necesare pentru implementarea rețelilor 5G și a altor inovații în domeniul comunicațiilor electronice.

◆ **Cetățenii:** vor beneficia de servicii de comunicații electronice de înaltă calitate și de internet de mare viteză, în special în zonele rurale.

◆ **Furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice:** vor beneficia de un cadru legislativ care stimulează investițiile și inovarea.

◆ **Autoritățile de reglementare și instituțiile guvernamentale:** vor dispune de un cadru actualizat pentru supravegherea și punerea în aplicare a reglementărilor în domeniul comunicațiilor electronice.

Informații suplimentare: [Moldova adoptă o nouă lege privind comunicațiile electronice, pentru a moderniza infrastructura digitală - EU4Digital](#)

Mai multe pentru moldoveni: dezvoltare digitală cu EU4Digital

Îmbunătățirea asistenței medicale; stimularea economiei prin inovare; servicii și comerț transfrontalier mai bune; servicii guvernamentale îmbunătățite; competențe sporite și adoptarea tehnologiei – acestea sunt doar câteva dintre modurile în care evoluțiile digitale pot influența viața de zi cu zi a întreprinderilor, cetățenilor, serviciilor și autorităților publice din Moldova.

Reprezentanții Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării din Moldova și alte părți interesate la nivel înalt au trecut în revistă realizările Programului EU4Digital, finanțat de UE, care ajută Moldova să avanseze în transformarea digitală pentru a-și sprijini economia și societatea și, în cele din urmă, aderarea la UE.

Printre beneficiile și prioritățile EU4Digital se numără vânzări online intensificate în Uniunea Europeană pentru antreprenorii moldoveni, comerț internațional mai ușor cu procese vamale electronice transfrontaliere, o strategie națională de e-sănătate, o mai mare colaborare și vizibilitate pentru companiile inovatoare și sprijin pentru autoritățile publice și autoritățile de reglementare în alinierea cadrelor juridice și a sistemelor digitale la cele mai bune practici, standarde și legi ale UE în domenii precum securitatea cibernetică, telecomunicațiile, precum și identitatea, piețele și serviciile digitale.

Domeniul de activitate al EU4Digital privind [încredere digitală și servicii digitale transfrontaliere](#) sprijină, de asemenea, [actualizarea legislației naționale în domeniul identității digitale](#) (eID), în conformitate cu Regulamentul european privind identitatea digitală (EUDI) modificat, care a intrat în vigoare în 2024.

Acest lucru stă la baza încrederii în sistemele digitale și în identitățile digitale, care este esențială pentru ca cetățenii, antreprenorii și autoritățile publice să poată să se conecteze în siguranță la serviciile online și să le utilizeze fără probleme.

Pentru Moldova, în calitate de țară candidată la aderarea la UE, este din ce în ce mai important să poată face comerț cu ușurință cu țările vecine și europene. Cu sprijinul echipei [e-Comerț](#) a EU4Digital, [Serviciul Vamal al Republicii Moldova](#) a colaborat cu autoritățile vamale din România și Ucraina în cadrul unui proiect [pilot trilateral e-Vamă](#) de succes privind schimbul transfrontalier de date, pe baza unui [memorandum de înțelegere semnat](#) în aprilie 2024 și în urma unei [vizite pregătitoare](#) și a unei [instruiri](#) în luna mai.

Informații suplimentare: [Mai multe pentru moldoveni: dezvoltare digitală cu EU4Digital - EU4Digital](#)

Împreună mai puternici

EU4Digital lansează sprijin pentru consolidarea capacităților Agenției Invest Moldova

Programul EU4Digital a demarat o nouă activitate „Atractivitatea investițiilor” pentru a spori capacitatea [Agenției Invest Moldova](#) (IMA). Acest sprijin acordat agenției naționale de promovare a investițiilor din Moldova se va concentra pe domeniile identificate de

conducerea IMA ca fiind prioritare, inclusiv organizarea de expoziții itinerante în țările UE, elaborarea strategiei IMA pentru 2025-2030 și perfecționarea proceselor de diligență necesară ale organizației.

IMA, împreună cu EU4Digital, își propune să facă Moldova mai vizibilă ca o destinație pentru investiții. Ca țară mică, dar situată strategic în Europa, Moldova și-a îmbunătățit climatul investițional și oferă o forță de muncă calificată, receptivitate din partea autorităților guvernamentale și alte avantaje competitive. Economia sa diversificată se concentrează pe diverse sectoare: tehnologia informației și comunicațiilor (TIC), externalizarea proceselor de afaceri (BPO) și serviciile de afaceri, industria auto, electronică, prelucrarea produselor agroalimentare, materialele de construcții, produsele farmaceutice și chimice, energia regenerabilă și infrastructura, precum și produsele textile, îmbrăcăminte, încălțăminte și piele (TAFL).

Printre stimulentele fiscale remarcabile pentru investițiile străine se numără o rată unică a impozitului de 7% pe cifra de afaceri pentru industriile TIC și BPO care sunt rezidenți virtuali ai Moldova Innovation Technology Park, care cuprinde și simplifică mai multe categorii de impozite, inclusiv impozitul pe profit, impozitul pe venitul persoanelor fizice, impozitul pe asigurările sociale, impozitul pe asigurările medicale, impozitul local, impozitul pe bunurile imobiliare și impozitul rutier. Există, de asemenea, un randament al investiției de până la 60% pe o perioadă de 10 ani, cu un randament de 25% în primul an pentru industriile majore, cum ar fi industria auto, electronică, agroalimentară, construcții, farmaceutică, chimică și TAFL.

Informații suplimentare: [EU4Digital lansează sprijin pentru consolidarea capacităților Agenției Invest Moldova - EU4Digital](#)

Raportul și recomandările EU4Digital privind soluțiile transfrontaliere de identitate digitală

Un nou raport al Programului EU4Digital oferă recomandări pentru a ghida viitoarea recunoaștere reciprocă transfrontalieră cu soluții de identificare electronică (eID) pentru cetățenii, întreprinderile și guvernele din regiunea Parteneriatului estic (PaE).

„[Raportul proiectului pilot transfrontalier privind eID](#)” oferă, de asemenea, o imagine de ansamblu și concluzionează testarea cu succes a interoperabilității eID între Armenia, Georgia și Moldova, realizată de EU4Digital.

Deschiderea oportunităților digitale depinde de soluții eID sigure și de încredere. Răspunzând acestor nevoi, EU4Digital a desfășurat proiectul-pilot transfrontalier privind eID în perioada martie 2023 – noiembrie 2024. Proiectul pilot urmărea să permită cetățenilor unei țări să își autentifice identitatea și să acceseze servicii electronice în altă țară, utilizând doar mijloacele naționale de identificare electronică.

Proiectul pilot EU4Digital eID a utilizat [infrastructura Nodurilor eIDAS](#) a Uniunii Europene, software-ul care susține interoperabilitatea eID între statele membre ale UE, pentru a asigura compatibilitatea transfrontalieră. [Regulamentul UE \(privind identificarea electronică, autentificarea și](#)

[serviciile de încredere\) eIDAS și Regulamentul \(privind identitatea digitală europeană\) EUDI](#) oferă un cadru juridic comun pentru identificarea digitală și serviciile de încredere în UE și în întreaga lume.

Noul raport, elaborat ca parte a domeniului de activitate al EU4Digital privind [încrederea digitală și serviciile digitale transfrontaliere](#), descrie obiectivele și rezultatele proiectului pilot transfrontalier privind eID și prezintă un set de recomandări generale și esențiale pentru a ghida pașii următori în acest domeniu al dezvoltării digitale în țările partenere din est.

Informații suplimentare: [Raportul și recomandările EU4Digital privind soluțiile transfrontaliere de identitate digitală - EU4Digital](#)

Circa 400 de elevi și 100 de profesori din Cahul și Ungheni au creat proiecte STEAM cu ajutorul inteligenței artificiale generative

Aproximativ 400 de elevi și profesori din raioanele Cahul și Ungheni au colaborat pentru a dezvolta proiecte STEAM inovatoare, utilizând inteligența artificială generativă. Aceste inițiative au vizat soluționarea unor probleme reale din comunitățile lor, precum evidențierea contribuțiilor femeilor în știință, promovarea agroturismului și îmbunătățirea calității aerului prin plantarea de copaci.

De asemenea a fost lansat un nou curs digital dedicat cadrelor didactice din Moldova. [Cursul, intitulat „Inteligența Artificială Generativă în educația STEAM și centrarea pe elev”](#), urmărește formarea profesorilor în adoptarea unor metode inovatoare de predare și învățare prin intermediul tehnologiilor digitale, inclusiv Inteligența Artificială Generativă, pentru a crește interesul elevilor față de învățare.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/circa-400-de-elevi-%C8%99i-100-de-profesori-din-cahul-%C8%99i-ungheni-au-creat-proiecte>

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=ae59LW0tcKg>

<https://www.youtube.com/watch?v=BvKaajOPRIU>

Compendiul cu cele 12 proiecte STEAM elaborate și implementate: [Book STEAM .pdf - Google Drive](#)

Împreună mai puternici

80 de copii de la Grădinița „Tereza Sobolevschi” din Ungheni programează roboței

Deși au abia câte 5-7 ani, cunosc deja cum să construiască și să programeze roboței care dansează sau pun în mișcare alte piese de joc. Ghidați de educatori, instruiți de formatorii Robot X Academy cu suportul UNICEF Moldova, aproape 80 de copii de la Grădinița „Tereza Sobolevschi” din Municipiul Ungheni participă la activități de robotică, ca parte a programului pentru educația timpurie. Grădinița a primit seturi de robotică LEGO® Education SPIKE™ Essential, dar și alte dispozitive educative digitale, precum tablete interactive și proiectoare, care sunt utilizate inclusiv la orele de educație digitală. Activitățile de robotică și dotarea grădinițelor cu

materialele necesare au fost posibile datorită Programului EU4Moldova: Regiuni-cheie, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD Moldova și UNICEF Moldova. Alte 50 de seturi LEGO, în valoare de circa 28 mii de dolari, au fost procurate de UNICEF Moldova, cu suportul Uniunii Europene, pentru a asigura numărul de seturi necesare bunei desfășurări a activităților de robotică în toate grădinițele din municipiile Cahul și Ungheni. Astfel, mai mulți copii de vârstă preșcolară din cele două regiuni cheie au în program activități de robotică, care îi va ajuta să-și dezvolte abilitățile și să-și atingă potențialul maxim.

Detalii: <https://www.unicef.org/moldova/articole/80-de-copii-de-la-gr%C4%83dini%C8%9Ba-%E2%80%99Etereza-sobolevschi-din-ungheni-programeaz%C4%83-robo%C8%9Bei>

O platformă digitală integrată va îmbunătăți serviciile publice pentru siguranța și protecția cetățenilor

Ministerul Afacerilor Interne (MAI) își consolidează capacitatea de reacție și management operațional printr-o platformă digitală unificată. Acest proiect inovator, finanțat de Uniunea Europeană, va asigura un răspuns rapid și coordonat în situații de criză, cu un impact direct asupra siguranței și protecției cetățenilor. În data de 17 februarie a fost semnat un contract de finanțare, de aproape 12 milioane de lei, care va permite dezvoltarea soluțiilor software avansate în cinci instituții cheie ale MAI.

Această inițiativă va transforma modul în care Poliția, Carabinierii, Poliția de Frontieră, Inspectoratul General pentru Migrație, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență și Inspectoratul de Management Operațional gestionează datele și iau decizii în timp real.

Prin noul Sistem Informațional Integrat, toate aceste instituții vor avea acces la o platformă digitală unificată, menită să optimizeze colectarea, analiza și schimbul de informații operaționale. Acest lucru va asigura gestionarea eficientă a resurselor umane și materiale, integrarea tuturor datelor

într-o platformă unică, precum și o reacție mai rapidă la diverse situații de criză.

Printre obiectivele principale se numără eficientizarea activităților operaționale, crearea unui sistem interoperabil între subdiviziunile MAI, îmbunătățirea analizei riscurilor și consolidarea capacității de reacție.

Proiectul va aduce multiple beneficii, printre care siguranță sporită pentru cetățeni, standardizarea și eficientizarea proceselor, reducerea erorilor umane, eliminarea fragmentării operaționale și creșterea nivelului de cooperare între instituțiile MAI. Finalizarea implementării este prevăzută pentru sfârșitul lunii noiembrie, marcând un pas esențial în modernizarea administrației publice și alinierea la standardele UE de management operațional și siguranță publică.

Această transformare digitală reprezintă o inovație în serviciul comunității și este realizată datorită proiectului „EU4Moldova Rezilientă: Stat sigur, comunități puternice”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Solidarity Fund PL în Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și comunicarea UE în Republica Moldova 2025-2026”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de GOPA PACE S.A.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă,
svetlana.japalau@eu4moldova.eu

Natalia Ionel, Expert cheie
natalia.ionel@eu4moldova.eu

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a GOPA PACE S.A. și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

